الا ان اولیاء اللہ لا خوف علیہم ولا ہم یحزنون

حسب الارشاد

جناب حضرت صاحبزادہ صاحب مولانا مولوی غلام محمد صاحب

سجادہ نشین خانقاہ شریف سراجیہ حسن آباد

حالات و ملفوظات و کرامات و مکتوبات ... نقشبندی مجددی عثمانی

مسمی بہ

ملفوظات حسنیہ

از تالیف ابن الصدیق عبدالکریم بلوچ احمدانی چاہ ورٹہ موضع بستی زندانی

تحصیل جام پور ضلع ڈیرہ غازیخان

با تصحیح تمام جناب مولانا مولوی احمد بخش صاحب بلوچ قیصرانی

ساکن بستی قیصرانی حال مقیم ملتان نے ۱۳۵۹ھ میں

لونہار الیکٹرک پریس ملتان شہر میں چھپوا کر شائع کی

قیمت ایک روپیہ محصول ڈاک بذمہ خریدار

بار اول تعداد ۱۰۰۰

شکریہ

37216

چونکہ کتاب ہذا بعد تالیف منتشرہ اوراق پر لکھی ہوئی
معرض تلف میں تھی جناب ملک محمد مراد بخش صاحب بی اے ذیلدار
نمبردار موضع بوچہ مبارک ضلع ملتان وریٹائرڈ افسر مال نے بخلوص اعتقاد
حضرت غریب نواز صاحبزادہ مولانا مولوی غلام محمد صاحب سجادہ نشین کو طباعت
کتاب ہذا کی طرف توجہ مبذول کرا کر مبلغ ایکصد روپیہ نقد اپنی جیب سے گراں
قدر عطیہ عطا فرمایا اور امداد و اعانت میں کوئی دقیقہ فروگذاشت نہ فرمایا
اور جناب نوابزادہ سردار محمد خان صاحب لغاری مجسٹریٹ چوٹی زیرین ضلع
ڈیرہ غازیخان نے مبلغ ۶۵ روپیہ نقد بدست حضرت جلالخان صاحب خادم
خاص حضرت غریبنواز مرحوم اعانت طبع کیواسطے عطا فرمایا ہے مسکین مؤلف
ہر دو بزرگواروں کا تہ دل سے شکریہ کرتے ہوئے صمیم قلب سے دعا کرتا ہے
کہ خداوند عزوجل ہر دو جلیل القدر ہستیوں کو برسر اقتدار رکھ کر مطالب دینی
و دنیاوی میں سرخرو فرما کر صدقہ جاریہ منظور فرماوے۔
از من دعا و از جملہ جہاں آمین۔

ابن الصدیق عبدالکریم بلوچ احمدانی

Marfat.com

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

الحمد للہ رب العلمین والعاقبة للمتقین والصلوٰة والسلام
علیٰ سید المرسلین وعلیٰ آلہ واصحابہ اجمعین وعلی الاولیاء
الاخیار خصوصًا النقشبندیین الراشدین المهدیین ط

اما بعد۔ می گوید احقر عباد اللہ الصمد عبدالکریم ابن مولانا مولوی
صدیق محمد غفر اللہ لہما نقشبندی مشربًا حنفی مذہبًا بعد از فراغت
علم بوساطت بعض اولیاء مشت خاک سیاہ نسخہ وجود خود را بدامن درویشاں
آلودم وخاکروبی در ایشاں را سعادت یقین کردہ ہنوز کہ عمرم بچہل
رسیدہ ہیچ عمل صالح نیندوختہ ایں چند سلک جواہر بعضے از حالات
وکرامت ہا وکلام فیض نظام حضرت قطب الاقطاب غوث الشیخ والشباب
عمدة الاولیاء سند الاتقیاء برہان الشریعة مقتدائے طریقت وسیلتنا الی ذی المنن
حضرت خواجہ غلام حسن رضہ جمع نمودہ وسیلہ نجات اخروی پندارد وامید کہ مقبول بارگاہ
ایزد تعالیٰ خواہد شد وما ذالک علی اللہ بعزیز

نامش ملفوظات حسنیہ داشتہ مشتمل بر مقدمہ وہفت ابواب ویک خاتمہ وما توفیقی
الا باللہ العلی العظیم

بدان وفقک اللہ تعالیٰ لحصول مرضاتہ کہ برائے حصول مقام احسان یعنی
ان تعبد ربک کانک تراہ فان لم تکن تراہ فانہ یراک کہ رکن از ارکان
ستہ اسلام است۔ طالب را باید کہ بعد حصول علم ضروری جستجوئے شیخ کامل کنند

Marfat.com

باستخارہ جات یا بوساطت اہل صفا آنش نہائی شیخ کامل کہ در بعض کتب مصنفین از طبع زاد خود خبر دادہ ہمہ بے کار اند مرداں خدا را اہل صفا دانند چنانچہ فرق الماس از بلور صراف دانند چوں پیر متبع شریعت کامل طریقت سری وقت جنید زمان فنافی اللہ بقا باللہ دریابند خدمت آں را کیمیا انگاشتہ خاک رہ بلی درایشاں را غنیمت دانند و ہمہ خدمت جانی و مالی حسب مقدور برائے خدا کنند و طمع نفسانی در نیارد و خود را بظاہر شرع شریف از عبادات و نوافل و اوامر و نواہی و عزمیت و در ہمہ اعمال و امور ضروریہ بتوسط متصف سازد و ریاضت قدر طاقت از دست ندہد و آداب ظاہری و باطنی مرشد خود بلکہ ہمہ اولیاء در حضور و غیب لحاظ دارد کہ بغیر ایں اداب حصول صفائی ناممکن است ؎

رستن ازیں پردہ کہ بر جان تست بے مدد پیر نہ امکان تست

و از مخالفان طریقہ و پیر و مرشد خود اجتناب کلی ورزد و از ہر کس و ناکس طالب توجہ نہ شود و ہر فیض و انوار و واردات و تجلیات کہ وارد شود از مرشد خود داند و تصور آنرا کہ در ابتدا دافع خطرات و وسواس ہا و واسطہ ورود فیوض است در دل محکم دارد اما در نماز ہا نہ کند اگر رابطہ محکم شود در نماز ہا خطر ندارد و دفع نہ کند کہ ایں نعمت عظمی است اسم ذات بر لطائف ہا بسیار در بسیار کند و بموجب ارشاد نفی و اثبات و تہلیل لسانی و استغفار و درود شریف ہرگز ناغہ نہ کند اقتدار در اعمال و عقائد و عبادات با مرشد خود کند و فرمان ایشاں را بدل و جان قبول کردہ تعمیل کند کہ ترک فرمان دلیل حرمان است در ہر کارے بعد ادائے فاتحہ بارواح پیران کبار استمداد از ارواح ایشاں جوید کہ در دفع مصائب و بلیات و حصول تمنا و مرادات دینی و دنیاوی ایں نسخہ نظیر ندارد و خواندن

Marfat.com

سلسلہ شریف باعث ورود فیوضات است بشرطا عتقاد کامل اگر در اعتقاد خلل است خسران نقد وقت است

مقدمہ در حالات مشائخ عظام رضوان اللہ تعالیٰ علیہم سلسلاً منتھیاً الی النبی صلے اللہ علیہ والہ وسلم

الٰہی بحرمت شفیع المذنبین رحمۃ للعالمین حضرت محمدؐ رسول اللہ صلے اللہ علیہ والہ وسلم

سید المرسلین شفیع المذنبین محبوب رب العالمین انیس ارواح العاشقین حضرت محمد بن عبد اللہ بن عبد المطلب بن ہاشم بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن مرہ بن کعب بن لوی بن غالب بن فہر بن مالک بن نضر بن کنانہ و والدہ مکرمہ بی بی آمنہ بنت وہب ولادت باسعادت شش صد سال بعد رفع حضرت عیسیٰ علیٰ نبینا وعلیہ الصلوٰۃ والتسلیمات دوازدہم ربیع الاول روز دوشنبہ نبوت در عمر اربعین ہجرت در عمر ثلثہ و خمسین ۵۳ وفات شریف در عمر ثلث وستین ۶۳ علی ارجح اقوال روز دوشنبہ فی الشہر ربیع الاول دوازدہم و قیل غیر ذالک تاریخ رحلتہ صلی اللہ علیہ وسلم قال من قال فی شانہ صلی اللہ علیہ وسلم۔

رباعی

چہ گویم وصف تو اے شاہ لولاک
کہ شانت برتر است از فہم و ادراک
کلیم اللہ بر طور و تو بر عرش
چہ نسبت خاک را با عالم پاک

الٰہی بحرمتِ خلیفۂ رسول اللہ حضرت ابوبکر الصدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

خلیفۂ اکمل و جانشین افضل جناب رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم حضرت ابوبکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ اسم شریف عبد اللہ بن عثمان بن عامر از بنی تمیم بن مرہ نسب شریف ایشاں در رتبۂ ہفتم بہ سید الثقلین ملحق مے شود و والدۂ شاں سلمیٰ بنت صخر ولادت شاں بعد واقعۂ فیل دو سال و چہار ماہ افضل الناس بودند بعد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم وفات شریف شصت و سہ سال دوم جمادی الاولیٰ یا بست و سوم جمادی الاخریٰ و قیل غیر ذلک فی سنہ ۱۳ ہجری قبر مبارک متصل بہ مرقد مقدس نبوی علیٰ ساکنہ الف الف صلوٰۃ و رحمتہ و برکات۔

الٰہی بحرمت صاحب رسول اللہ صلے اللہ علیہ وسلم حضرت سلمان فارسی رضی اللہ تعالیٰ عنہ

کنیت ایشاں ابو عبد اللہ و ایشاں از سلمان ابن سلام و سلمان خیر میگفتند مولد شریف در فارس بود صاحب رسول اللہ علیہ وسلم در شان ایشاں وارد است۔ سلمان منّا اهل البیت از اصحاب صفہ اند و باوجود شرف صحبت سرور کائنات صلی اللہ علیہ وسلم اخذ طریقت از حضرت ابوبکر صدیق اکبر رضی اللہ تعالیٰ عنہ نمودہ بحضرت امیر المومنین حضرت علی المرتضیٰ کرم اللہ تعالیٰ وجہہ صحبت داشتہ۔ عمر شریف ایشاں دو صد پنجاہ سال یا سہ صد و پنجاہ سال در سال سی و شش ۳۶ از ہجرت در مدائن وفات یافتند۔

الٰہی بحرمت حضرت قاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق رضی اللہ عنہ

اسم شریف ایشاں قاسم ابن محمد بن ابی بکر الصدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہم۔ یکے از

Marfat.com

فقہائے سبعہ مدینہ اند درخانۂ عمہ خویش حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا
تربیت یافتہ اند وکسب فیوض از خدمت سلمان فارسی نمودہ اند در طابہ طیبہ بست و
چہارم جمادی الاولی در ۱۰۱ھ یکصد ویک ہجری رحلت فرمودند۔

الٰہی بحرمت حضرت امام جعفر صادق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

کنیت ایشاں ابوعبداللہ یا ابواسمٰعیل است ولقب صادق وجعفر نام وہو ابن محمد بن علی
بن حسین بن مرتضیٰ رضی اللہ تعالیٰ عنہم۔ در علوم ظاہر و باطن بے ہمتا آیتہ من آیات
اللہ بودند۔ ولادت ووفات ایشاں در مدینہ منورہ سنین عمر شصت وہشت سال
ولادت ہشتادم سال ہجرت ووفات دریک صد وچہلم مضجعہ شریف در جنت البقیع در
مقبرۂ جد وحضرت امام را انتساب در طفولیت ہم بآبائی کرام است وآں را
سلسلۃ الذہب گویند وہم اکتسابے از حضرت قاسم کہ جد مادری ایشاں ہستند۔

الٰہی بحرمت حضرت سلطان العارفین حضرت شیخ بایزید بسطامی رحمۃ اللہ علیہ

لقب ایشاں سلطان العارفین ونام طیفور بن عیسیٰ بن آدم بن سروشان است جد
ایشاں گبر بودند بسعادت اسلام مشرف شدند اصل ایشاں از بسطام است
در مجاہدات وریاضت وکرامات آیتے بودند از حضرت جنید رحمۃ اللہ علیہ منقول است
کہ بایزید درمیان ما چوں جبرائیل است درمیان ملائکہ عمر ایشاں ہفتاد وسہ سال
پانزدہم شعبان سال دو صد وشصت ویک در بسطام وفات یافتند وقیل در ۲۳۴ھ

الٰہی بحرمت حضرت خواجہ ابوالحسن خرقانی رحمۃ اللہ علیہ

اسم شریف علی بن جعفر بن سلمان است خرقان موضعے است نزدیک بقزوین کہ شیخ

آنجا سکونت داشت غوث روزگار و قطب وقت بودند۔ انتساب ایشاں در طریقت
بطریق روحانیت و اویسیت بحضرت بایزید است از کلمات ایشاں است کہ صوفی
بمرقع و سجادہ صوفی نبود صوفی برسوم و عادات صوفی نبود صوفی آں بود کہ نبود در شب
شنبہ عاشورہ و قیل سہ شنبہ در ۴۲۴ھ ہجری رحلت فرمودند

الٰہی بحرمت حضرت خواجہ ابوالقاسم گرگانی رحمۃ اللہ علیہ

نام ایشاں علی است، و ہر احاطے قوی بودہ چنانچہ ہمہ راروئی بدرگاہ او بود و او از
گرگان طوس بود در وقت خود قطب ربانی و عارف سبحانی بودہ در ۴۵۰ھ چہار
صد و پنجاہ ہجری رحلت یافتند و نسبت ارادت ایشاں بدو طریق است یکے
بحضرت خواجہ ابوالحسن خرقانی بترتیب متن مذکور و دیگرے بشیخ ابوعثمان مغربی و
ایشاں را با بوعلی کاتب و وے را ابوعلی رودباری و او را بسید الطائفہ جنید بغدادی
قدس اسرارہم و از انجا بحضرت امیر المومنین علی المرتضیٰ کرم اللہ وجہہ می رسد

الٰہی بحرمت حضرت خواجہ ابوعلی فارمدی رحمۃ اللہ علیہ

حضرت خواجہ بوعلی فارمدی رحمۃ اللہ علیہ اسم مبارک ایشاں فضیل ابن محمد است
فارمد قریہ ایست از مضافات طوس حضرت ایشاں شیخ الشیوخ خراسان و پیر و مرشد
حجۃ الاسلام امام غزالیؒ بودند۔ انتساب ایشاں در تصوف بدو طرف است
یکے بہ شیخ بزرگوار ابوالقاسم گورگانی دوم بہ شیخ المشائخ ابوالحسن خرقانی قدس
اللہ اسرارہم بطریق اویسیت قطب الاقطاب عصر بودند و ولادت ایشاں در ۴۳۴ھ
چہار صد و سی و چہار ہجری و وفات ایشاں در ۵۱۱ھ پنجصد و یازدہ
تاریخ وفات چہارم ربیع الاولیٰ۔

Marfat.com

الٰہی بحرمۃ حضرت یوسف ھمدانی رحمۃ اللہ علیہ

حضرت خواجہ یوسف ہمدانی رحمۃ اللہ علیہ کنیت ایشاں ابو یعقوب و نام پدر بزرگوار ایشاں ایوب اصل ایشاں از ہمدان۔ مدتے در کوہ آذر بخلوت بودند و صاحب کرامات قدسیہ۔ مردم اصفہان و بغداد و عراق و خراسان و سمرقند و بخارا از لوامع انوار ایشاں منور بودند سنین عمر نود و یکسال ولادت ایشاں در سنہ ۴۴۰ھ چہار صد و چہل وفات در ۵۳۵ھ و قیل در ۵۵۵ھ پنجاہ و پنج مدفن ایشاں مرو شہجہان است از توابع ہرات۔

الٰہی بحرمۃ حضرت خواجہ جہاں حضرت خواجہ عبد الخالق غجدوانی رحمۃ اللہ علیہ

حضرت خواجہ عبد الخالق غجدوانی رحمۃ اللہ علیہ مولد ایشاں غجدوان کہ قریہ ایست بر شش فرسنگ از شہر بخارا نام پدر بزرگوار ایشاں عبد الجمیل و بقولے عبد الجلیل است نسبت پدر ایشاں بچند واسطہ بحضرت امام مالک رضی اللہ تعالیٰ عنہ میرسد۔ پدر بزرگوار ایشاں صحبت دار حضرت خضر علیہ السلام بودند حضرت خضر ایشاں را بوجود حضرت خواجہ بشارت دادہ بودند و عبد الخالق نام نہادہ بودند۔ سر سلسلہ خواجگان حضرت عبد الخالق غجدوانی رحمۃ اللہ علیہ۔

گفتہ اند حضرت خضر سر سبق ایشانند و حضرت خواجہ ابو یوسف ہمدانی پیر صحبت و خرقہ و در اتباع سنن و اجتناب بدعت بغایت ملتزم بودند و ایں کلمات ہشت کلمہ کہ بنائے طریقہ خواجگان بر آنست از کلمات ایشان است۔ ہوش در دم نظر بر قدم سفر در وطن خلوت در انجمن یاد کرد بازگشت نگاہداشت۔

یادداشت ۔ دوآزدہم ربیع الاولیٰ ۶۱۶ھ وقیل ۶۱۵ھ بملاء اعلیٰ پیوستند۔

الٰہی بحرمت حضرت خواجہ عارف ریوگری رحمۃ اللہ علیہ

حضرت عارف ریوگری رحمۃ اللہ علیہ یکتائے روزگار و مقبول جناب پروردگار بودند از کبار خلفائی حضرت خواجہ عبدالخالق غجدوانی اند فیض باطن ازآنجناب کسب نمودہ بمسند خلافت وارشاد نشستہ عالمے را منور ساختند مولد و مدفن ایشاں ریوگر است کہ دہے است برشش فرسنگ از بخارا و از انجا غجدوان یک شرعی راہ است ۔

در ۶۱۶ھ ششصد وشانزدہ غرہ شوال بعالم ملکوت شتافتند مولد و مدفن ریوگر است ۔

الٰہی بحرمت حضرت خواجہ محمود انجیر فغنوی رحمۃ اللہ علیہ

حضرت خواجہ محمود انجیر فغنوی رحمۃ اللہ علیہ مولد ایشاں انجیر فغنہ است کہ موضع الیست در ولایت بخارا از مضافات وابکنی ۔ ایشاں از کبار خلفائی حضرت خواجہ عارف اند بخلافت وارشاد ممتاز و حسب مصلحت وقت طالباں را ذکر جہر فرمودند و بکسب گل کاری وجہ معاش می ساختند ۔

تاریخ رحلت ہفتدہم ربیع الاولیٰ است ۔ و ۷۱۵ھ ہفت صد و پانزدہ در بعض روایت ہفت صد و ہفدہ ۷۱۷ھ و مزار مبارک در وابکنی کہ برسہ فرسنگ از بخارا است ۔

الٰہی بحرمت حضرت خواجہ عزیزان علی رامیتنی رحمۃ اللہ علیہ

حضرت خواجہ عزیزان علی رامیتنی رحمۃ اللہ علیہ ۔ اسم شریف ایشاں علی لقب

Marfat.com

عزیزان است مولد ایشان رامیتن است کہ قصبہ ایست بزرگ در ولایت بخارا بردو فرسنگ از شہر بصنعت بافندگی مشغول بودند قطب وقت بودند مذہب حنفی داشتند ہر کہ یک روز در صحبت شریف او بودے بحقیقت رسیدے وچوں مزدورے برائے مزدوری پگاہ آمدے وقت شام بجضوئے برگشتے یعنی از خدمت ایشاں جدا شدن نخواستے۔ تاریخ رحلت ہشت و ششم ذی قعدہ ۷۱۵؁ھ و قیل ۷۲۱؁ھ و قیل ۷۲۸؁ھ مرقد در خوارزم است۔

الٰہی بحرمت حضرت خواجہ محمد باباسماسی رحمۃ اللہ علیہ

حضرت خواجہ محمد باباسماسی رحمۃ اللہ علیہ از خلفائے نامدار حضرت خواجہ عزیزان علی اند حضرت خواجہ بہاؤالدین را نظر قبول بفرزندی از ایشاں بودہ است و ایشاں اند کہ بارہا بر قصر ہندوان میگذشتند و میفرمودند کہ ازیں خاک بوئے مردے می آید زود باشد کہ قصر ہندوان قصر عارفان شود تا روزے از منزل سید امیر کلال کہ از خلفائے ایشانند بطرف قصر عارفاں متوجہ شدند و فرمودند کہ آں بوئے زیادہ گشتہ است ہماناآں مرد متولد شدہ است چوں نزول فرمودند از ولادت حضرت خواجہ سہ روز گذشتہ بود جد ایشاں معاملہ بر سینہ ایشاں گذاشت و بہ نیاز تمام حضرت خواجہ رانجدمت خواجہ محمد باباسماسی بردند حضرت خواجہ فرمودند کہ وے فرزند ماست کہ ما بوئے او شمیدہ بودیم ما او را قبول کردہ ایم روزے ایں فرزندے مقتدائے روزگار خواہد شد امیر سید کلال را فرمودند کہ در فرزندم بہاؤالدین تربیت و شفقت را دریغ نداری و ترا

خجل نکنم اگر تقصیرے کنی امیر فرمودند کہ مردنیا ام اگر در وصیت خواجہ تقصیر کنم ۔ تاریخ وفات دہم جمادی الاولیٰ ۷۵۵ھ ہفت صد و پنجاہ و پنج مدفن قریہ سماس کہ از مضافات قریہ رامتین است ۔

الٰہی بحرمۃ حضرت سید امیر کلال رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ

حضرت سید امیر کلال رحمۃ اللہ علیہ از اجلہ خلفا حضرت خواجہ محمد بابا سماسی اند در علم شریعت و طریقت و حقیقت و معرفت از اولیاء عہد گوئی سبقت بردہ و بشرف سیادت مشرف بودند و کلال بودند مولد ایشاں قریہ سوخار است بعقیدے اعصر و رہنمائی دہر بودند و ایشاں کسب زراعت میکردند ہنگام بودن شان در شکم اگر اتفاقاً مادر ایشاں لقمہ مشتبہ بگلو فرو بردے درد شکم پیدا شدے آخر چوں قے کردے خلاصی یافتے روز شنبہ یازدہم جمادی الآخری بجوار رحمت پیوستند در ۷۷۲ھ مزار مبارک ایشاں در قریہ سوخار کہ از مضافات رامتین است

الٰہی بحرمۃ خواجہ خواجگان پیر پیران حضرت سید بہاؤ الدین نقشبند بخاری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ

اسم مبارک ایشاں محمد بن محمد البخاری است بصورت از سید امیر کلال تربیت اویسیت یافتہ اند و بمعنی از روحانیت حضرت خواجہ عبد الخالق غجدوانی کسب فیوض و برکات نمودہ اند بہ مراتب و مقامات ولایت مثل خواجہ کم کسے فائض شدہ باشد ۔

Marfat.com

سکہ کہ در یثرب و بطحا زدند   نوبت آخر بہ بخارا زدند

لقب شریف نقشبند از آن است کہ از کرام ایشان کسب قالین بافی بود و ایشان نقشبندی می نمودند۔ و نسب شریف ایشان از سادات حسینی است۔ ولادت شریف ایشان در ۷۱۸ھ ہفت صد و ہژدہ ماہ محرم و وفات سوم ربیع الاول ۷۹۱ھ عمر ہفتاد و سہ سال و دو ماہ و قیل ۷۶۲ھ و قیل ۷۷۱ھ مزار مبارک در قصر عارفان کہ بفاصلہ یک فرسنگ از بخارا است۔

الٰہی بحرمۃ حضرت خواجہ علاؤ الدین عطار رحمۃ اللہ علیہ

اسم شریف ایشان محمد بن محمد البخاری است از کبار خلفاء و جانشین اکمل حضرت خواجہ نقشبند رحمۃ اللہ علیہ بودند و حضرت خواجہ در ایام حیات خود تربیت بسیار از طالبان حوالہ بایشان میکردند۔ و فرزندان خواجہ نیز منسوب بایشان شدند۔ و حضرت خواجہ میفرمودند کہ علاؤ الدین خیلے بار ما سبک کردہ است۔ و بایشان بشارت دادہ کہ گرد مدفن تو شصت فرسنگ تا از ان شفاعت خواہند داد۔ تاریخ وفات بعد از عشا شب چہار شنبہ بستم رجب ۸۰۲ھ ہشت صد و دو رحلت فرمودند۔ مزار مبارک در دہ توچغانیان است۔

Marfat.com

الٰهی بحرمة مولینا حضرت یعقوب چرخی رحمة الله علیه

حضرت مولانا یعقوب چرخی رحمتہ اللہ علیہ اصل ایشاں از موضع چرخ است کہ دیہی است از توابع غزنین۔ ایشاں بیواسطہ مرید حضرت خواجہ بزرگ اند و او شاں بخواجہ علاؤالدین سپردنا پس درخدمت ایشاں کامل شدند در سلسلہ نقشبندیہ رکن رکین بودند کہ بظہور وجود باجود ایشاں ایں طریقہ شریفہ رواجے تمام و شیوعے عام یافتہ

تاریخ رحلت پنجم صفر ۸۵۱ھ ہشتصد و پنجاہ و یک

مزار مبارک در بلغنون کہ یکے از مواضع حصار شدمان است

الٰهی بحرمت حضرت خواجہ عبید الله احرار رحمة الله علیه

لقب ایشاں ناصر الدین احرار است و احرار جمع حُر است بمعنی آزاد چونکہ اسم مبارک ایشاں عبید اللہ بلفظ تصغیر است جہتہ تدارک آں خواجہ را احرار لقب کردند ولادت باسعادت حضرت ایشاں در ماہ رمضان المبارک ۸۰۶ھ ہشتصد و شش ہجری در قریہ باغستان کہ از توابع تاشکند است و بغدادی الاصل اند و بعض از خوارزم نشاں میدہند قطب وقت و مجدد مائتہ تاسعہ بودند فاروقی نسب و حنفی مذہب و نقشبندی مشرب بودند گویند کہ حضرت ایشاں را مال و زراعت بے نہایت بود حتی کہ میخہائے اسپاں از طلا و نقرہ بودند اما درون تعلق بیکسر موئے باموال خود

Marfat.com

نداشتہ ,نسبت نقشبندیہ از خدمت مولانا یعقوب چرخی رحمۃ اللہ علیہ حاصل نمودہ
انداز مشائخ دیگر ہم فیضہا یافتہ میفرمودند کہ مرا برائے ترویج شریعت و توہین بدعت
مامور ساختہ اند تاریخ وفات شب دوشنبہ بست و نہم ربیع الاولی ۹۸۸ھ نہصد
و ہشتاد و ہشت مزار مبارک در سمرقند است از اعاظم کرامات ایشاں
این است کہ در ایام نفس از مادر خود شیر نہ نوشیدند۔

الٰھی بحرمت حضرت مولٰینا محمّد زاھد رحمۃ اللہ علیہ
یکتائے زمانہ در ترک تجرید و یگانہ عصر در خلوت و تفرید بودند حضرت خواجہ احرار
مولانا را از بیعت خود سرافراز فرمودہ و تبکمیل رسانیدہ خرقہ خلافت و اجازت
عطا فرمودہ مرخص فرمودند۔ حضرت ایشاں از اقربائی حضرت مولانا یعقوب
چرخی اند۔
وفات شریف بغرہ ربیع الاول ۹۳۶ھ نہصد و سی و شش۔ مزار مبارک
در موضع وخش کہ متصل حصار شادمان است

الٰھی بحرمۃ حضرت خواجہ درویش محمّد رحمۃ اللہ علیہ
حضرت ایشاں خواہرزادہ حضرت محمّد زاہد ولی بودند۔ ایشاں را نسبت و
خلافت از خال خود از مولانا محمد زاہد رحمۃ اللہ دارند۔ حضرت ایشاں پانزدہ
سال بزہد و ریاضت بے خور و خواب در ویران ہا گذرانیدند۔ روزے
بسخت گرسنگی ناچار شدہ روبسوئے آسمان کردند حضرت خضر علیہ السلام

Marfat.com

تشریف آوردہ فرمودند کہ اگر ترا صبر و قناعت مطلوب است بخدمت خواجہ محمد زاہد حاضر شو بمطابق فرمان روانہ شدند و تکمیل رسیدند۔ وفات شریف نوزدہم محرم الحرام سنہ ۹۷۰ھ نہ صد و ہفتاد ہجری۔

مزار شریف در اسفرار از مضافات شہر سبز وراء النہر است

الٰھی بحرمۃ حضرت مولینا خواجگی امکنگی رحمۃ اللہ علیہ

از فرزندان ارجمند و خلفائے حق پسند خواجہ درویش محمد اند تربیت ظاہری و باطنی از والد ماجد خود یافتند و در قصبہ امکنگ کہ از مضافات سمرقند است سکونت می داشتند۔ ولادت باسعادت در سنہ ۹۱۸ھ نہ صد و ہشدہ۔ حضرت ایشاں از عنایت اصلی طریقہ شریفہ را بغایت التزام میفرمودند از مخترعات و مبتدعات مثل ذکر جہر وغیرہ اجتناب کلی میداشتند قدم برقدم خواجہ نقشبند رحمۃ اللہ علیہ میرفتند۔ سنین عمر قریب بہ نود سال وفات شریف در سنہ ۱۰۰۹ھ یکہزار و نہ۔ بست و دوم شعبان۔ مزار مبارک در قریہ امکنگ کہ از مضافات بخارا است۔

الٰھی بحرمۃ حضرت خواجہ باقی باللہ رحمۃ اللہ علیہ

اسم شریف ایشاں محمد باقی و لقب رضی الدین و معروف بحضرت خواجہ باقی باللہ اند سمرقندی الاصل و کابلی المولد اند۔ ولادت باسعادت در سنہ ۹۷۱ھ نہ صد و ہفتاد و یک از جانب والدہ بحضرت شیخ عمر باغستانی کہ جد مادری

Marfat.com

خواجہ احرار اند میرسند۔ تلمذ علوم ظاہری بمولینا صادق حلوائی دارند و کمالات
باطنی بہ تربیت معنوی خواجہ احرار نمودہ و نسبت اویسی بخواجہ بہاؤالدین نقشبند رح
بحکم بشارت بیعت ظاہری از مولانا خواجگی امکنگی نمودہ تا سہ ماہ افاضہ
صحبت و برکات کردہ اند و در دہلی رسیدہ مرجع طالبان خدا شدند۔ عمر شریف
چہل سال بست و پنجم جمادی الاخری روز شنبہ سنہ ۱۰۱۲ھ بجوار رحمت حق
پیوستند۔ مزار مبارک بیرون شہر دہلی بجانب اجمیری دروازہ

الثانی ترجمة امام ربانی مجدد الف ثانی حضرت شیخ احمد فاروقی سرهندی رحمة الله علیه

حضرت خواجہ شیخ احمد مجدد الف ثانی رحمۃ اللہ علیہ نام پدر بزرگوار ایشان عبد الاحد
بود نسب ایشان بہ بست و ہشت واسطہ بامیر المومنین سیدنا عمر الفاروق
رضی اللہ عنہ میرسد۔ ولادت باسعادت آں جناب لیلۂ جمعہ بوقت نصف
شب چہاردہم شوال المکرم در ۹۷۱ھ نہصد و ہفتاد و یک۔
در فروع مذہب حنفی داشتند و در اعتقادیات مجتہد بودند تحصیل بعض
علوم از والد ماجد و دیگر علمائے کردہ۔ پس بسیالکوٹ رفتہ بعضے کتب معقولہ
از مولانا کمال کشمیری و کتب حدیث از شیخ یعقوب کشمیری سند کردہ و نیز
اجازت بعضے تفاسیر و احادیث وغیرہ از قاضی بہلول بدخشانی یافتند۔

Marfat.com

واجازت اکثر سلاسل صوفیہ بر والد ماجد خود دارند وکتب صوفیہ بر والد خود سند کردہ چوں بدست بوسی حضرت خواجہ مشرف شدند از حضرت خواجہ نسبت نقشبندیہ استفاضہ فرمودہ۔ تا مرتبہ رسیدند کہ حضرت خواجہ فرمودند کہ شیخ احمدؒ آفتابیست کہ مثل ما ہزاراں ستارہ ہا در سایہ او گم اند مثل ایشاں درینوقت زیر فلک نیست۔ خوارق وکرامات ایشاں از حد احصاء بیرون است۔ عمر شریف شصت وسہ سال وفات شریف بست وہشتم و بست ونہم صفر نیز آمدہ ۱۰۳۴ھ یکہزار وسی وچہار۔ مزار شریف در سرہند شریف است

الٰہی بحرمۃ عروۃ الوثقیٰ حضرت خواجہ محمد معصوم صاحب

رحمۃ اللہ علیہ

اسم شریف محمدؐ معصوم کنیت ابوالخیرات لقب مجدد الدین ومعروف بہ حضرت عروۃ الوثقیٰ اند فرزند ثالث حضرت مجدد الف ثانی اند ولادت باسعادت بروز دوشنبہ دہم شوال المکرم ۱۰۰۷ھ یکہزار وہفت حضرت ایشاں بعمر سہ سالگی متکلم بکلام توحید وجودی می شدند در یک ماہ حفظ قرآن مجید نمودند ودر عمر شانزدہ سالگی تحصیل جمیع علوم فرمودند ودر یازدہ سالگی طریقہ ذکر۔ مراقبہ از والد بزرگوار خود اخذ نمودہ اند۔ حضرت مجددؒ می فرمودند کہ حال محمد معصوم در تحصیل نسبت انتہائی مثل صاحب شرح وقایہ است کہ جدش ہر قدر کہ تالیف میکرد او یاد میگرفت وطریقہ مجددیہ را مروج حضرت ایشانند از ہمہ کرامات بزرگ کرامت

Marfat.com

کفایت کردہ می آید کہ حضرت ایشان در طفولیت گاہے شیر مادر در رمضان
مبارک نہ نوشیدہ اند چنانچہ در رویت ہلال ماہ رمضان اختلاف واقع شد
حضرت مجدد رض فرمودند کہ دریافت کنید کہ امروز محمد معصوم شیر نوشیدہ اند یا نہ بدریافت
معلوم شد کہ نہ نوشیدہ اند حضرت مجدد رض فرمودہ اند کہ امروز رمضان است وفات
نہم ربیع الاول سنہ ۱۰۷۹ھ یکہزار نہ و ہفتاد ومزار شریف در سرہند است لفظ
السلام علیکم گفتہ جان بحق سپردہ اند

الٰہی بحرمۃ حضرت خواجہ شیخ سیف الدین رحمۃ اللہ علیہ
فرزند پنجم و خلیفہ قیوم زمان عروۃ الوثقیٰ حضرت خواجہ محمد معصوم رحمۃ اللہ علیہ اند
ولادت باسعادت در سنہ ۱۰۵۵ھ یکہزار پنجاہ و پنج در بلدہ سرہند واقع شد
نسبت باطن از والد ماجد خود تحصیل کردہ اند و در عنفوان شباب کامل و مکمل
بودند و در ترویج شریعت محمدیہ و اشاعت طریقہ مجددیہ بنہایت اہتمام
می فرمودند و در امر معروف و نہی منکر کوشش بلیغ می نمودند
در عمر یازدہ سالگی کہ والد ماجد ایشان را بشارت بفنائے قلبی و ولایت
صغریٰ دادند و پیش از ایام بلوغ بفنائے نفس و ولایت کبریٰ مبشر فرمودند
سنین عمر چہل و ہفت ۔ وفات شریف در شب بستم جمادی الثانی در
سنہ ۱۰۹۵ھ ومزار شریف در سرہند است

الٰہی بحرمۃ حضرت حافظ محمد محسن صاحب رحمۃ اللہ علیہ

Marfat.com

حضرت ایشان یکے از اولیائے کرام واز خلفائے حضرت عروۃ الوثقیٰ رح اند و از فیوض باطن ایشان ہزارہا مستفید شدہ اند۔

در ۱۱۹۲ھ وفات یافتند۔ مزار پر انوار در کشمیر است۔

الٰہی بحرمت حضرت سید نور محمد بدایونی رحمۃ اللہ علیہ

حضرت ایشان خلیفہ حضرت سیف الدین رحمۃ اللہ علیہ بخدمت حضرت حافظ محمد محسن رحمہ اللہ تعالیٰ علیہ خلیفہ حضرت خواجہ محمد معصوم رحمہ اللہ تعالیٰ علیہ سالہا تحصیل فیوض نمودہ بحالات ارجمند و واردات بلند رسیدند و صاحب استغراق قوی بودند کہ تا پانزدہ سال بجز وقت نماز بہوش نمی آمدند و بغایت اتباع شریعت میداشتند۔ یک بار در بیت الخلا پائے راست نہادند تا سہ روز قبض در قبض باطن شد بعد از استغفار بسیار مرتفع گردید از کثرت مراقبہ پشت مبارک حضرت ایشان خم شدہ بود و میفرمودند کہ از سی سال تعلق طبیعت بذوق کیفیت طعام نماندہ است۔ وفات شریف یازدہم ذی قعدہ ۱۱۳۵ھ

مزار مبارک در دہلی بجوار سلطان الاولیاء محبوب الٰہی در باغ نواب مکرم خان رحمۃ اللہ علیہ

الٰہی بحرمت حضرت خواجہ شمس الدین حبیب اللہ حضرت مرزا جان جاناں مظہر شہید رحمۃ اللہ علیہ

Marfat.com

اسم مبارک جان جاناں ملقب بہ شمس الدین حبیب اللہ متخلص بہ مظہر خلف
مرزا جان اند رحمۃ اللہ علیہ۔ علوی نسب عالی حسب بودند ولادت باسعادت
بروز جمعہ وقت صبح یازدہم رمضان المبارک ۱۱۱۱ھ یکہزار و یکصد یازدہ یا
سیزدہ ہجری۔ حضرت ایشاں مصافحہ بیعت ایں طریقہ شریفہ در ہژدہ سالگی
از حضرت سید نور محمد بدایونی رحمۃ اللہ علیہ نمودند و بآخر بخدمت حضرت شیخ الشیوخ
محمد عابد سنامی رحمۃ اللہ علیہ حاضر شدہ نسبت احمدیہ از اول تا آخر باتمام رسانیدند
روزے حضرت میرزا صاحب فرمودند کہ معلومات و بشارات شما ہمہ صحیح
است اگر بگوئید بہر پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم مسجل کنانم۔ وفات شریف لشب
چہارشنبہ ہفتم محرم ۱۱۹۵ھ۔ شربت شہادت نوشیدند تاریخ انتقال
ازیں رباعی ظاہر است

رباعی

ہست حدیثے از پیغمبر صلے اللہ علیہ الاکبر
عاشق حمید آیات شہید سال وفات مرزا مظہر

مزار شریف در شہر شاہجہان آباد قریب چتلی قبر در خانقاہ خود

الٰہی بحرمت مجدد مائۃ الثالث والعشر نائب خیر البشر خلیفہ
خدا مروج شریعت مصطفٰے حضرت مولانا عبد اللہ المعروف
بشاہ غلام علی صاحب دہلوی رحمۃ اللہ علیہ

بعد از تولد والد ماجدش باسم علی و والدہ شریفہ اش باسم عبد القادر و عم بزرگوار

Marfat.com

آنحضرت کہ مرد بزرگ بودند و در یک ماہ قرآن مجید را حفظ کردہ بودند بحکم رسول
خدا صلی اللہ علیہ وسلم عبداللہ نام نہادند چوں حضرت ایشاں بہ سن تمیز رسیدند
بپاس ادب خود را غلام علی مشہور ساختند و نام والد شریف ایشاں سید
عبداللطیف بود۔ و نسب ایشاں بحضرت اسد اللہ الغالب علی ابن ابی
طالب رضی اللہ تعالیٰ عنہ میرسد۔ و والد شریف ایشاں در سلسلہ قادریہ
اعاظمیہ مرید شاہ ناصر الدین قادری بودند۔ ولادت آنجناب در ۱۱۵۸ھ ہجری
در موضع بٹالہ از دیار پنجاب بظہور آمدہ و در ہژدہ سالگی در ۱۱۷۶ھ بخدمت
حضرت میرزا صاحب رح رسیدہ شرف بیعت حاصل کردہ مستفیض فیوض باطنی
شدند تا پانزدہ سال التزام صحبت شریف داشتہ جمیع طریقہ نقشبندیہ
مجددیہ را مقامات طے کردہ از خلفائے اعظم شدند و حال فیض اشتمال
آنجناب اظہر من الشمس است کہ صدہا بلکہ ہزارہا کس از دیار دور فائز میشدند و
بمرتبہ کمال رسیدند از ملفوظات شریفہ است کہ در طریقہ مجددیہ چہار دریائے فیض
جمع اند دریائے نقشبندیہ و قادریہ و چشتیہ و سہروردیہ و از ملہمات آنجناب
است کہ روزے گفتم یا حضرت شیخ عبدالقادر جیلانی شیئاً للہ ندا آمد بگو
یا ارحم الراحمین شیئاً للہ۔ وفات شریف روز شنبہ بست و دوم صفر بعد
اشراق ۱۲۳۹ھ مزار مبارک در شہر دہلی اندروں خانقاہ شریف بہ پہلوئے
پیر و مرشد خود آرمیدہ اند۔

Marfat.com

الٰہی بحرمت غوث آوان قطب زمان حضرت شاہ ابوسعید احمدی رحمۃ اللہ علیہ

حضرت ایشاں فرزند حضرت صفی القدر بن حضرت عزیز القدر بن حضرت
محمد عیسیٰ بن حضرت سلطان الاولیا شیخ سیف الدین رحمۃ اللہ علیہ
ولادت شریف مصطفیٰ آباد عرف رامپور بتاریخ دوم ذی القعدہ سنہ ۱۱۹۶ھ یکہزار
و یکصد و نود و شش بوقوع آمدہ۔ حافظ و قاری و حاجی و محدث بودند اول از شیخ درگاہی
علیہ الرحمۃ کہ خلیفہ حضرت شاہ جمال اللہ صاحب و ایشاں خلیفہ حضرت شاہ
قطب الدین و ایشاں خلیفہ حضرت خواجہ محمد زبیر رح بودند کسب نسبت
خاندان قادریہ نمودہ بخلافت خاصہ سرافراز گشتند۔ بعدہ بحضرت
شاہ غلام علی رحمۃ اللہ علیہ پیوستند او شاں بجائے خود نشانیدند و خلیفہ
اعظم فرمودند و مردماں مشرق و مغرب رو بایشاں آوردند بعد دہ سال
از وفات پیر بزرگوار خود در سنہ ۱۲۴۹ھ عازم حرمین شریفین زادہما اللہ شرفاً و
تعظیماً شدند باہزاراں فتوحات و فیوضات رجوع بوطن فرمودند در شہر
محرم امراض شدیدہ را مبتلا گشتہ بہ بست و دوم رمضان المبارک در بلدہ
ٹونک داخل شدند و انجا مرض ایشاں روز بروز ترقی کرد حتی کہ بعد
ہشت روز وفات شریف بین الظہر و العصر روز شنبہ عید الفطر سنہ ۱۲۵۰ھ یکہزار
و دو صد و پنجاہ ازیں دار ناپائدار رحلت فرمودند بعد غسل و جنازہ حضرت شاہ

Marfat.com

عبد الغنی صاحب فرزند اوسط آنجناب وجود مبارک را در صندوق نہادہ بعد چہل روز بدہلی آوردہ بہ پہلوئے حضرت شاہ صاحب دفن کردند

الہی بحرمت غوث اوان محبوب رحمان حافظ قرآن وسیلتنا الی اللہ المجید حضرت شاہ احمد سعید احمدی رحمۃ اللہ علیہ

اسم مبارک احمد سعید ولقب سراج الاولیاء وکنیت شاں ابوالمکارم است فرزند اکبر حضرت شاہ ابوسعید رحمۃ اللہ علیہ اند خلیفہ وپسر خواندہ حضرت شاہ صاحب علیہ الرحمۃ اند۔ ولادت باسعادت ایشاں درغرہ ربیع الآخر ۱۲۱۷ھ .... در رام پور وبیعت از حضرت قبلہ شاہ صاحب درعمرہ ساگی کردند وآغاز کسب سلوک نمودند واکثر کتب تصوف وحدیث شریف بعضے بقراءۃ وبعضے بہ سماعت درخدمت حضرت قبلہ شاہ صاحب استفادہ نمودند عمر شریف بہ بست سال رسیدہ بود کہ از تحصیل علوم معقول ومنقول فارغ شدہ دستار فضیلت بستند وبعد از انتقال والد ماجد خویش بر مسند ارشاد حضرت قبلہ شاہ صاحب نشستند ودر سال ۱۲۷۴ھ آخر ماہ محرم از دہلی شریف مع اہل وعیال ہجرت فرمودہ در مدینہ منورہ استقامت فرمودند۔ ودراں بلدہ طیبہ طریقہ شریفہ را شیوع ورواجے بخشیدند وہزارہا کساں از خدمت ایشاں جام معرفت نوشیدند چوں عمر شریف بہ شصت رسید بعارضہ حمی شدید واسہال مفرط بیمار شدہ بین الظہر والعصر روز سہ شنبہ دوم ماہ ربیع الاول ۱۲۷۷ھ شربت وصال لایزال نوشیدند وبموجب وصیت مزار در

38216

Marfat.com

قبہ مبارک حضرت سیدنا عثمان رضی اللہ عنہ بجانب قبلہ در جنت البقیع مدفون
شدند ومدت جلوس بر مسند ارشاد بست و ہشت سال بودہ۔
الٰہی بحرمت حاجی الحرمین الشریفین مقبول رب المشرقین والمغربین
وسیلتنا الی اللہ الصمد حضرت حاجی دوست محمد صاحب قندھاری قدس
ثم دامانی رحمۃ اللہ علیہ

حضرت ایشاں از قوم افغان یوسف زئی اند مولد شریف ایشاں از
توابع قندھار است نشو و نما در بلاد عراق یافتہ در فنون علم ظاہر سرآمد آفاق بود
ہم از زمان خوردی آثار فیض و کرامت بر جبہہ استقامت عالمگیری داشتند
وشہرت خرق عادات وقوت عزائم عبادات ایشاں از عہد صبی بیشیر و بادہ
صبا بود و قبل از سلوک سلاسل صوفیہ بقوت جذبہ قویہ شہر بند حقائق ملکوتیہ
را القبیضہ تسخیر آوردہ باستحقاق زاور نگ یکتائی آفاق با کلیل خلیل
قبولیت خاص وعام سرافراختہ ایام بودند و بعد از حضور صحبت شیخ فرد وحید
خدمت حافظ شاہ احمد سعید مجددی رحمۃ اللہ علیہ بحکم قوت استعداد خویش و
حسن تاثیر ارشاد شیخ افاضت کیش در اندک مدتے در جمیع سلاسل مشہورہ
منشورہ خلافت عظمیٰ یافتہ بہدایت عامہ شتافتند و در سرعت تاثیر تسہیل
تسلیک متفق علیہ دور و نزدیک بودند و در کثرت ارشاد ضرب المثل بلاد گشتند
و حضرت شاہ احمد سعید رہ بوقت ہجرت حضرت حاجی صاحب را جانشین

Marfat.com

مطلق ساختہ ہمہ زمین منقولہ و غیر منقولہ و خانقاہ شریف و کتب خانہ وغیرہ و مریدان ہند و خراسان وغیرہ را بحاجی صاحب سپردند۔ سپرتی نامہ بدست مبارک خود تحریر فرمودہ حوالہ حضرت حاجی صاحب فرمودند مزار مبارک در خانقاہ شریف موسیٰ زئی کہ قریب دامن کوہ سیغر کہ از توابع ضلع ڈیرہ اسمٰعیل خان واقع است۔ تاریخ ولادت باسعادت در سنہ ۱۲۱۶ھ وفات شب دوشنبہ . . . . بست و دوم ماہ شوال سنہ ۱۲۸۴ھ

الٰہی بحرمت حضرت حاجی الحرمین الشریفین قیوم زمان قطب الاقطاب سیدی و مرشدی مقبول بارگاہ سبحان حضرت خواجہ محمد عثمان صاحب رحمۃ اللہ علیہ

حضرت ایشاں ابن ملا موسیٰ جان ابن ملا احمد ابن ملا عبد الحلیم ابن ملا عبد الکریم ابن ملا شمس الدین اچکزئی قندہاری ولادت شریف در سنہ ۱۲۴۴ھ در موضع لونی علاقہ تحصیل کلاچی از توابع ضلع ڈیرہ اسمٰعیل خان متعلق سرحد پنجاب است از خانقاہ شریف موسیٰ زئی بفاصلہ دہ میل وزیر دامن کوہ سیغر و کوہ سلیمان ہم گویند عزم تعلیم نظم و صرف و نحو از اساتذہ متفرق کردند و چند کتب فقہ در ڈیرہ اسمٰعیل خان و کتب اصول در چوڈہواں خواندند و حضرت قبلہ مرشدی حاجی دوست محمد صاحب در چوڈھواں رونق افروز بودند و چوڈہواں از خانقاہ شریف موسیٰ زئی بفاصلہ شش میل است بجانب جنوب مولوی معز الدین صاحب سکنہ کوہی بھارہ علاقہ استرانہ کہ از خلفائی

Marfat.com

حضرت حاجی صاحب بود و خویش حضرت ایشاں بود بوساطت مولوی مذکور بیعت بدست حاجی صاحب فرمودند و حدیث از مرشد خود خواندند۔ بعد از بیعت مستفیض فیوض باطنی شدند تا ہیجدہ سال چہار ماہ سیزدہم یوم التزام صحبت شریف داشتہ جمیع مقامات طریقہ نقشبندیہ مجددیہ طے کردند باوجودیکہ جناب حضرت حاجی صاحب ہزارہا خلفاء خود میداشتہ بودند وقت وفات خویش ایشاں را مخصوص قائمقام خود کردہ و خلیفہ و نائب مناب مطلق بجائے خود نشانیدند و حالات فیوضات باطنی ایشاں مشہور جہانست کہ ہزارہا مرداں از خراساں و داماں و دیگر بلاد ہائی پنجاب ہند و سندھ فیضیاب شدند۔ بست و نہ سال و دہ ماہ بر مسند ارشاد نشستہ اجرائے طریقہ عالیہ نقشبندیہ مجددیہ فرمودہ وقت اشراق یوم شنبہ بست و دوم ماہ شعبان ۱۳۱۴ھ وفات یافتند مزار مبارک در خانقاہ شریف موسیٰ زئی بہ پہلو پیر و مرشد خود واقع است

الٰہی بحرمت زائد المکانین المتبرکین واقف اسرار لہیۃ کاشف رموز نامتناھیہ قدوۃ الواصلین حضرت خواجہ حاجی محمد سراج الدین رحمۃ اللہ علیہ

حضرت ایشاں فرزند حضرت خواجہ محمد عثمان رحمۃ اللہ علیہ اند ولادت باسعادت حضرت ایشاں وقت اشراق روز دوشنبہ پانزدہم ماہ محرم الحرام ۱۲۹۷ھ در تحصیل علوم ظاہری قرآن شریف از ملا شاہ محمد صاحب اخوند چودہوانی شرٖ

Marfat.com

ونظم فارسی وصرف ونحو ومنطق وعقائد ومطول وعلم قرأت وعلم فقہ شریف تمامہ
از جناب مولانا مولوی محمود شیرازی صاحب تحصیل کردند و دیگر کتب باقی جمیع
از جناب مولانا مولوی حسین علی صاحب ساکن وان بھچراں ضلع میانوالی تحصیل
کردہ سند گرفتند جمیع کتب تصوف از قبلہ والا ماجد خود کما حقہٗ چنانچہ باید
و شاید بالتحقیق بہرہ یاب شدند بعد از تحصیل علوم تمامی برائے دستار بندی فضیلت
فضیلت بر سر مبارک حضرت ایشاں لبستند وآواز مبارکباد از چہار جہت
شروع شد ۔ زاں بعد از عرصہ قلیل روز دوشنبہ بعد صلوٰۃ الفجر ہفتم ماہ ربیع الاول
۱۳۱۴ھ حضرت محمد عثمان صاحب رح درحین حیات خویش حضرت ایشاں را
خلعت امر حلقہ نمودن فرمودند پس حضرت ایشاں بعد از فراغ ختم حضرات کبار
مراقبہ فرمودند و درویشاں وزائرین و دیگر مریدان توجہ دادند و بسیار تاثیرات
ظاہر گشتند و وقت جلوس بر مسند ارشاد وقت اشراق یوم یکشنبہ بست و دوم
ماہ شعبان ۱۳۱۴ھ

وانتقال پُرملال بتاریخ بست وشش ماہ ربیع الاول بروز جمعہ ۱۳۳۲ھ از عالم
فانی رحلت فرمودند مزار شریف در موسیٰ زئی شریف بہ پہلوئے والد ماجد خود
واقع است ۔

الٰہی بحرمت قدوۃ المحققین فخر المدققین الثانی فی اللہ والباقی
باللہ فرد الافراد قطب الاقطاب واقف رموز المتشابہات القرآنی

حضرت خواجہ [illegible] صاحب رح ختم قرآن شریف کردہ بعدہ دعا باز [illegible] بعد از ختم دعا حضرت خواجہ محمد عثمان صاحب رح بدست خود دستار
[illegible] منتقل [illegible] خود دعا فاتحہ شریف خواندہ [illegible] گشتند بتاریخ ۱۲ جمادی الاول ۱۳۱۳ھ روز یکشنبہ بوقت صبح [illegible] شریف

قائم مقام قیوم ربانی شیخی وامامی ومرشدی وسیلتنا الی
ذوالمنن حضرت خواجہ حاجی غلام حسن ادام اللہ شموس
عرفانہ وفیضانہ علی رؤسنا وعلی رؤس سائر المریدین
والمعتقدین آمین ؁؁؁

حضرت ایشاں ابن ملک کل ابن ملک احمد ابن ملک یار محمد ذات سواگ ساکن
موضع ڈگر سواگ متصل مولد حضرت ایشاں در لیہ شہر و نشو نما در گرہ سواگ کہ بر کنارہ
مشرقی دریائے مہران کہ معروف بین العوام بہ سندھ است قریہ بدوری نصف
فرسخ از قصبہ کروڑ است در حالت صغر سایہ پدر و مادر بزرگواران دور شدہ و یتیم
شدہ گوسالہ ہائی مردمان می چرانیدند بعدہ اشتیاق تعلم رسیدہ کتب از علمائی
زمان خواندہ بتحصیل سیالکوٹی فراغت نمودہ در موسیٰ زئی شریف رسیدہ نزد
قطب زمان قیوم دوران حضرت خواجہ محمد عثمان صاحب مرحوم شرف بیعت کردہ
بتحصیل علوم باطنی تا نہ سال اقامت فرمودہ بشرف اجازت یافتہ واپس در وطن
خود رسیدہ مردمان را وعظ و نصائح و بر اتباع شریعت شریف ترغیب میفرمودند
و در خدمت اکمل الاولیا قطب الاولیاء و قطب وقت حضرت خواجہ محمد سراج الدین
صاحب مرحوم آمد و رفت فرمودند و خدمت ہائی شائستہ کردند و اشاعت
طریقہ نقشبندیہ چنانچہ باید و شاید فرمودند و انتقال از دار فنا بدار البقا بیزدہ جمادی الاول
شب یکشنبہ بعد از نماز عشا در سنہ یکہزار صد و پنجاہ و ہشت مزار شریف

درموضع تھل ڈگر سواگ مقدار یکفرسخ از کروڑ بجانب مشرق مائل بجنوب

باب اول در ملفوظات شریف حضرت ایشانؒ

ملفوظ:۔ روزے ارشاد فرمودند کہ روزے بر مکان بنگلہ حضرت قطب الاقطاب خواجہ محمد سراج الدین صاحبؒ خواب دیدم کہ حضرت ایشاں جنازہ مولانا مولوی قاضی قمر الدین می خواندند از خواب بیدار شدہ اطلاع بحضرت ایشاں دادہ دراں روز حضرت ایشاں تشریف بُردہ جنازہ قاضی موصوف خواندند و اظہار خوشنودی بر فقیر فرمودند

ملفوظ:۔ خادم را بہ تعلیم صاحبزادگان تاکید می نمودند و می فرمودند فِی الْعُبُوْرِ بَرَکَۃٌ

ملفوظ:۔ می فرمودند کہ حق درویشی چنانچہ می باید در حضرت خواجہ محمد سراج الدین صاحب یافتہ شد لیکن مائل بعلوم بودند

ملفوظ:۔ روزے صاحبزادگان طال عمرہم از احقر پرسیدند سنت نماز ظہر چساں باید خواند گفتم کہ دو شفعہ اولین تمام باید کرد یعنی التحیات و درود شریف و دعا خواندہ پستر برخاستہ از سر نو شفعہ ثانیہ مکمل خوانند یعنی از سبحانک اللہم شروع نماید و با تمام رساند۔ حضرت ایشاں را معلوم شد از صاحبزادگان پرسیدہ کہ استاد شما چہ جواب داد عرض بحضور نمودند۔ فرمودند نے نے بلکہ بانند فرائض باید خواند یعنی در شفعہ اول

Marfat.com

التحیات خواندہ برخیزد و از بسم اللّٰہ و الحمد للّٰہ شروع باید کرد و انساد را خبر نکنند و عمل بدیں نمایند و فتوے حضرت ایشاں مرجح است بحسب دلائل بر ماہر مخفی نیست ۔

ملفوظ روزے ارشاد شد مقصود از قطع منازل سلوک و اتباع مشائخ تحصیل مقام احسان است پس کتاب مشکوۃ شریف را از تسبیح خانہ طلب فرمودہ نشاں ازیں حدیث شریف دادند :۔ عن عمر ابن الخطاب رضی اللہ عنہ قال بینھما نحن عند رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ذات یوم اذ طلع علینا رجل شدید بیاض الثیاب شدید سواد الشعر لا یری علیہ اثر السفر و لا یعرفہ منا احد حتی جلس الی النبی صلی اللہ علیہ وسلم فاسند رکبتیہ الی رکبتیہ و وضع کفیہ علی فخذیہ و قال یا محمد اخبرنی عن الاسلام قال الاسلام ان تشھد ان لا الہ الا اللہ ان محمداً رسول اللہ و تقیم الصلوٰۃ و توتی الزکوٰۃ و تصوم رمضان و تحج البیت ان استطعت الیہ سبیلاً قال صدقت فعجبنا لہ یسئلہ و یصدقہ قال فاخبرنی عن الایمان قال ان تؤمن باللہ و ملٰئکتہ و کتبہ و رسلہ والیوم الاخر و تؤمن بالقدر خیرہ و شرہ قال صدقت قال فاخبرنی عن الاحسان قال ان تعبد اللہ کانک تراہ فان لم تکن تراہ فانہ یراک ۔

ملفوظ روزے ارشاد شد ؎ خود بخود آں مہ دلدار ببر می آید

نہ بزور و نہ بزاری نہ بزر می آید

Marfat.com

ملفوظ روزے ارشاد کہ درد ریاخان خوابے دیدم چندے از فرشتگان وآدمیان چادرے سبز برین فقیر خفتہ انداختند و بعد از ایام در خوابے دیگر چادرے نہایت سفید بر فقیر بعضے از آدمیان و فرشتگان انداختند لیکن تعبیر از حاضران مجلس ہیچکس نہ کند بعد از روزے دیگر اجازت تعبیر فرمودند۔ مسکین گوید تعبیر خواب اول این است کہ مصیبت خواہد رسید کہ بظاہر شدید باشد مگر انجامش بخیر خواہد شد چنانچہ حالات نظر بندی مفصل نوشتہ خواہند شد و تعبیر خواب ثانی این است کہ من بعد ہمہ عمر باقی در دنیا باشد و ہیچ مصیبت از ہیچ وجہ رونخواہد داد

ملفوظ :۔ روزے ارشاد شد۔ سہ کس از فیوضات شیخ مکمل محروم می مانند یکے زوجہ دوم خویشان واقربا۔ سوم ہر دماں قرب وجوار الا ماشاء اللہ منہم

ملفوظ :۔ روزے ارشاد شد کہ مبتدی را خطرات در ولایت صغری بسیار میشوند رابطہ محکم باید کرد و دفع خطرات حتی الامکان باید نمود و قصور بذمہ خود باید داشت کہ مرشد کامل مانند آئینہ است عیوب طالب بواسطہ انعکاس در شیخ می نمایند و مبتدی بسبب قصور نظر باطن از راہ میرود۔

اما البعد از ولایت صغریٰ ہیچ نقصان نہ کنند ہر چند خطرات زیادہ می شوند باعث ترقی مدارج بشرطیکہ خلل در اعتقاد از مرشد نباید

ملفوظ :۔ روزے ارشاد شد سالک را قبض و بسط می شود اگر قبض بسبب صدور گناہ صغیرہ یا کبیرہ یا عدم اتباع شریعت شود استغفار باید نمود استغفر اللہ بر تسبیح باید خواند

Marfat.com

چوں تسبیح تمام شود استغفر اللہ ربی من کل ذنب و اتوب الیہ تمام گوید ہمچنیں در شبانروزے پنجہزار باید خواند رفع قبض خواہد شد۔ اگر قبض ازیں وجہ کہ مذکور شد نباشد غم نیست کہ موجب ترقی درجات است۔

ملفوظ:۔ روزے در موسیٰ زئی شریف حاضر خدمت بودم ارشاد فرمودند جناب مولوی حسین علی صاحب در خدمت قیوم زماں حضرت خواجہ محمد عثمان رحمۃ اللہ علیہ عرض نمود کہ مزار ہائے شریف باپختہ مطین کردہ و نشان و علم بر درخت چرا نصب فرمودہ شد در جوابش ارشاد فرمودند کہ ایں زمین شورہ دار است بسبب کثرت شوریت نشان مزار شریف ہا گم می شود لہٰذا پختہ مطین کردہ شدند تا نشان باقی ماند۔
امّا نصب علم بدیں سبب است کہ قوم وزیر ہا کہ ملک را غارت می کنند بر مزار کہ علم باشد ہمہ قریہ را غارت نہ کنند از یک بدعت ہمہ قریہ موسیٰ زئی شریف از شر غارت وزداں قوم وزیراں محفوظ می ماند۔

ملفوظ:۔ روزے در حجرہ شریف خود کہ متصل جانب جنوبی مسجد شریف موسیٰ زئی شریف است و بنام حضرت صاحب مدظلہ متعین است حلقہ فرمودہ بودند شخصے حاضر خدمت شد اشارہ فرمودند کہ قصہ کفش خود گوید عرض نمود کہ من در ہمراہ اسپ قیوم زماں حضرت خواجہ محمد عثمان صاحب رحمۃ اللہ علیہ در بعضے اسفار دواں می رفتم و جناب حضرت مولانا مولوی محمود شیرازی صاحب نیز بر اسپ دیگر ہمراہ حضرت ایشاں بود و آمدنا نا نظر مبارک حضرت ایشاں بر کفشم عبور نمود فرمودند ایں کفش از کجا خریدہ چرا در پائے کردی

من بسبب ادب ساکت بودم جناب مولانا شیرازی صاحب عرض نمود کہ از دیرۂ اسمٰعیل خان خریدہ می پوشند کہ پائے را بسبب نرمی چرم نقصان نہ رساند حضرت ایشاں ارشاد فرمودند نے نے ملازمان سرکار انگلشیہ می پوشند و مشابہت بایشاں می شود ایں مسکیں کفش ہماں جا انداختہ پا برہنہ رواں رفتم بعد تمام قصہ بایں عاصی متوجہ شدہ ارشاد فرمودند کہ چنداں تقوی می فرمودند کہ مشابہت ملازمان قوم نصاری را حرام پنداشتندے و منع فرمودندے۔

ملفوظ روزے ارشاد شد کہ مبتدی را در ابتدائی سلوک سیر آفاقی بسیار روی دہد از حصولِ آں فرح نباید کرد و از عدم حصول غمگیں نباید شد۔

ملفوظ:۔ روزے ارشاد شد کہ در طریقہ نقشبندیہ وقوف قلبی شرط است امّا بسبب سستی متوسلاں تعداد اسم ذات بر قلب دو آزدہ ہزار و بر لطائف ستہ دیگر دو دو ہزار از مشائخ کرام مقرر کردہ شد

ملفوظ:۔ روزے ارشاد فرمودند کہ از تصور صورت شیخ خود ہر وقت و ہر لحظہ غافل نباید شد امّا در نماز نباید کرد اگر بے اختیار شود آں از مغتنمات است حتیٰ کہ ایں قدر تصور کمال خواہد کرد کہ ہر جا نظر کنی تصور شیخ نظر آید۔

ملفوظ:۔ روزے ارشاد فرمودند کہ وقت مراقبہ ناغہ نباید کرد بعد نماز صبح و بعد

Marfat.com

از نماز عصر و وقت ثلث شب آخیر کہ سحر است و دائم الوضوء بودن واجب

ملفوظ:۔ ارشاد فرمودند کہ در حلقۂ شیخ خود ہیچ خیال در دل نیارند بلکہ از ذکر نیز خاموش باید شد و منتظر فیض نشیند و چوں در خدمت شیخ آیند منتظر فیض باید شد اگرچہ شیخ خفتہ باشد یا در خطاب کسے یا متکلم یا شاغل او را فیضش خواہد رسید۔

ملفوظ:۔ روزے ارشاد شد ہیچ کس بے نصیب در خانقاہ فقیر نخواہد رسید ہر کہ خواہد رسید نصیبش از فیض در تقدیر نوشتہ است

ملفوظ:۔ روزے خلیفہ سید محسن شاہ صاحب عرض نمود کہ در کتاب تحفہ نصائح بعض ایام را برائے بعض حاجات مقرر نمودہ چہ طور اند فرمودند کہ در کتاب مذکور بسیار مسئلہ خصوصاً مسائل ایام بے سند اند و در کتب شرع شریف چیزے نیست

ملفوظ:۔ سید راحن شاہ صاحب ... ساکن نواں کوٹ را بوقت بیعت فرمودند کہ رابطہ دو قسم است کسبی و ذاتی اللہ تعالیٰ شمارا رابطہ ذاتی عنایت فرماید۔

ملفوظ:۔ سید راحن شاہ مذکور یکبار پا پیادہ سفر نمودہ حاضر خدمت حضرت ایشاں گشتہ۔ حضرت ایشاں فرمودند عادت حضرت قیوم زمان حضرت حاجی دوست محمد صاحب قندھاری رضہ ہمیشہ پا پیادہ سفر از قندھار نمودہ در

Marfat.com

دہلی شریف حاضر خدمت مرشد خود می شدند

ملفوظ:۔ فرمودند کہ قیوم زماں حضرت خواجہ محمد عثمان صاحب رضی ارشاد فرمودندی کہ ہر کس کہ سہ بار برائے طلب خداوند عزوجل در خانقاہ شریف موسیٰ زئی خواہد رسید۔ خالی نخواہد رفت۔ فقیر نیز ہمیں طور گوید۔

ملفوظ:۔ روزے حاضر خدمت بودم کہ تقریر ایں نقل می فرمودند کہ سلطان وقت کہ وزیرش پیش او ایستادہ بود اتفاقاً دریں اثنا آں وزیر التفاتے بجانب جامہ خود کردہ بند آنرا بدست خود راست می ساخت دریں حال نظر سلطان براں وزیر اُفتاد و دید کہ بغیر او متوجہ است بزبان عتاب گفت کہ ایں را ہضم نمی توانم کرد کہ تو وزیر من باشی و در حضور من بہ بند جامہ التفات نمائی پس حضرت ایشاں ارشاد فرمودند کہ چندیں آداب اہل دنیا بکار برند و حضور اہل اللہ برتر ازاں است

ملفوظ:۔ روزے بسید محسن شاہ صاحب ارشاد فرمودند ہر طالب کہ مخالفت مرشد خود کند خواہ در احوال دنیاوی یا دینی پس آں مردود الطریقت است

ملفوظ:۔ روزے فرمودند کہ سید چراغ شاہ صاحب نائب تحصیلدار لیہ حاضر شدہ عرض نمود کہ دعا فرمایند کہ خداوند عزوجل اولاد نرینہ عطا فرمایند لیکن فقیر بسیار بار رد نمودہ کہ من دعا نمی کنم لیکن سید مذکور چادر در گلو خود انداختہ بتشدد عرض نمود کہ ضرور از زبان خود ارشاد فرمایند حاضرین او را منع نمودند کہ بہ تجبر

دعا نخواہد شد سید مذکور بار بار می گفت ارشاد فرمایند کہ ترا فرزند خواہد شد۔ گفتم کہ برو کہ خداوند عز وجل فرزند نصیب خواہد نمود چنانچہ در مدت یکماہ حمل ظاہر شدہ اولادش نرینہ زائیدہ شد والحمد للہ۔

باز فرمودند بعدہٗ آں فرزند را ہمراہ آوردہ عرض نمودہ کہ ایں فرزند می نالد و می گوید کہ برادر من باشد ضرور ارشاد فرمایند کہ برادر او بزاید از اسٹیشن شیر شاہ تا مظفر گڈھ ہمیں می گفت باز ارشاد شد کہ برو برو فرزند دیگر تولد خواہد شد و ہمچناں شد

؎ گفتۂ او گفتۂ اللہ بود گرچہ از حلقوم عبد اللہ بود

ملفوظ :۔ روزے حاضر خدمت شدہ عرض نمودم کہ اراضی صوبہ پنجاب عشری اند یا خراجی اند فرمودند عشری اند چنانچہ قیوم زماں حضرت خواجہ محمد عثمان صاحب رضی اللہ عنہ نیز عشر می دادند و معمول مشائخ ما ہماں است۔

ملفوظ :۔ روزے بہمراہی سید رکن عالم شاہ صاحب حاضر خدمت شدہ بسید موصوف مخاطب شدہ ایں ابیات ہندی فرمودند ؎ غزل

بھلے کوں پرچاون آیاں بھیناں تے بہر جائیاں

نام اللہ دا من دے بھلائیں کہاں لیکاں لایاں

ناتاں ساڈا پاک محمد تیڈی سنگت ارائیاں

بھلے دی کیا ذات توں پچھدیں بک مٹی لب ہمائیاں

بھلے کنوں چلمبا پیگہ ابس تے طعم پکائیاں

Marfat.com

بھلے کوں جیڑہا سید سڈیسی دوزخ اوندیاں جائیاں
بُھلے کوں جیڑہا ارائیں سڈیسی بہشت وچ پینگھاں پائیاں

ملفوظ :- بسیار اوقات ایں بیت را فرمودند

لطف علی مسکیناں کوں رب ڈیندے رزق ہوائی

ملفوظ :- بسیار اوقات ایں ابیات ہندی بزبان دُرفشان می فرمودند کہ تصنیف مولوی عبیداللہ ملتانی ست

آجکل طور زمانیدی جیں کوں لبھے ٹکڑا
اونکوں چاہیئے لولی کنجری بھنگ تماخوں حقڑا
نال وہے دریائے شریعت بھرنہ پیتیس بکڑا
ایں جہان توں خالی ویسی گھن ویسی ٹھُٹھڑا

ملفوظ :- بسیار اوقات در کسر نفسی خود فرمودہ بودند

گلے خوشبوئے در حمام روزے
بدو گفتم کہ مشکی یا عبیری
بگفتا من گِلے ناچیز بودم
جمالِ ہمنشیں در من اثر کرد

رسید از دست محبوبے بدستم
کہ از بوئے دلآویز تو مستم
ولیکن مدتے با گل نشستم
دگرنہ من ہماں خاکم کہ ہستم

ملفوظ :- روزے بصاحبزادگان طال عمرہم فرمودند کہ نماز با کنٹوپ کہ قسمی است از کلاہ پشمینہ بغیر بستن دستار براں نماز ناجائز است۔

Marfat.com

ملفوظ :۔ روزے مولوی رمضان مینکرہ والہ عرض نمود کہ یکے از خیال حقیر رافضی سنی شد و بیعت حضور والا بود ارشاد فرمودند کہ مرید ہست ۔ ہر کہ نزد فقیر داخل طریقہ خواہد شد از فتنۂ ارتداد در امان الٰہی باشد ان شاء اللہ تعالیٰ ۔

ملفوظ :۔ روزے ایں بیت ارشاد فرمودند ؎

نظر جنہاں دی کیمیا سونا کردے وٹ ڈیتیاں ڈاتاں ربدیاں کیا سید کیا جٹ

ملفوظ :۔ روزے ایں ابیات می خواندند ؎

واہ سجن تیڈی رمز عجائب رمزاں نال کوہندے ہو
اپنیاں آپ ڈکھا کر جاہیں بے تقصیر کوہندے ہو
عاشق باجھ وصال ہمیشہ تساں ڈت کیوں ناز کریندے ہو

ملفوظ :۔ روزے فرمودند کہ مروی است کہ اگر کامل درویش بوقت موت خود ناقص را قائم مقام خود بخشند ناقص کامل می شود و ہمہ فیوضات و نسبت بدو عائد می شود لیکن نزد فقیر اگر چہ نسبت بدو عائد می شود لیکن مانند آن شخص کہ کسب سلوک از کامل کردہ و مکمل شدہ باشد ہرگز نمی شود

ملفوظ :۔ روزے مولوی سید حافظ احمد شاہ صاحب محمدی شریف والہ مخاطب شدہ فرمودند کہ مجدد مائۃ ثالث عشر نائب خیر البشر مروج شریعت مصطفیٰ حضرت شاہ غلام علی صاحب چوں بر مزار پر انوار پیر و مرشد خود حضرت خواجہ مرزا مظہر جان جانان شہید رحمۃ اللہ علیہ مراقب می شدند نسبت حضرت شاہ صاحب

Marfat.com

غالب می شد ۔

ملفوظ :۔ روزے ارشاد فرمودند کہ مبتدی را ذکر و مراقبہ بسیار باید کرد و
فرائض و سنن ادا بلا ناغہ باید کرد اما نوافل و تلاوت وغیرہ مناسب نیست ۔
مسکین غغزلہ گوید کہ مبتدی مانند بیمار است بیمار را دوا باید کرد و خوراک کم باید
داد ۔ و گرنہ لعلابت معدہ و جگر مبتلا گشتہ راہی اجل خواہد شد

ملفوظ :۔ روزے ایں ابیات ارشاد می فرمودند ؎

عمر ضایع ونجا بیٹھوں   دوکھ دشمن دا کھا بیٹھوں

نہ زر رہیا نہ گھر رہیا   نہ ماپیو کوئی پسر رہیا

سوکھی جندڑی کوں ڈکھ لا بیٹھوں

ملفوظ :۔ روزے بسخت تاکید ارشاد فرمودند ہر کس کہ بوقت نماز خواندن
بوقت قیام نظر بسجدہ گاہ خود کند و بوقت رکوع نظر بر قدم خود کند و بوقت
سجود نظر بر بینی خود کند و بوقت قعدہ در سینہ نظر کند چنانچہ فقہاء کرام
فرمودہ ہرگز ہیچ خطرہ شیطانی در نماز نخواہد شد

ملفوظ :۔ روزے ارشاد شد کہ فقیر در اوائل حال با فلاس گذاشتہ نہ[9] سال
ہیچ کس را سوال معاش نہ کردم و دو سال چادر نبود و یکسال عمامہ یافتہ نشد

ملفوظ :۔ روزے فرمودند کہ فقیر ہفتاد سال نماز از جماعت قضا نہ کرد

ملفوظ :۔ روزے ارشاد فرمودند اگر انوار وغیرہ از وجود بیروں باشند

سیر آفاقی است اگر در وجود سالک بظہور آیند سیر انفسی است

ملفوظ :۔ روزے می فرمودند روایت دارکہ نقیر سکونت پذیر برگرہ سواگ بود خط بجناب مولانا مولوی حسین علی صاحب نوشتم کہ از حالات لطائف غیر فقیر آگاہی فرمانید بجواب فرمودند کہ لطائف شما مانند بحر زخار است۔

سبحان اللہ خود غیب می دانند و غیب دانی حضرت رسالتمآب ﷺ را منکر

ملفوظ :۔ می فرمودند کہ مردمان زائرین نماز تہجد نمی خوانند وا ثبات زا بیدار باید کرد۔ چراکہ حضرت قیوم زمان حضرت خواجہ محمد عثمان صاحب رضؓ بہ نفس نفیس خود بوقت سحر ہمہ حجرہا می گردیدند و می دیدند کہ کدام کس خفتہ است و بزجر بیدار می فرمودند

ملفوظ :۔ می فرمودند برائے حصول سلوک مدتے باید حضرت قیوم زمان حضرت خواجہ محمد عثمان خدمت پیر و مرشد خود می فرمودند۔ جواب خطوط می نوشتند و با نماز پنجگانہ امامت می فرمودند و از مردمان کہگل گرفتہ دیوار حجرہ و مکانات خود تیار می کردند۔ صبح و شام نان ولحاف وچارپائی لنگر شریف بزائرین تقسیم میفرمودند اگر حضرت قطب الاقطاب خواجہ حاجی دوست محمد قندہاری رضؓ بیمار می بودند۔ بوقت صبح از موسیٰ زئی شریف بسوئی ڈیرہ اسمٰعیل خان رفتہ حقیقت بیماری حضرت حاجی صاحب بہ طبیب ل دادہ دوا خریدنمودہ باز بوقت شام حاضر خدمت می شدند حالانکہ مسافت زیادہ از پنجاہ کروہ می شود این ہمہ صدق و اخلاص

Marfat.com

بود۔

ملفوظ :۔ می فرمودند کہ قیوم زمان حضرت خواجہ محمد عثمان رضؓ می فرمودند کہ چہ کنم کہ در قسمت من این است کہ در سال ۲ تولہ گوشت و ۲ تولہ روغن زرد نصیب من شد۔

ملفوظ :۔ فرمودند کہ مخلوق کہ ہر جائی روند و حاجات آں میسر شود بسبب آنکہ خداوند عزوجل خود می فرماید انا عند ظن عبدی بی

ملفوظ :۔ فرمودند کہ در روزہ استعمال تیل و سرمہ نباید کرد

ملفوظ :۔ کہ اگر وقت باشد سنت کہ قبل از فرض نماز فجر بودند اگر قضا شوند بعد از نماز فجر باید خواند و دو سہ بار خود عمل فرمودند

ملفوظ :۔ فرمودند کہ یکروز در سون شریف حضرت غریب نواز خواجہ محمد سراج الدین خفتہ بودند من عرض کردم کہ قبلہ در مخلوقات اختلاف علم کلی و جزی سرور کائنات است اعتقاد چہ باید داشت فرمودند کہ من ایش زایہ سخت کلام زجر می کنم کہ مخلوق تمام و خصوصًا خدام حضرات کرام رضوان اللہ علیہم راگمراہ می کنند و اعتقاد فقیر این است کہ ہرچہ در شان آنحضرت لائق بود خدا اورا داد و باوادہ او ایمان داریم و شما نیز تقلید کنید۔

ملفوظ :۔ فرمودند کہ حضرت خواجہ محمد عثمان صاحب رضؓ در زمان خود خاتم اولیاء بود و بزرگیت و درویشی را بر خود کما حقہ ختم کرد۔

Marfat.com

ملفوظ :- حضرت قبلہ محمد عثمان صاحب رضؓ مخلوق را می فرمودند کہ اکنوں نزد این عثمان زندہ موجود است فردا عثمان از دست خواہد رفت پس بدست نخواہد آمد و حضرت ایشاں فرمودند کہ من شمارا در حق خود ہم چنیں میگویم یعنی وقت است ہیچ عمل و مشقت بکنید۔

ملفوظ :- فرمودند کہ فقیر بنگلہ دریا خاں والہ برائے حضرت خواجہ محمد سراج الدین صاحب رضؓ تیاری کنانیدم کہ از خانہ ام خط بیماری فرزندم آمد و بعدہٗ خط بہ فوتیدگی او رسید تا مکمل شدن بنگلہ شریف فقیر واپس بسوئی خانہ نشد۔ چوں بنگلہ تیار شد حضرت صاحب غریب نواز بسیار خوش شدہ فرمودند کہ تو مرا خوش کردی خدا ترا خوش کند و بہ مثل ایں بنگلہ خدا ترا در بہشت بنگلہ دہد

ملفوظ :- فرمودند در حالت بیماری کہ من بطریق سنت نبوی علاج حکما می کنم حالانکہ ایشاں از مرض من ہیچ خبرے نیست و مرض من لمیدانند

ملفوظ :- کہ علماء انجمن را صاحب فسق و فجوری گویند حالانکہ صاحب کمال بود و کلام او را نمی فہمند

ملفوظ :- روزے فرمودند کہ حضرت سلطان باہو صاحب رحؒ می فرمودند بہ بیت ہندی ؎

نفلیں پڑھنا کم زنانہ — روزہ صرفہ رنڈی

Marfat.com

جج تے اد ہے ویندے جیڑھے کمدے تروڑی

ملفوظ:۔ روزے فرمودند کہ مرا باستہ بزرگ بسیار رابطہ واخلاص است حضرت سلطان باہو صاحبؒ و حضرت غوث بہاؤ الحق صاحبؒ ملتانی و حضرت مخدوم لعل عیسٰی صاحب کروڑی۔

ملفوظ:۔ بعض اوقات در وعظ و بیماری ایں ابیات ہندی می خواہند ؎

طبیباں کو میڈا ہتھ ناں وکھاؤ
نڈے دارو طبیبا توں کیا جانیں
نہ ملیا یار گلیاں سنج ڈسیجن
دھوڑا یار دا میکوں رات کالی
تساں جانو تساڈیاں جاہ تے جاہیں
تساں جانو تساڈیاں جاہ جگیراں
وناداراوفاداری کریسو

میڈا احوال دلبر کوں سناؤ
اندر دی مرض کوں میڈا یار جانے
دھوڑیدے تیر جگر دل پار تھیون
جینویں بلبل روونے چہ باغ خالی
چلے دیس مسافر سنج سبھاہیں
چلے دیس مسافر راہ فقیراں
حسن مسکین رندے کوں رہیسو

ملفوظ:۔ در بسیار اوقات ایں ابیات می فرمودند ؎

دین تے دنیا ڈو ہیں سکیاں بھیناں تیکوں عقل ہنیں سمجھیندا
ڈو بھیناں ناں وچہ ہکے نکاح دے تیکوں شرع ہنیں فرمیندا
بھاہ تے پانی وچہ ہکے تھاں دے بیا تھاں انہیں کیندا
ڈوہیں جہان چھٹ گئے اوہے فقیر جنہاں دعوی سٹیا میندا

Marfat.com

ملفوظ :۔ در مختلف اوقات ازیں ابیات ہندی مختلف اشعار می خواندے

افضل واعلیٰ شان نبی دا | کیا کجھ بولے درد رسیدا
وچہ نبیاں مرسل اعظم | خادم در دے ملک معظم
حوراں پریاں جن تے آدم | ہر یک بردا شاہ عبیدا
افضل واعلیٰ شان بنیدا

چار کتاباں نعت نبی دی | مادح مدحت کرن عجیبی
انت حبیبی وانت طبیبی | ورد وظیفہ بجد بریدا
لکھ صلواتاں لکھ سلاماں | ارض وسماتے پڑھن کلاماں
شان لبت دا ایہی العظاماں | خوشبو در دہن دریدا اہ
کون ومکان رب پیدا کیتا | جے تئیں نام تساڈا نہ نیتا
لوح وقلم کون ثبت نہ کیتا | بستہ اخلاق خبد کلیدا
اول ما خلق اللہ نوری | رتبہ تساڈا مظہر نوری
اول آخر توں کرنی پوری | برگزیدہ توں برگزیدہ
چن تے سجھ تمامی تارے | مجھم لائی لیل نہارے
نور تیڈے توں لہن چمکارے | رات ڈہاں ہتی سرگردیدہ
نو آسمان ہن شائق تیرے | سرگرداں ہتی ڈیون پھیرے
ملک فلک کوں پودن گھیرے | شوق تیڈے وچہ نور وحیدا

Marfat.com

باد صبا دی شائق رہندی
دردمنداں دے پیغام پُچیندی

خشک لباں کوں تری ڈیندی
کار تے کم رہے نت اوہیندا

چوداں طبقاں ظاہر ہو یول
راز خدا دے دا ماہر ہو یول

دشمن رب دے دا قاہر ہو یول
دین یقین توں چن شریندا

بعض مچھیاں رب پیدا کیتاں
وچہ دریاواں دے عیش کریندیاں

نام تیڈے کوں ورد رکھیندیاں
گل وِچ پا کر طوق زری دا

درخت جہان رب پیدا کیتا
مثل بادام اُس میوہ نیتا

پرچہ نیالا رب اُس وِچ کیتا
اسم تیڈا اکھیا مغز اوہیندا

جنت دوزخ خدمتگاراں تے
ملک موکل نت سنواراں

دوزخ ہویا دشمناں کارن
جنت پہوتا دوست جریدا

آدم ہاوچہ چکڑ پانی
ذات تیڈی اگے رب کوں بھانی

رحمت عالم ہیں سِدھی مہربانی
ایہو فرمودہ ذات ربیدا

وچہ روحاں رب بوٹی لائی
رنگا رنگ اُس گُل پھُل چائی

نام تیڈا رب اِس تے لکھائی
سے نیکیاں دے اکھیاں یڈ

شیث نبی ہے بیٹا آدم
سوہنی صورت تے خلق مکرم

روح تیڈے توں اشرف اکرم
لدھس درجہ پیغمبری دا

نار خلیل تے تھیئی گلزاراں تے
جاہ انگاراں دی باغ بہاراں

Marfat.com

برکت نور تیڈے انواران نوں
موسیٰ کلیم ہتی واعظ آیا نوں
جو احمد مرسل بالا پایا
سبھے یہودی بجھ کے مل آئے
سب فرمان اوہندا امنائے نوں
عیسیٰ علیہ السلام پیغمبر
ہووان امت احمد اقدر
سب پیغمبر اعلیٰ واعلیٰ نوں
کارن تو دلبر دے شالہ
چارے یار پیارے تیرے
خاصے محرم خلیفے تیرے
یار بہلی دی صدق وفا دا
عثمان دی حیاء دیانت
چارے نبیدے بہت پیارے
جام شہادت پی کے سدھارے
حسن حسین پیارے رب دے
دشمن انہاندے وچہ غضب دے

بردا امر اتھیں ناری دا
نعرہ اُسی دا ایتھو آیا
آسی آخر زماں اونہیدا
صدق یقین سیتی قدم وہرائے
دین محمد دی خوب حمیدا
منگے دعائیں ای اللہ اکبر
بردہ کیکر فلک پری دا
پیدا کیتے حق تعالیٰ
ہوویں شافی امت رلیدا
نور اکھیاں دے نال دبیرے
ہر یک صاحب قادر مجیدا
امیر عمرؓ دی عدل وعدالت
شجاعت علیؓ توں کوہ لرزیدا
وچہ جنگاں دے نال کفارے
جنت خلد وں شراب چشیدہ
سردار شہیداں وچہ عرب دے
حب اماماں فرض شنیدہ

Marfat.com

باہو ناقص عقل نساناں	واصف تیڈا روز شباناں
واصل حیقیوم یار یگاناں	دھواں گرد غبار دلیندا
افضل و اعلیٰ شان بنیدا	کیا کجہ بوے در در سیدہ

ملفوظ :- روزے ایں ابیات می فرمودند

پیر سکھائی ایھا ریت	بہ وچہ حجرے یاد رچ مسیت
پھیٹا پراتہ کپڑا پائے	بھا پروتھا ٹکڑا کھا

غیر دے در تے مول نہ جا

ملفوظ :- می فرمودند اگر کسے زن خود را بہ قصد طلاق می گوید، چھوڑی چھوڑی یعنے رہا کردم پس ایں طلاق بائن کنائی است و صریح نیست چنانچہ فتویٰ دیوبند مؤید ایں است۔

نقل ترجمہ فتویٰ دیوبند

چونکہ فتویٰ در اُردو بود بہ فارسی ترجمہ کردہ شد،

اگر کسے زنے خود را بہ نیت طلاق یا در حالت غصہ یا مذاکرہ ایں الفاظ بگوید چھوڑی چھوڑی۔ پس یک طلاق بائنہ واقع شود زیرا کہ ایں لفظ ترجمہ سرحتك یا فارقتك است و ایں دو الفاظ از قسم سیوم کنایات است کہ دراں بحالت غصہ یا مذاکرہ طلاق بلا نیت طلاق واقع می شود اگر حالت غصہ و مذاکرہ طلاق نباشد پستر موقوف بر نیت است

Marfat.com

و در کنایات طلاق بائنہ واقع میشود۔ یک طلاق بائنہ بعد بائنہ دیگر واقع

نمیشود کما فی الدر المختار

لا یلحق البائن البائن اذا امکن جعله اخبارا عن الاول کانت بائن ان الخ

وھکذا فی الشامی جلد ثانی صفحہ ۴۷۱ فقط واللہ اعلم

کتبہ عزیز الرحمن عفی عنہ

مفتی مدرسہ دیوبند ۹ ربیع الثانی ۱۳۳۸ھ

الجواب صواب

محمد انور عفا اللہ عنہ

مہر: وتوکل علی العزیز الرحمن
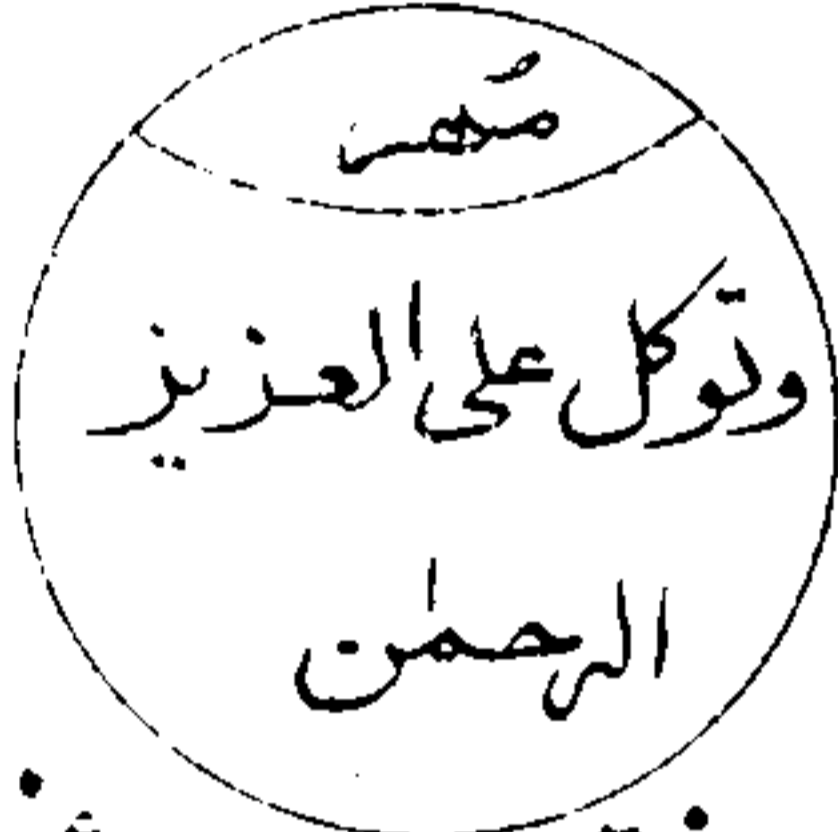
الجواب صحیح

شبیر احمد عفی اللہ عنہ الجواب صحیح فقیر اصغر حسین عفی عنہ

الجواب صحیح محمد رسول خان عفی عنہ

ملفوظ:۔ از مولوی محمد ابراہیم صاحب واسو استانہ میفرمودند وقتے در حضور حضرت قبلہ حاضر بودم کہ مولینا محمد امیر صاحب تذکرہ حضرت امام ربانیؒ و خطرہ شخصے بر مزار آنحضرت بیان کردہ حضرت قبلہ فرمودند چنین نیست بلکہ حضرت مرزا صاحب فلاں بر مزار حضرت امام ربانی صاحب موصوف آمدہ بعد از رجوع لاہور در دلش خطرہ آمدہ کہ سہ روپیہ خرچ کرایہ کردہ ام فی الفور دید کہ سہ روپیہ در پیش او فتادہ و کسے گوید کہ ازیں جا بردہ مبلغ خود بگیر شرمندہ شد پس

Marfat.com

فرمودند کہ فقیر را بعض اوقات ایں چنیں حال می باشد مگر از عوام الناس شرم می دارم کہ کتب نیز اجازت نمی دہند

ملفوظ :- بسیار اوقات ازیں ابیات ہندی مختلف ابیات فرمودند ے

کلمہ نبی دا عجب دوا ہے ۔ ہر تاں مرض دا عجب شفا ہے

بھائیو پڑھو تم کلمہ نبیدا ۔ کلمہ نبی سوہنڑیں احمد جیدا ۔ ذکر کرو تم نام نبیدا

جنیدا اوا صف آپ خدا ہے ۔ کلمہ نبی دا عجب دوا ہے

جو کوئی کلمہ نبی دا پڑھسی ۔ دوزخ اندر مول نہ سڑسی

بن حسابوں جنت وڑسی ۔ ایہا تاں کلمیدا عجب جزا ہے

کلمہ نبی دا عجب سنگا ہے ۔ لڑ ہدیاں کوں چا کلمہ تا ہے

جیں وت پڑھیا لنگھ ویندا پار ے ۔ ایہا تاں کلمیدی عجب جزا ہے

کلمہ نبی دا تور چڑھیسی ۔ لڑ ہدیاں کوں چا پار پوچیسی

حضرت اسکوں دامن لیسی ۔ ایہا تاں کلمیدی عجب شفا ہے

جو کوئی کلمے دا منکر تھیسی ۔ قبر و قیامت روسی دھوسی

نلے دوزخ وچہ و نج کھڑوسی ۔ منکر کلمیدی ایہا سزا ہے

کلمیدے نال تاں چار کھ یاری ۔ دلبر کلمے کوں کر وچا جاری

جیں وت پڑھیا بکے داری ۔ اُسدا ضامن آپ خدا ہے

کلمہ نبی دا عمر دا اگا نڑ ہاں ۔ جھوک فنا دی کہیں نہیں راہنڑاں

دلوں پڑھ توں شیخ نمانڑاں ۔ اوڑک ونجناں جھوک فنا ہے

Marfat.com

ملفوظ :۔ بسیار اوقات ابیات ہندی ارشاد فرمودند ے

پڑھ پڑھ تسبیح تھیون کیسی تے دم ماریں ولیاں نوں
خوف دا منکہ بک نہ سیٹو تے کاج کرن بنجوہیاں نوں
ڈیون کیتے گل گھوٹاں پوری گھمن کیتے جھٹ پیتاں دا

ملفوظ :۔ در موسم گرما ایں ابیات ہندی را بسیار فرمودند ے

ہاڑ سمے ساون وہائے   انٹوں کرنڑ تھوڑا کھائے
طبیب کون پوچھن کیوں جائے

ملفوظ :۔ ملفوظ می فرمودند کہ نہ سال ہیچ کس را سوال نہ کردم و دو سال چادر نیافتم و یک سال عمامہ نبود و ہفت سال با جماعت قضا نشد و چہل سال خدمت پیراں کردم۔

ملفوظ :۔ می فرمودند شعر ہندی ے

آل نبی دی کانی ناہی شاہ جی تم کیوں کہاوے ہو
بھیج درود سلام نبی تے کو زحبدی حوالے ہو

ملفوظ :۔ می فرمودند کہ نواب صاحب بہاول پور والہ بوساطت شخصے از حضرت خواجہ سلیمان صاحب تونسوی الملک اجازت شباب کرد جواب ارشاد شد ے

دی نچ آکھو اداں ڈھنگے کڑاں نوں   کالا کرتوں پائے کوں نوں

Marfat.com

اوّل آخر مرنا ہئی موہنہ کیوں کالا کرنا ہئی

ملفوظ :۔ می فرمودند بیت ہندی

دھوتیں پوتیں رب ملدا ہو وے تاں ملے ہاکمیاں کچھواں نوں
چوتیں پوتیں رب ملے ہا تاں ملے ہا ڈاندال خصیاں نوں
منیں تنیں رب مل دا ہو وے تاں ملے ہا بھیڈاں بکریاں نوں
ہئیں مل دا رب مگر مل وے دلیں اچھیاں نوں ہا

ملفوظ :۔ می فرمودند اقتداء با امام ریش تراشیده یا کم از قبضه . . .
گرفته ناجائز است ۔

ملفوظ :۔ می فرمودند که مذبوحه فوق العقده حلال است اگر سه رگ بریده شده است چنانچه مفتی به نزد امام صاحب است

ملفوظ :۔ روزے مولوی خدا بخش صاحب حاضر خدمت شده عرض نمود قبله خواندن اسماء الٰہی و اسماء النبی در دلائل الخیرات داخل وظیفه اندیانه ۔
بجواب ارشاد فرمودند اگر کسے خواند داخل ثواب است اگر نه خواند در وظیفه خلل نیست باز عرض نمود که در اکثر جا در دلائل نوشته است که این را سه بار یا کم زیادہ خواند چگونه است فرموده در روایت ما یکبار است ۔

ملفوظ :۔ روزے به سید مولوی محمد بخش شاه صاحب سوکڑی مخاطب شده ارشاد فرمودند که قریب بستی گره سواگ بستی در ہوہڑان است دراں درزه ریش

Marfat.com

قاضی شیخ عثمان بود و خلیفہ وخادم اوشاں میاں حبیب اللہ صاحب بود کہ
از قوم سواگ بود کہ ہمیشہ ہمرکاب قاضی صاحب مذکور می بود و قاضی صاحب
را باسید زاہد محمد شاہ صاحب سکنہ بستی خیر شاہ دوستی اتم بود۔ اتفاقاً روزے
شاہ صاحب مذکور بیمار شد قاضی صاحب برائے عیادت رفتہ در مراقبہ معلوم
نمودند کہ شاہ صاحب قریب المرگ است درمیان مردم اہل مجلس اظہار فرمودند
کہ اگر ہیچکس حیات خود را بشاہ صاحب می دہد مخلوق خدا را بسیار فائدہ
خواہد رسید ہمہ مردماں سکوت اختیار کردند پس قاضی صاحب مذکور فرمود کہ من
عمر خود را بہ شاہ صاحب دادہ ام واپس تشریف آوردہ نزد بستی گرہ سواگ چاہ
ٹکو موجود است براں آمدہ بملک مبارک سواگ مسمات مائی حوا مادر ملک مذکور
ارشاد فرمودند کہ من عمر خود را بشاہ صاحب دادہ ام و بوقت نیم شب خواہم مرد
و وصیت فرمودند کہ مرا غسل و کفن تو خواہی داد و بعد غسل و کفن جنازہ بندہ بر
حدود چاہ بہنت برائے جنازہ حضرت قبلہ مرشد من از نیلی خواہند آمد چنانچہ
حسب وصیت جنازہ را در انجا بردند و آں قبلہ سفید ریش براسپ سبز رنگ
تالاب کہ نزد بستی در ہوہڑاں است ظاہر شدند کہ می داد نزد جنازہ تشریف آوردہ
اسپ را بستہ امامت فرمودند بعد از نماز فوری براسپ سوار شدہ از انجا
ظاہر شدہ بودند در انجا گم شد بعدہٗ قاضی صاحب می فرمودند کہ میاں
حبیب اللہ روزے ہمرکاب قاضی صاحب بود قاضی صاحب گرسنہ بودند

Marfat.com

اتفاق بعضے از مریدان یک زن نان نخود و مسکہ و لسی آوردہ معذرت کردہ داد
قاضی صاحب قدرے نان مع مسکہ خوردہ و لسی نوشیدند و باقی نان
حوالہ خلیفہ فرمودہ ارشاد فرمودند کہ محفوظ بدار کہ بوقت دیگر گرسنگی بکار خواہد آمد
چنانچہ بعد از سال قاضی صاحب گرسنہ بودند اتفاقاً از انجا گذر کردند و بخلیفہ
صاحب فرمودند کہ نان پارینہ بیار چنانچہ خلیفہ مذکور باقی نان در وظائف محفوظ
می داشت حاضر نمود فرمودند کہ تو ایماندار ہستی و لائق امانت ہستی۔ قدرے از
ریق مبارک بانگشت آوردہ بدہان او ارزانی فرمودند۔ حضرت غریب نواز
ارشاد فرمودند کہ میاں حبیب اللہ زندہ دل است اگر صاحب بصیرت
رود جواب خواہد داد و فرمودند کہ مزار میاں حبیب اللہ صاحب در حویلی قاضی
صاحبان بطرف پا امت و قدرے خاک بر قبر اوست و مزار ساختن
را پسند نمی کنند۔

باب دوم در بیان مکاشفات

مکاشفہ:۔ روزے براٹیشن کوٹ اڈو ذی رشید احمد صاحب مرحوم سکنہ
دائرہ دین پناہ را برائے بیعت حاضر خدمت نمودہ ام مولوی مذکور انکار از بیعت
نمود بعد از دیر بہ مسکین متوجہ شدہ فرمودند کہ بیعت خواہد شد لیکن سالک نخواہد
شد ہماں طور صادق شد

مکاشفہ:۔ شیخ فضل دین سکنہ نور پور ٹوانہ بمع برادران داخل دائرہ اسلام شد

Marfat.com

عرض نمود کہ اہل و عیال بندہ مسلمان نمی‌شوند فرمودند اہل و عیال تو بعد چند ایام داخل دائرہ اسلام گشتہ صادق مسلمان شدند

مکاشفہ :- شخصے از مدت آرزومند نعلین شریف بوسی بود مگر تا مدت شرف زیارت حاصل نشد بعد دو سال چوں شرف زیارت حاصل شد حضرت ایشاں بر ناقہ سوار بودند دراں وقت دست بوسی کرد بہ شتربان فرمودند شتر را بند کن کہ ایں شخص را از مدت شوق نعلین بوسی است با خوشی شرف بوسہ یافت پس رواں شدند۔

مکاشفہ :- منشی خیر محمد سکنہ لغلانی تحصیل تونسہ شریف می گفت روزے بوقت قیلولہ حاضر خدمت شدہ عرض نمودم کہ والدم برائی نکاح دوم ارادہ مصمم کردہ کار بانجام رسانیدہ لیکن من در دل دارم کہ کار ندکور موقوف بر اجازت آنحضور است پس ارشاد فرمودند کہ بعد یک سال اجازت است پس قبل از تمام شدن سال اہلیہ ام فوت شد و حاجت شد اجازت بود کار خیر کردہ شد

مکاشفہ :- سید محمد محسن شاہ صاحب کہ از فاضل خدام حضرت قبلہ بود می فرمودند ماہ ذی قعدہ ۱۳۵۱ھ وقت ظہر بعد تناول فرمودن چائے۔ فرمودند از گاڑی چند آدمی می آیند لیکن جلال خاں ظاہر نیست و جنش ظاہر نیست و انتظار شدند ہمچناں ظہور بود"

مکاشفہ :- مولوی محمد حیات صاحب سکنہ سکھانیوالہ در خدمت حاضر بود

چندے از مردماں اہل دنیا در حضور رسیدند حضرت قبلہ مدظلہ ایشاں را باکرام ملاقی گشتہ طعام مکلف خورانیدہ مولوی مذکور را خطرہ شد یاباں کہ خدام مخلص ایم چنداں نوازش نمی یابیم اما اہل دنیا را چنداں نوازش می فرمایند پس حضرت ایشاں قدس سرہ بمولوی مذکور مخاطب شدہ فرمودند کہ ایں تکلف ترغیب است شاید کہ احدے نیک شود یعنی ایشاں مولفۃ القلوب در طریقہ اند۔

مکاشفہ :۔ یک شب مولوی محمد حیات مذکور بعد از عشا در مسجد نشستہ د حسب عادت خود برائے خدمت حاضر نشد و در دلش خطرہ آمد کہ شاید حضرت ایشاں مدظلہ ناراض خواہند شد۔ حضرت ایشاں مولوی مذکور را نزد تسبیح خانہ خود کہ در آنجا آرام فرمودہ بودند طلبیدند و فرمودند کہ مولوی صاحب بروید کہ فقیر را حاجت خدمت نیست

مکاشفہ :۔ چوں شیخ عبد الحق ساکنہ جھنگ والہ ہمراہ زوجہ بعد از اسلام در شہر لیہ بار تلہ در رسیدہ ہمراہ ہندواں شہر مذکور سوئی ملتان رفت و حضرت ایشاں تیز تا اسٹیشن ملتان چھاؤنی تشریف بردہ واپس در خانقاہ شریف آمدہ می فرمودند کہ شیخ مذکور ہمراہ زوجہ خود جلد تر واپس در خانقاہ شریف رسیدہ مشرف باسلام خواہد شد بعد از ہفتہ ہمچناں بظہور انجامید ؎

مکاشفہ :۔ پدر حافظ عبد الرشید ساکنہ چوٹی زیرین بعارضہ بیماری سخت

Marfat.com

مبتلا بود چنانچہ حکما حکم موت کردہ بودند و کفن وغیرہ نیز تیار بود حافظ مذکور
استمداد از حضرت ایشاں نمودہ دراں وقت قی شدید لاحق شدہ دراں وقت
بافاقہ انجامید و آرام شد چوں حافظ مذکور حاضر خدمت حضرت ایشاں شد
فرمودند پدر را مردن دادستہ بودی ۔

مکاشفہ: شخصے سکنہ وتّن روزے از مولوی جمال الدین صاحب در حلقہ استدعا
توجہ نمود چوں مولوی مذکور متوجہ شدند دراں وقت ہمہ لطائفش ساکن شد
آخر بزاری تمام حاضر حضرت ایشاں گشتہ چوں قدم بوسی نمود حضرت ایشاں
لفظ سخت فرمودند کہ مرا قریب نداشتی لبعد یوم فرمودند نقصان بوجہ نقصان
رابطہ رسیدہ و فقیر نقصان زسانیدہ

مکاشفہ: میاں احمد علی صاحب خوجہ سکنہ ملتان می فرمود کہ چوں حضرت
ایشاں از دعوات جھنگ واپس بروز چہارشنبہ بر اسٹیشن چھاونی ملتان
تشریف افروز شدند اکثر خدام برائے زیارت حاضر گشتیم شخصے عرض نمود کہ جناب
فیض انتساب خلیفہ مولوی جان محمد صاحب سخت بیمار است ارشاد فرمودند کہ
مولوی صاحب موصوف الصدد بسیار صابر است و در مدارج خود بسیار ترقی
فرمودہ تا شب جمعہ انتظار باید کرد کہ رحلت خواہد نمود لشب جمعہ اکثر خدام حضرت
ایشاں در آنجا حاضر شدیم لیکن مولانا مذکور موصوف رو بصحت بود واپس آمدیم
بوقت سحر معلوم شد کہ طائر قدسی از قفس عنصری مولانا مذکور پرواز نمودہ بجنت الفردوس

Marfat.com

رسیدہ است اِنَّا لِلّٰہِ وَاِنَّا اِلَیْہِ رَاجِعُوْن

مکاشفہ :۔ میاں احمد علی صاحب سکنہ ملتان می گفت حضرت ایشاں می فرمودند مولانا مولوی جان محمد صاحب را ہمیں خیال است کہ در حجرہ کہ دراں بیمار بود (نزد جانب جنوبی مسجد خدکہ ملتان) دفن شوم لیکن محال است کہ قوم خدکہ اجازت نخواہند داد وہمچناں بود

مکاشفہ :۔ مولوی محمد چراغ سکنہ واسو ضلع جھنگ می فرمودند کہ روزے حضرت ایشاں در تسبیح خانہ خود چائے نوش می فرمودند در دلم رسید کہ کاشکے من نیز چائے نوشیدمی حضرت ایشاں بہ بندہ متوجہ شدہ فرمودند کہ گرمی بسیار است گرمی بسیار است۔

مکاشفہ :۔ مولوی رشید احمد صاحب مرحوم سکنہ دائرہ دین پناہ بخدمت حاضر شدہ بہ بخار شدید و درد کمر مبتلا شدہ بعدہ بذات الجنب مبتلا شد حضرت ایشاں فرمودند کہ چوں بخار رفع خواہد شد تراا سٹیشن کروڑ برچہار پایہ خواہم رسانید بعد نماز عشاء بحاجی غلام حسین حکیم سکنہ راں ضلع ملتان فرمودند کہ از مولوی صاحب وصیت نامہ نویسانند وصیت نامہ تا نیمہ شب مکمل شدہ علی الصباح بوقت اسفار باہوش سالم راہی عقبیٰ شدہ جام کُلُّ مَنْ عَلَیْہَا فَانٍ نوشیدند چنانچہ بعد تجہیز وتکفین برچہارپایہ اسٹیشن مذکور رسانیدہ در خانقاہ تہل دفن کردند۔

مکاشفہ :۔ مولوی محمد رمضان صاحب خوجہ ولد حاجی گل محمد صاحب خوجہ مرحوم

Marfat.com

ساکنہ منکیرہ ضلع میانوالی چوں حضرت ایشاں در موضع عنایت شاہ معروف وعظ فرمودند در اثنائے پند و نصائح فرمودند کہ شخصے از مریداں من بسوئے شہر لیہ اسٹیشن میرفت باز نے بیگانہ ارادہ نحش کرد چوں مرد در سید شدند شخص مذکور تا در نشد مرد آں شخص مذکور در مجلس وعظ حاضر است بعد ازاں ہماں شخص نزد بعض احباب ذکر شرمندگی خود اظہار نمود۔

مکاشفہ:۔ روزے حضرت ایشاں برائے خواستگاری ملک گاماں کہ از خویشاں حضرت ایشاں بود تشریف می بردند قریشی بہاؤالدین صاحب ساکنہ بستی گاگی ہمرکاب حضرت ایشاں بود در دل اضطراب نمودہ کہ شاید در آنجا بسبب مخالفت مولوی غلام حیدر صاحب جدال و شورش عظیم خواہد شد و در شب اطمینان نخواہد رسید حضرت ایشاں در ارشادات می گفتند۔ بہ قریشی صاحب متوجہ شدہ فرمودند کہ ہمراہ فقیر مرد کہ در آنجا شورش و جدال خواہد شد و مطمئن نخواہی شد قریشی مذکور شرمندہ شد و در شب ہیچ اثر از شورش نبودہ و شب باطمینان گذشت۔

مکاشفہ:۔ مولوی رشید محمد صاحب ساکنہ شجاع آبادی فرمودند کہ چوں بندہ بعد از بیعت واپس بخانہ رفتہ بوقت فراغت از شغل اوراد و مراقبہ مطالعہ کتاب مثنوی شریف می کردم ثانیاً چوں حاضر خدمت گشتم فرمودند

Marfat.com

مطالعہ کتاب مذکورہ چرا میکنی شغل اوقات بہ وظیفہ و مراقبہ باید کرد۔

مکاشفہ ۸: حضرت مولوی گل حسن صاحب می فرمودند کہ چوں حضرت ایشاں از شہر جالندھر ارادہ کوچ فرمودند مرداں نور پور ٹوانہ برائے دعوت حضرت ایشاں رسیدند بجواب فرمودند کہ مرداں نور پور شریر و خوں ریز اند مگر مرم پس شیخ عبدالرحیم صاحب را فرمودند چوں مرداں اصرار می کنند بروکم باشد الله چنانچہ دراں ایام از دست نورزماں شاہ خون شد۔

مکاشفہ ۹: روزے حضرت ایشاں بدریا خان مقیم بودند برائے وضو تیار شدند سید محسن شاہ صاحب از پس پشت حضرت ایشاں ایستادہ خطوط ریش حضرت ایشاں را با خطوط ریش خود مقابلہ میکرد چوں فارغ شدند شاہ صاحب را مخاطب ساختہ ارشاد فرمودند چہ حاصل شد شاہ صاحب می گفت سخت شرمندہ شدم۔

مکاشفہ ۱۰: مولوی بشیر احمد صاحب سکنہ دہوامی گفت در ۱۳۴۳ھ عزم ترک تحصیل علم کردم اگرچہ اساتذہ و یاراں مانع آمدند حاضر خدمت بدیں غرض شدم کہ اظہار عزم مذکورہ کردہ بفرمان والاشان کاربند خواہم شد چوں بوقت زیارت دست بوسی کردیم و قبل از اظہار مافی الضمیر فرمودند مولوی بشیر احمد از فتنہ مدرسہ ہا می شود و اسباق شروع اند جلدی واپس رفتہ بقیہ کتب ختم

فرمودند و مسائل نماز و روزه و زکواۃ بیان فرمودند بعدہٗ فرمودند کہ یک شخص بسمت جنوب نشستہ است ارادہ کردہ کہ دو زر گاؤ خواہد دزدید و بہ دوستان خود مشورہ کردہ است و مؤید شد بغیر ظاہر کند

میان میر کہ در آنجا بود عرض نمود کہ معاف فرمایند ۳ بار حضرت ایشاں برائے اظہار فرمودند و میاں میر طلب معافی میکرد آخر الامر در گذر فرمودند۔

مکاشفہ:۔ حضرت ایشاں در ماہ رجب ۱۳۳۶ھ در شاہ پور سرگودہا وعظ فرمودند دراثنائے وعظ ارشاد فرمودند کہ یک شخص دریں مجلس حاضر است کہ اکنوں زنا کردہ و بغیر غسل دریں جا نشستہ است چوں حیا از خداوند عزوجل می آید پردہ پوشیدہ ام وگرنہ نام نسبش ظاہر کردمے۔ چنانچہ شخص مقر شد کہ با زنیکہ ناجائز تعلق داشتہ بودم در راہ تنہا یافتہ شد زنا کردہ بغیر غسل دریں جا نشستہ بودم۔

مکاشفہ:۔ چوں حضرت ایشاں در ضلع جھنگ در بستی باغ در ماہ شعبان ۱۳۵۶ھ برائے نماز درستی صفوف در بارشاد نبوی علیہ الصلوٰۃ والتسلیم سووصفوفکم او کما قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم می فرمودند دو کس را دیدہ فرمودند کہ ایں ہر دو بے وضو اند چونکہ خواندن نماز بے وضو کفر است لہذا اظہار کردم چنانچہ ہر دو مقر گشتند بعدہٗ امر وضو فرمودند

مکاشفہ:۔ از مولوی مرید احمد صاحب میبل شریف والہ مذکور فرمودند کہ یکروز بوقت

عصر حضرت قبلہ وضوی فرمودند و پائے مبارک را شستہ داخل موزہ می نمودند
ایں فقیر حاضر بود من مخاطب شدہ فرمودند یک جفت موزہ دیگر خواہد آمد بعد از
شام دو شخص از کلاچی آمدند او لاجفت موزہ پیش کش نمودند فہمیدم کہ حضرت ایشاں
ازیں جفت موزہ خبرے دادہ بودند

مکاشفہ:۔ از مولوی محمد ابراہیم صاحب اسوا نسانہ والہ می فرمودند کہ یکبار فدوی
درخوشاب برائے زیارت قبلہ حاضر شد در مجلس کچہری خطرہ شیطانی در دل
ایں عاجز آمد فے الفور فرمودند کہ کدام است کہ ایں چنیں خیالات می آرد من
خواہم کہ دیندار شوند وشنا کجا روید بندہ نادم و پشیمان شد

مکاشفہ:۔ وقتے در شہر جھنگ بوقت سحور در دعوتے حاضر حضور قبلہ بودیم در دل
خطرہ آمد کہ اللہ تبارک و تعالیٰ بہ کسے (پیر بھائی) صالح مشارکت خوردن دہد
فے الفور حضور قبلہ حکم فرمودند کہ مولوی ابراہیم ہمبا بابا شامل باش۔ الحمد للہ گفتم

مکاشفہ:۔ از مولوی شیخ کلیم اللہ صاحب کوٹلہ جام والہ۔ می فرمودند کہ چوں
مکحد شریف می خواندم از استادم صاحب رخصت طلبیدہ حاضر خدمت با
برکت حضرت قبلہ مدظلہ شدم چہار ایام در خدمت ماندم چوں رخصت واپسی
طلب کردم از من حال اسباق وغیرہ پرسیدہ دعا فرمودند و اجازت رخصت عطا
فرمودہ مبلغ ۳ روپیہ نیز عنایت فرمودند احقر عرض نمود کہ حضرت غریب نواز قبلی
وروحی فداہ طلباء ہمسبق و اساتذہ گوناگون حاصل می آیند ایمان مرا بنہاں

Marfat.com

فرموده باشند بجواب ارشاد فرمودند که شیخا مرغ کلنگ در کوہستان بیضه
داده بچگی جائی روند دیده دل بر ہمان بیضه می باشند و گرنه بیضه ها خراب
می شوند۔ بنده بسیار خوشنود شد پس بنده شرف اجازت یافته روانه شد
بار سه سال چون واپس بخدمت شریف حاضر شد معاملاتے که درمیان اساتذه
وہم سبقان درین اثنا گذشته بود اشارةً یک بیک اظہار فرمودند۔

مکاشفه :- از شیخ صاحب مذکور می فرمودند که در سنه ۱۳۵۷ھ مطابق سنه ۱۹۴۰ء یکم
اپریل تعمیر بیرون خانه تیاری کردیم چون شہتیر را مزدوران برداشته بر مناره
نہادند۔ اتفاقاً ہمان شہتیر از مناره افتاد بر گردن شخصے که مسمی سلطان ولد
بہیرا قوم تنولی افتاده گردنش بسیار قطع شده امید حیات نبود مسکین نہایت
مغموم شده که چون این واقعه در صحن بنده شده شاید مقدمه قتل جاری شده موجب
گرفتاری بنده می شود دران وقت بنده بسوئے آسمان نظر کرده تصور حضرت
ایشان کردیم لیکن بیمار را در ہسپتال داخل کرده شد چون دیدم روز براے
تجسس حال بیمار مذکور رفتیم بالکلیه بخیریت بود مردمان حیران شده چنانچه
چند ایام گذشته که فقیر محمد بخش سندھی رسیده گفت که حضرت غریب نواز
بنده را شما را می طلبند شما ہمراه بروی از آنجا روانه شده بوقت نماز ظہر
مشرف بخدمت بابرکت شدم حضرت ایشان وضوء می فرمودند از من
ہمه حالہا خانه وغیره پرسیدند عرض نمودم که بالکلیه خیریت لیکن به مسکین واقعه

Marfat.com

دیگر ثبت شد که برگردن شخصی شهتیر از مناره افتاد قریب المرگ شده بود و الحال
رو بصحت است حضرت ایشان ارشاد فرمودند که شخص را در تجلیه مشاهده
مرا درین جا مکشوف ساختند که تو دران وقت روئے خود را بسوئے ما کرده بودی ما
دانستیم که شفا یابی شخص مذکور توجهات علیه حضرت ایشان بود والحمدلله

مکاشفه: مولوی الله بخش صاحب مفتی لشکر میفرمودند که در گرد شریف
امامت حضرت ایشان مدظله میکردم و در نماز صبح حکم تلاوت سورهٔ طوال دراز بود
الغرض تا روزے در نماز فجر در قراءت بند شدم و نماز تمام کردم بعد ازاں
حضرت قبله فیوضهم فرمودند که مسئله است که بند شدن در قراءت از سبب
بے وضوئی کسے از مقتدیان می باشد لحظه سکوت فرمودند بعد ازاں فرمودند که
در نماز صبح یک نفر از مقتدیان جنب بود مولوی صاحب بعد از تفتیش
حال نموده معلوم شد که شخصے اقرار کرد که بنده را شب احتلام شده بود لیکن
یاد نبود نماز صبح با جنب خواندم بعد یک پاس روز معلوم شد و غسل
نموده نماز قضا کردم

مکاشفه: حافظ غلام محمد صاحب بخشی والئی فرمودند که بنده منکر اولیا
بود و بدرویشان قائل نبود یکبار حضرت صاحب مدظله بیمار شده بود
بحکم حضرت ایشان در خانقاه شریف رسیده با ایشان بیعت شد

تیار کردم فرمان شد قدر یک بوتل دیگر نیز تیار کن نسخہ ادویہ ملک خدا بخش صاحب
بوٹہ ملتانی را دادہ شد کہ ادویہ از ملتان گرفتہ ارسال فرمایند در انتظار
رسیدن ادویہ بودم کہ یک روز حضرت ایشاں رونمشرق کردہ فرمودند
کہ ترکیب تیار کردن ادویہ فہمانیدہ فوراً بسوے خانہ خود تشریف برند عرض
نمودم کہ ادویہ تیار کردہ خواہم رفت۔ فرمودند کہ اکنوں بروکہ رفتنِ شما نہایت
ضروری است چنانچہ حسب فرمان والا رفتم فرزندم سخت بیمار بود بعد
رسیدنم فوت شد انا للہ وانا الیہ راجعون

باب سوم در بیان کرامات

کرامت:۔ شیخ صالح محمد سکنہ می گفت کہ با تپ موسمی حاضر
خدمت شریف در دریا خان گشتم چنانچہ تپ روز بروز زیادہ می شد۔ روزے
حضرت ایشاں طبع پرسی فرمودہ عرضِ حالِ من وعن کردم۔ فرمودند کہ چرا
تپ را رہا نہ کنی۔ عرض کردم کہ تپ رہا نہ کند فرمودند تو رہا کن۔ عرض نمودم رہا
کردم بعد ازاں روز ہیچ اثرے از بخار نماند۔

کرامت:۔ مولوی عبد اللہ سکنہ عنایت شاہ میفرمودند کہ مرا اسہال جگری
جاری شد علاج بسیار کردم فائدہ نمی شد حتیٰ کہ ورم بر دست و پا و در

Marfat.com

دیگر اعضاء رئیسہ ظاہر شد اُمید حیات منقطع کردہ شخصے کہ تیمار بخانقاہ شریف بود
بوقت مغرب پیغام دادم کہ بدیں مضمون عرض خدمت حضرت ایشاں رسانی
کہ اگر ساعات چند از حیات مستعار باقی ماندہ است دعا فرمایند کہ صحت
وشفا یابی حاصل شود اگر اجل رسیدہ است بخاتمہ بالایمان توجہ فرمودہ باشند
درہماں شب درخواب از زیارت مشرف شدم کہ حضرت ایشاں برکریوہ
ایستادہ بودند۔ فرمودند مولوی صاحب خیر است دل تنگ نہ شوید چوں از
خواب بیدار شدم تخفیف از اسہال بود تا بوقت مغرب بالکلیہ ہیچ اثر از آثار
بیماری باقی نماندہ۔

کرامت:۔ محمد اعظم خان صاحب ٹوچی ہنافی سکنہ سوکڑ بسبب مقدمہ
قتل گرفتار بود باوجود مخالفت پولیس والہ بسبب گرمتداران استدعا
بحضرت ایشاں نمودہ بعد از دو سال بلا تعزیر بری شد۔

کرامت:۔ فضل دین پنجابی صوبہ دار ٹوچی لیوی ڈیرہ غازیخان بسبب
متہم شد بسرقت مال سرکاری گرفتار شدہ بعد ثبوت بگواہان بسبب التجا بحضرت
ایشاں بری گشتہ بر سر عہدہ متمکن ماند

کرامت:۔ شیخ غلام یٰسین ولد شیخ فضل دین سکنہ نوناپور قبل از قبول
اسلام سخت متنفر بود۔ روزے زنش حاملہ بود والتماس بحضرت ایشاں عرض نمود
فرزندم مسلمان میشود و در این خانہ است حضرت ایشاں غلام یٰسین را طلبید

Marfat.com

چند قدم ہمراہش رفتند چوں بہ تسبیح خانہ رسید پس غلام یٰسین مشرف باسلام شد و چھوڑا سکھاں بدست خود قطع نمود

کرامت :۔ چوں حضرت ایشاں برائے منظوری شریعت بردعوت میانان ضلع ڈیرہ اسمٰعیل خاں تشریف افروز بودند چوں در وعظ مردمان شریعت را بصدق دل منظور کردند بعد وعظ استدعا نمودند کہ بر دامان فصلہا خشک میشوند دعا فرمایند کہ بارش باراں شود۔ التجا و تضرع بسیار کردند حضرت ایشاں تسلی دادہ فرمودند باران خوب خواہد شد از روز دوشنبہ تا روز دوشنبہ دیگر بارش نہایت شد

کرامت :۔ سید محسن شاہ صاحب ساکن راڑہ شم کہ از افاضل خدام حضرت قبلہ ما بود میگوید کہ روزے بر اسپ سوار شدہ خط حضرت ایشاں کہ نزد بندہ بود می خواندم چوں ایں الفاظ می خواندم کہ فقیر را ہمراہ ہر وقت دعا گو تصور فرمایند۔ خلجان بر دل رسیدہ کہ اولیاء اللہ چگونہ ہمراہ میباشند دراں وقت از اسپ افتادہ زیر اسپ آمدم یکپا تش بر زانو دوم پا بر شکم سوم بر ذہن چہارم بر پیشانی ومیدیدم کہ حضرت ایشاں اسپ را بقدر یک فٹ از من برداشتہ اند و بندہ را ہیچ اذیتے نہ رسید۔

کرامت :۔ چوں حضرت ایشاں براڑہ شم دوم بار تشریف بردند۔ مخدوم زادہ نواب سید مہر شاہ صاحب تمنا بعد از فراغت نماز ظہر برخاستہ

Marfat.com

عرض نمود که دعا فرمایند که بارش شود۔ فرمودند که بارش خواهد شد چنانچه بعد لحظه بارش شدید شد۔

بادشاه صاحب مذکور بوقت عصر که باران ختم شده بود عرض نمود که اگرچه باران عمده باریده شد لیکن ما همچنان سیراب نیستیم۔ فرمودند که باز خواهد شد بعد ازاں چنداں باران باریده که شاه صاحب مذکور عرض نمود که ایں چنیں باران در عمر خود در راڑه ندیدم

کرامت:۔ از مولوی محمد چراغ صاحب که دو کس در دریائے سندھ برشنا چه می شناوری نی کردند که اتفاقاً شنا یک کس بزن درخت تصادم نموده ترقیده شد به تکلیف تمام بر شناه همراهی آنان گر گشته لیکن بیروں آمدن مشکل دانسته استمداد بحضرت ایشاں نمودند۔ پس همان وقت حضرت ایشاں بقوت تمام بهر دو دست جنبش دادند که هر دو همان وقت بر کناره رسیدند چوں آں دو کساں حاضر گشته ماجرا عرض نمودند بایشاں متوجه شده فرمودند که فقیر ازیں جا هرگز نجنبیده۔

کرامت:۔ روزے سید چراغ شاه نائب تحصیلدار ایبٹ آباد از مرشد وعده داده که شمارا عهده نائب تحصیلداری خواهم داد من ابھی نا گشته بود که تقاضائے عمر زاد المیعاد شد۔ پس سید مذکور همان وقت بر اسپ سوار شده حاضر گردید بسیار مضطرب بود۔ الغرض رسیده عرض نمود که

افسرم ناراض گشتہ عہدہ مذکورہ موعودہ نمید ہد۔ فرمودند کہ بزاج گفتہ است بروکہ ترا عہدہ مذکورہ معین است چنانچہ بوقت واپسی افسرش گفتہ کہ ترا بزاج گفتہ بودم ترا نائب تحصیلدار کردم

کرامت:۔ حاجی غلام حسن سکنہ راں ضلع ملتان بعد سفارش قاضی عطا محمد صاحب قریشی کہ از خلفائے حضرت ایشان است حاضر گشتہ مع دخترش کہ بمرض اختناق الرحم مبتلا بود کہ سالہا علاج حکماء یونان و انگلشیہ نمودہ بجائی صحت مرض زیادہ می شد تا ہفتہ ہا بیہوش مے ماند دعا طلب نمودہ فرمودند کہ بعدہٗ دورہ مرض نخواہد شد چنانچہ الحال بصحت تامہ بشرف زیارت مشرف می شود۔

کرامت:۔ حضرت ایشاں در ڈیرہ غازی خان از مردمان آں منصوب مدعو شدہ تشریف ارزانی فرمودہ وعظمی فرمودند ناگاہ ابر و باد سخت نمودار شدہ ہمہ مردمان از خوف باد و باران برخاستند حضرت ایشاں مردماں را خطاب فرمودہ کہ ایں باد و باران از جانب مین ویسار شہر ڈیرہ خواہد گذشت و شمار ادش میانہ کہ برائے حاضرین نصب بود نقصان نخواہد رسانید و ہمچناں شدہ۔

کرامت:۔ شخصے میگفت برخلاف بندہ دشمنان دعوی کہ متعلق بجائداد در کچہری کردند بحضرت ایشان عرض کردم فرمودند کہ فیصلہ موافق شما خواہد

Marfat.com

شد دشمنان ذلیل خواہند شد۔ چوں ایام فیصلہ قریب تر شد انتظار زائد شد بوقت شب در تفکرات بودم کہ ناگاہ خواب بُردہ دیدم کہ حضرت ایشاں در دست مثل مقصد فیصلہ داشتند وی فرمودند کہ بخوان کہ فیصلہ موافق شما است یا نہ۔ خاطر جمع دار۔ علی الصباح فیصلہ موافق غرض بندہ شد خوشنود شدم و دشمنانم زبون و خوار گشتہ۔

کرامت :۔ رائفل ولی محمد حوالدار از پوسٹ وہوا و زدیدہ شد ہر چند تلاش کردہ شد یافتہ نہ شد مجبور براے استدعا از حضرت ایشاں تیار شد حبیب اللہ صوبیدار مانع شد کہ بندوق گم شدہ اولیاء ازکجا ظاہر خواہد کرد آخر الامر بخانقاہ شریف حاضر شدہ استدعا کرد بسیار گریہ و زاری کرد حضرت ایشاں فرمودہ تا مال مسروقہ بندوق مذکورہ یافتہ نخواہد شد کپتان نخواہد رسید چوں کپتان بروز پنجم رسید نگرانی رائفلہا می مود

تگہ جھنڈی والہ زنشان والہ ساکن ... وقت ... ترنگ غسل میکرد شانہ اش در آب افتاد ... بدست برد در دستش رائفل آمد آں رائفل کپتان را داد و کپتان مذکور ولی محمد مذکور الصدر را مبارک باد گفت کہ بندوق شما یافتہ شد۔

کرامت :۔ چوں حضرت ایشاں در ... تشریف بردند در مجلس عامہ شیخ عبد الرحمن ساکنہ نور پور ٹوانہ گفت ... فرزندم کہ در خانقاہ شریف

است مرا بدہند وگرنہ خفیتہً از حضور خواہم برد۔ حضرت ایشاں تبسم فرمودہ فرمودند کہ خانہ فقیر نخواہی یافت و ہمرداں نیز متوجہ شدہ فرمودند کہ خانہ فقیر نخواہد یافت پس شیخ مذکور واپس بخانہ رسید بہ صداع شدید مبتلا شد ہر چند علاج کرد فائدہ نشد۔ بعد ۳ روز حالت چناں بود کہ بوقت نشستن میدید و بوقت برخاستن نابینائی شدے بعد از پنج روز بالکلیہ نابینا شد۔

کرامت: مولوی شیر محمد صاحب شجاعبادی میگفت کہ مسمی احمد بخش کہ از اقرباء بندہ است بعلت نامردی بیمار بود و کار خیر نیز کردہ بود علاج بسیار کرد ہیچ فائدہ نہ شد بس یا تنگ آمدہ یک شب در خواب دید کہ درویش سفید ریش در پشتش پائے راست می زد و گفت ایں شخص را خیر است و ایں خواب نزد مولوی شیر محمد بیان کرد حلیہ درویش نیز بیان کرد مولوی صاحب فرمودند کہ ایں حلیہ حضرت غریب نواز است چنانچہ احمد بخش مذکور بہمراہی مولوی صاحب در خانقاہ شریف رسیدہ در خدمت حضرت ایشاں استدعا نمودند کہ ایں از اطباء مایوس العلاج است و بازان خود قدرت جماع ندارد بعد ۳ ساعت حضرت ایشاں فرمودند کہ ایں شخص را بالکلیہ خیر است و یک بوتل شربت دینار نوشانند چوں در خانہ خود رسید شفا یافت و حاجت شربت نوشیدن نہ شد۔

Marfat.com

کرامت :- مولوی بشیر احمد صاحب سکنہ وہرامی فرمودند کہ بابو محمد حسین صاحب و شیخ محمد یوسف صاحبان ساکنان پسرور ضلع سیالکوٹ از ملازمت خود معزول گشتہ ہر چند کوشش ملازمت نمودہ اند ہیچ وجہ معاش میسر نہ شد بدیں سبب تنگ شدہ بودند مشورہ بندہ حاضر خدمت حضرت ایشاں شدہ بعد بیعت شدن عرض وجہ معاش کردند حضرت ایشاں دعا فرمودند بوقت واپسی در پسرور بملازمت متعین شدند و وجہ معاش باطمینان شد

کرامت :- قاضی عطا محمد صاحب قریشی سکنہ قادر پور راں ضلع ملتان چوں حضرت غریب نواز بدعوت ضلع شاہ پور تشریف بردند بروز جمعہ بعد سماع وعظ حضرت ایشاں در جسم غفیر جوان نو سن رسیدہ استغاثہ نمودہ کہ سائیکل مسکین ازیں جا ہیچکس دزدیدہ برد دعا فرمایند حضرت ایشاں دعا فرمودند بعدہ آں شخص باصرار عرض نمود کہ سائیکل دزدیدہ خود حضور جستجو فرمایند حضرت ایشاں می فرمودند یافتہ خواہد شد - فی الجملہ حضرت ایشاں فرمودند بر شارع عام برو کہ یافتہ خواہد شد شخص مذکور اندک مسافت بر شارع عام رفت دید کہ شخصے ہماں سائیکل می آرد از رسیدنش معلوم شد کہ دزد سائیکل را می برد و شخصے مذکور آواز داد کہ دزد سائیکل را رہا کردہ گریخت و آں نوجوان سائیکل آوردہ حاضر خدمت شد و شکریہ بجا آورد -

کرامت :- از قاضی صاحب مذکور الصدر روزے نزدے بود با علیم خورد

سالہ حاضر خدمت شدہ آں زن عرض نمود کہ شوہرم وفات یافت ایں یتیم و یک راس جفت زرگاوان ترکہ بگذاشت و راس جفت زرگاوان را دزد بردب بیاری ناامید و عرض نمود کہ دعا فرمایند کہ ایں مسکینہ را ہماں زرگاوان یافتہ شوند حضرت ایشاں فرمودند سرآدم کہ برائے تفحص زرگاوان رود ایں آیت (وَاذْكُر رَّبَّكَ إِذَا نَسِيتَ) ورد ساختہ رو بمشرق رود چنانچہ جستجو کنندہ مطابق فرمان حضرت ایشان باورد مذکورہ بعد دو یوم ہماں زرگاوان را یافت۔

کرامت :- مولوی محمد رمضان صاحب منکیرہ والہ فرمودہ روزے حضرت غریب نواز مدظلہم بشہر منکیرہ تشریف افروزی فرمودہ مردمان سُنیان عرض خدمت نمودہ کہ تھانیدار کہ دریں جا متعلق است مذہب شیعہ دارد نہایت متعصب و بدمزاج است و شکوہ ہا نمودند حضرت ایشاں سہ بار بزبان فرمودند۔ گیا، گیا، گیا و بدست نیز اشارہ فرمودند سوم روز بجائش دیگر تھانیدار رسید و الحمد للہ

کرامت :- مولوی عبداللہ صاحب می فرمودند کہ مسکین بہمراہی حضرت قبلہ روحی فداہ بسفر راولپنڈی بود بوقت کشاکش فساد مسلم و ہندو بوقت واپسی نزد حضرت غریب نواز مدظلہ ٹکٹ بود و نزد حقیر ٹکٹ تا دو سہ اسٹیشن بود چوں بداؤد خیل رسیدیم در دلم خیال رسید کہ شاید ٹکٹ پرس رسیدہ فضیح

Marfat.com

خواہد کرد چنانچہ بہمیں خیال برخاستم ڈکٹ پرس نیز رسیدہ حضرت ایشاں بہ بندہ فرمودند کہ بنشیں بہ تعمیل فرمان دالانشستم و ڈپٹی مذکور از حضرت غریب نواز و بیمین و شمالم کہ مردمان بودند پرسید و از مسکین پرسش نہ نمود والحمد للہ

کرامت :- از حافظ غلام محمد صاحب حکیم چھپتہ بخشہ والہ کہ روزے فرزندم گوشت خوردہ یک مضغہ گلو گرفت ہر چند علاج کردہ کار گر نشد زوجہ ام گریاں شدہ استغاثہ از حضرت ایشاں نمودہ کہ در دنیا بفریادم رس دراں وقت مضغہ فرو رفت۔

کرامت :- مولانا مولوی شیخ کلیم اللہ صاحب میفرمودند کہ احقر بمعہ اہلیہ و اولاد بخار ربع تنگ نمودہ بود ہر چند علاج کردیم آرام نیافتیم حاضر خدمت شدہ عرض نمودم فرمودند کہ تماکت مرلنگ نوتت بخورانے الفور بخوردم آرام شد در اہل خانہ و اولاد را نیز خورانیدہ آرام شد

کرامت :- روزے مولوی شیر محمد صاحب شجاع آبادی عرض نمودہ کہ بر گردنم مرض خنازیر است تعویذ چرم نہاد تا کہ ورم کردہ و بستہ چنانچہ معمولات حضرات کرام رفع است فرمودند مولوی صاحب بعد نماز درود شریف خواندہ بر دست تف دہ بر گردن مال آرام خواہد شد چنانچہ در اندک مدت مواد خنازیر بصورت آبلہ ظاہر گشتہ ترتیدہ خود بخود آرام می شد۔

Marfat.com

کرامت:۔ مولوی عبد اللہ صاحب سکنہ عنایت شاہ بیمار شد کہ تمام بدن
سردمی شد و نفس و عرق نیز مانند برف سرد بودند از نام بیماری و علاج حکما
جواب دادند بحضرت ایشاں استغاثہ نمودہ اولاً بخوردن گوشت اشارت
فرمودند چنانچہ از خوردن گوشت آں آرام شد لیکن مولوی صاحب بعد
چند ایام عرض نمود کہ غذا گوشت مہیا کردن دائماً مقدور نیست فرمودند کہ بعد
غذا یک کف دست بادیان بخور چنانچہ از خوردنش آرام شد لیکن چند ایام کرد
مداومت نہ نمود مرض قدرے ماند

کرامت:۔ خیر محمد محرر سکنہ لغلانی می فرمودند چوں فدوی در تحصیل دوکی
ضلع لورالائی نزد حاجی عبد الرحمٰن خان تحصیلدار بملازمت مثل خوانی بودم
سہ کس از قوم لی زئی سکنہ لونی را حکم گرفتاری بوارنٹ شدہ بود دو کس را
بوجہ معاملہ قتل در عدم موجودگی آں مفروران از شاہی جرگہ سیوی حکم
قید چہاردہ سال صادر شدہ بود پس ہماں مفروران بوساطت شیر محمد ٹواری
لاگہی گرفتار شدہ دراں عدالت د بوجہ عدم موجودگی تحصیلدار صاحب
مذکور سپردہ بندہ شدند چونکہ احقر در کاروبار دفتر مشغول بود ہماں قیدیان
فرصت را غنیمت شمردہ فراری شدند۔ لہٰذا از انجا رخصت دو ماہ گرفتہ در
خانہ رسیدم پس از حاجی عبد الرحمٰن خان مذکور یک خط اطلاعی رسیدہ کہ
حصہ ضلع دوکی بوجہ فرار شدن دو قیدیان مذکورہ خاک رو حاجی صاحب

Marfat.com

مذکور را زیر بار مقدمہ آوردہ کہ ایشاں دیدہ دانستہ قیدیان گرفتار شدہ را رہا کردند و بریں مقدمہ دو گواہ منشی فیض محمد دفعدار لیوی دو کی ثبت کنانیدہ دراں ایام احقر در خدمت حضرت ایشاں رسیدہ ہماں خط گوش گذار نمودم بجواب ارشاد فرمودند ہیچ خوف و خطر نیست بعد از انقضائی ایام رخصت واپس بدفتر مذکور شدم۔ بعد دریافت معلوم شد کہ مثل مکمل شدہ نزد پولٹیکل ایجنٹ صاحب پیش شدہ (اگرچہ تحصیلدار صاحب) در وقت رسیدن قیدیان در دفتر موجود نہ بودند ر دبوجہ عداوت قدیمی ایشاں نیز شامل کردہ و شہادات دروغ گذرانیدہ شدند) لیکن صاحب مذکور فیصلہ نمودند کہ بذمہ منشی خیر محمد و تحصیلدار صاحب ہیچ قصور نیست لہذا ایں ہر دو قابل گرفت نیستند۔ الحمد للہ کہ ما را بدعائے حضرت ایشاں نجات ازیں مصائب شد۔

کرامت :- حاجی بھولا ساکن ملتان کہ از عزیز خدام حضرت ما است حاضر شدہ عرض خدمت نمود کہ خطبہ حافظ گل محمد کہ از رشتہ دارانش بود کردہ شد لیکن بوجہ تنازعہ برادری خطبہ بدیگرجا کردہ حضرت ایشاں دعا فرمودہ واپس کردند دوم بار حاجی صاحب مذکور مع زوجہ خود حاضر خدمت شدہ عرض نمودند کہ میعاد شادی فریق ثانی نیز مقرر شدہ است والحاح و عاجزی کردند حضرت ایشاں بجوش فرمودند بروید تاریخ شادی و منکوحہ نیز

Marfat.com

برائے حافظ است برویدو تنگ نہ کنید چنانچہ بلتان واپس رفتہ درمیان فریقین و اہل زن تنازعہ سخت پیدا شد آخرالامر حافظ را میعاد مذکورہ خود بخود آمدہ نکاح کردہ دادند

کرامت:۔ حافظ سید عبداللہ شاہ سکنہ کالامی فرمود یک بار در ماہ ساون بسیار خرما خشک برائے حضرت ایشاں جمع نمودہ بر شنا سوار شدہ در دریا سندھ شناوری میکردم چوں درمیان دریا آمدہ ام شنا ترقیدہ شد مگر خرما را رہا نہ کردہ ام تصور حضرت ایشاں کردہ استمداد طلب نمودم و از شناوری تنگ آمدہ بودم پا بر زمین افتادند ہمہ دریا بہ برکت حضرت ایشاں طے کردم حاجت شناوری نماند۔ چوں نزد حضرت غریب نواز حاضر شدم فرمودند کہ شاہ صاحب ایں چنیں نہ باید کرد۔

کرامت:۔ سید محسن شاہ صاحب می فرمودند در سنہ ۱۳۲۹ھ در ماہ ساون بہمراہی اللہ بخش ساربان از حضرت ایشاں رخصت شدہ چند ایام در وطن اجدادی خود اقامت نمودہ بسوئے راڑہ شم روانہ شدیم در رودلونی جاری بزور و شور بود ہر چند کوشش عبور نمودیم عاجز شدہ شب باشی در آنجا کردیم دیگر روز تا ظہر انتظار نمودیم از تلاطم قدرے کم نشد و ہیچ رہبر نیز نہ رسید و سخت گرسنہ بودیم بعد نماز ظہر اللہ بخش مذکور

تنگدل شدہ نداکردکہ اے ہادی حضرت خواجہ غلام حسن صاحب ازیں آب متلاطم نجات فرمایند بعد از ندا سوم دیدم کہ از جانب مغرب یک مرغ سفید مانند کلنگ ظاہر بر امواج آب می رفت بر جانب شمالی بود بندہ (سید محسن) بندوق برداشتہ بجانب مرغ رفتہ کہ شکار کنم و چونکہ قریب تر می شدم و آں مرغ بجانب جنوب میرفت و اللہ بخش بہ پے بندہ می آمد در خیالم بود کہ نزدیک رفتہ فائر بندوق خواہم کرد تا کہ خطا نشود ہمچنانکہ ما بجانب جنوب در آب می رفتیم و مرغ مذکور بجانب جنوب می شد حتی کہ مرغ از آب بیروں شد و مایاں نیز از آب بیروں آمدیم آں مرغ پریدہ قدرے پدیدار بودہ بعدہ گم شد۔ الحمدللہ کہ از آب بہ برکت حضرت ایشاں از تلاطم امواج لونی بخیریت عبور نمودیم۔

کرامت:۔ حافظ محمد جاکر بلوچ میگفت کہ از راہ نشم بسوئے وطن خود کہ قریب بستی بزدار تحصیل سنگھڑ ضلع ڈیرہ غازیخان است آمدہ دشمنان برائے قتل بندہ بوقت شب آمدہ بوجہ عدم ظفر یک نر گاؤ از خانہ ام دزدیدہ رفتند بصبح بعد فراغ از نماز و وظائف روانہ شدم معلوم شد کہ نر گاؤ نزد فلاں کس موجود است در آنجا رفتہ نر گاؤ مذکور گرفتہ ام و تاوان چریدن نر گاؤ در زراعت جوار خود طلب کردند و بر سراغ نر گاؤ واپس می آمدیم و دو کس از دشمنان ہمراہ من بودند و دیگر کسان در زراعت پنہاں بودند و مرا گمان اند دشمنان بسیار بود و از

چہار سمت نظر میکردم و سراغ زرگاؤ از میان جوار میگذشت ناگاہ دشمنان از میان زراعت مذکورہ بر آمدند بندوق زدم بود یک فائر کردم آتش نداد بگذاشتہ فائرہ کردم کارگر نشد ند آخر بندوق بر سر شخص مذکور زدم آنشخص با من محاربہ شروع کرد و گلوگیر شدم استمداد از حضرت غریب نواز مرحوم کردم ہمہ کور چشم گشتہ تلوار بانیام مرا بسیار زدند چوں برخاستم ہمہ کسان گریختند و جانم بسلامت شد

مکاشفہ و کرامت :- مولوی محمد ابراہیم واسو آستانہ والی فرمودند وقتیکہ حضرت قبلہ عالم بمقدمہ قتل نور پور ٹوانہ والہ در جیل جھنگ نظر بند بودند دراں وقت حافظ صاحب سنانواں والہ حاضر خدمت شدہ قدمبوسی حاصل نمود حضرت قبلہ با و مخاطب شدہ ارشاد فرمودند کہ حافظ اللہ تبارک و تعالیٰ ترا فرزند عزیز بدہد ما متعجب شدیم بعد پرسش حال معلوم شد کہ حافظ صاحب مذکور اولاد نداشتہ بود و مغموم بود پس اورا اللہ تعالیٰ فرزند عطا فرمود۔

کرامت ازآنشخص ایضاً وقتیکہ حضرت قبلہ بدعوات واسو آستانہ بار اول تشریف فرمودہ بودند مولوی محمد فضیل صاحب چیلہ و عبدالرحیم خان افغان بندہ را بسیار منت ماجرا کردند کہ بر محمد مبارک کہ فرزند مولوی محمد فضیل بود کہ حضرت قبلہ اورا توجہ فرمایند کہ صالح و نیک کردار شود بخدمت حضرت قبلہ عرض نمودم و منت ماجرا ایشاں عرض کردم و خود ایشاں نیز عرض کردند حضرت

Marfat.com

قبلہ فرمودند کہ (اچھا) انشاء اللہ تعالیٰ بابا تا گذرِ تر موں بیاید چنانچہ چند معززین میاں نور محمدؒ و محمد افضل وغیرہ وغیرہ آنحضرت تاگذر ہمراہ بودند چوں بساحل دریاء رسیدیم حضرت قبلہ بندہ حقیر را طلبیدہ و محمد مبارک مذکورہ را خواندہ دست اور اگرفتہ فرمودند: اے صاحبزادہ مصلیٰ آباء و اجداد خود آباد کن و در مسجد نشیں بمجرد ایں سخن محمدؐ مبارک موصوف چوں ازانجا واپس آمدہ در مسجد بنشست و نان و آب در مسجد خوردہ و عجیب حالات روئے می داد ماشاءاللہ

کرامت:۔ از مولوی مرید احمدؐ صاحب ساکن میل شریف یکبار برائے زیارت پرانوارت حضرت قبلہ قلبی و روحی فداہ از غریب خانہ روانہ شدم چوں بر اسٹیشن شاہ عالم رسیدم در آنجا شخصے نشستہ بود مرا گفت کجا ردی گفتم بطرف کروڑ گفت شاید در خدمت حضرت صاحب میروی گفتنم بلے بعد ازاں گفت بخدمت حضرت صاحب سلام من برسال و بگو کہ راہی کلان ڈیرہ اسمٰعیل خان والہ تسلیمات و نیاز عرض میکرد و میگفت کہ من مرید حضرت فیاض ہستم کہ یکبار حضرت فیاض برچاہ ترین والہ کہ متصل ڈیرہ اسمٰعیلخاں است تشریف شریف آوردند مرا خبر شد ایں بندہ نیز بخدمت شریف حاضر شد در آنجا از دحام خلق کثیر بود مرید می شدند تا کہ بسبب کثرت مرداں قطار رہا شدہ داخل طریقت می شدند ایں بندہ نیز داخل قطار شد چوں نوبت مرید شدن بمن رسید ہر دو دست برائے

بیعت دراز کردم حضرت فیاض نیز دست مبارک خویش را بیروں کردند در آں
وقت دست ہائے خود را بخود کشیدم فرمودند چرا دستہائی خود باز پس کشیدی
گفتم امرے ہست کہ دو امر منکر و قبیح در من ہستند یکے آنکہ عادت شراب
نوشی دارم بسیار بار توبہ کردم ولیکن توبہ را شکستم ازیں امر منع مکنید دیگر زنے
فاحشہ تعلق ناجائز دارم بار ہا ازاں پشیمان میشوم ولیکن باز ماندن مرا مشکل است
اگر آنحضرت مرا منع کنند و باز نیایم مرا نقصانے خواہد رسید حضرت فیاض لختے
خاموش شدہ فرمودند ترا منع نہ کنم ولیکن روبروئے من ایں ہر دو قبیح نہ کنی گفتم
چگونہ روبروئے حضرت مرتکب شوم پس بندہ را داخل طریقت کردند بعد چند ایام آں
زن فاحشہ مرا ملاقی شد گفتمش شبا نگہ بیائی بعد خفتن آن زن بیامد بر چہارپائی
جامہ سفید گسترانیدم آں زن براں چارپائی غلطید و من جامہا را از تن خویش جدا میکردم
بجانب کتف دیدم کہ حضرت قبلہ حاضر ہستند شرمندہ شدم آن زن را گفتم برخیزد
برو گفت چرا گفتم امریست پس آں زن برفت بعد ازاں گاہے باں زن رغبت
نہ کردم و برائے امروزم بر دوکان خمر فروش رفتم و گفتم مرا شراب برانڈی مطلوب است
قیمت سالم بوتل چیست و نیم بوتل چیست دریں امر بودم دیدم کہ حضرت قبلہ حاضر
ہستند ازاں روز تائب شدم بعدہٗ خواہش خمر ہرگز نہ شد

کرامت ۱۰۔ از شخص احمد آہنگر ساکن بستی روشن بیان کرد کہ یکبار ایں
بندہ برائے زیارت شریف نزد حضرت فیاض رفتم آنحضرت بطرف دریا خاں

تیار بودند بعضے مریدان را فرمودند شما تا بوقت واپسی من سکونت کنید بعضے را
فرمودند شما روانہ شوید من از پس شما روانہ خواہم شد بر اسٹیشن کروڑ جمع خواہیم شد
و بندہ را فرمودند تو ہمراہ من بیای۔ پس حضرت نیاض و این بندہ ہر دو پیادہ روانہ
شدیم چوں بر نالہ آبی بودہ رسیدیم چونکہ موسم سرما بود حضرت موزہا پوشیدہ بودند ارادہ
کردم کہ از پائے مبارک ایشاں ہر دو موزہ بکشم و نعلین نیز از پاے دور کردہ
بردارم کہ چوں ازاں نالہ آبے کہ بقدر زانو آبش بود بگذرند واپس در پائے مبارک
ایشاں نعلین و موزہ بدہم کہ خواہند پوشید فرمودند بجوش از پیش من برو پس چو
داخل شدہ ئی آیند آب از تحت نعلین رسیدہ قدرے تر مسکرد اندروں نعلین
داخل نمیشد حضرت بغیر تکلیف ازاں گذر کردند و فرمودند کہ من از بالائی آب
بمع نعلین درگذشتم فقیری نیست کہ عنکبوتہا بالائے آب میروند بعد ازاں بتہائی
عشقیہ شروع کردند و از چشمہائے اشک میریختند تا کہ بشہر کروڑ رسیدیم

کرامت :۔ ملک احمد سواگ کہ خویش حضرت ما است و ساکن ڈگر سواگ
است چوں با حضرت ایشاں مقدمہ بعد احداث چاہ ڈگر مذکور بدیں عنوان نمود
کہ فقیر مرا با ارادہ قتل گرفتار کردہ بود و مردمان مرا رہا نیدند در آں روز کچہری نشستہ
بود چوں ہرکارا آواز داد کہ ملک احمدؐ حاضر۔ ملک احمدؐ اندروں کچہری رفت و آں
ہرکارا او را ندید آں ہرکارا سہ بار آواز دادہ ملک احمدؐ جواب نداد منصف از ہرکارا
پرسید کہ ملک احمدؐ آمد گفت حاضر نیست حالانکہ اندریں گفتگو ملک احمدؐ در آنجا

موجود بود چیزے نشنیدہ بعدہٗ مردمان ملامت کردن گرفتند کہ چرا جواب ندادی
گفت نشنیدم وبسیار پشیمان شد

کرامت :۔ از محمد خان بھاڑیں ساکن جھوک گلہ ضلع ڈیرہ اسمٰعیل خان
چوں حضرت ایشاں را مردمان شہر بلند دعوت کردند منظور فرمودہ تشریف میبردند
ومن نیز ہمراہ بودم چوں بر شہر نواں جنڈانوالہ رسیدند شخصے اسمٰعیل نام عرض نمود کہ
دریجا یک شخص سیّد آمد و گفت کہ امسال باراں نخواہد بارید حضرت ایشاں فرمودند
کہ بہ ہمراہ فقیر برو در شہر بلند وعظ خواہم کرد و خداوند عزوجل باران از کرم خود عنایت
خواہد فرمود چوں در آنجا رسیدیم علی الصباح بعد نماز حضرت ایشاں وعظ فرمودند
دریں اثنا بارش شدید شد حضرت ایشاں بآواز بلند با اسمٰعیل مذکور مخاطب شدہ فرمودند
بکرم وفضل خود خداوند عزوجل بارش عطا فرمود وتو می گفتی کہ بارش نخواہد شد
اسمٰعیل مذکور عرض نمود کہ ایں بارش وباراں بہ برکت حضور است

کرامت :۔ از محمد خان مذکور ۔ چوں حضرت ایشاں بعد از دعوت شہر ملانہ واپس
از شہر ما تشریف آوردند وغریب ہمراہ بود ابن العم من کہ نامش سوہناں خاں بود
جواں عمر تخمیناً بیست سالہ بود از زیارت فیض بشارت مشرف شدہ بحضرت
ایشاں عرض نمودم کہ ایں شخص نماز نمی خواند فرمودند کہ پیش اسپ فقیر تا بھکر برود
تا عمر نماز قضا نخواہد شد ۔ چنانچہ سوہناں خان بہمرکابی حضرت ایشاں تا
بھکر رفت بعدہٗ واپس بخانہ رسیدہ تا حال نماز قضا نہ کردہ والحمد للہ

Marfat.com

کرامت :۔ از محمد خاں مذکور کہ یکبار حضرت ایشاں را دعوت کردہ بودم منظور فرمودہ در انجا تشریف آوری فرمودند والدم صاحب حاضر خدمت شد حضرت ایشاں فرمودند کہ بیعت شما بکدام بزرگ است بجوابش رب نواز خاں نمبردار عرض نمودہ کہ اعتقاد ایں بر ہیچ درویش نیاید بوسی زئی شریف بُردیم و تونسہ شریف رفت مگر بیعت نمیشود حضرت ایشاں ارشاد فرمودند دریں ملک در زمانہ گذشتہ یک شخص سید درویش کامل بود اکثر خواستگاری مردمان میکرد بہر جا کہ شنیدی کہ دختر یا ہمشیرہ کسے موجود است در آنجا رفتہ یک میخ چوبی در زمین میکوفت و می نشست و می گفت اگر فلاں کس را بخواستگاری ایں دختر یا ہمشیرہ ندہی تکھی شاہ نخواہد رفت حضرت ایشاں عصائی خود را بر زمین زد و فرمود کہ ایں کلاہی شاہ است تا قادر بخش یعنی محمد خان مذکور را مرید نخواہم کرد نخواہم رفت و قادر بخش را فرمودند کہ عزم بالجزم کن و فقیر دہقان است و تو بلوچ در میان فقیر و تو گشتی است کہ کدام زبر دست است چنانچہ بعد از نماز تہجد والدم صاحب حاضر شدہ قدمبوسی نمودہ باب یا الحاح و زاری عرض بیعت نمود چنانچہ از شرف بیعت مشرف شد والحمد للہ والمنۃ

کرامت :۔ از مولوی شیخ کلیم اللہ صاحب ساکن چونی شمالی نزد کوٹلہ جام تحصیل بھکر چوں حضرت ایشاں بنگلہ دریا خان بنائی کنانیدند مسکین دراں وقت نو مسلم بود با خادم و درویش خاص مسمی بہ محمد حسین لانگری کہ کار و بار لنگر میکردیم اتفاقاً شخصے مسمی بہ سردار حجام در خانقاہ مذکورہ رسید عرض نمود کہ من بدمعاش و سارق نامی ام

Marfat.com

واشتهاری نیز شده ام مرا بیعت فرمایند حضرت ایشاں دراں وقت بیعت نمودہ
ذکر نیز ارشاد فرمودند کہ ذکر بکن خداوند عزوجل رحم خواہد فرمود آں شخص مذکور کار و بار ہنگامہ
مذکور میکرد و نیک شد یکروز دراجمیر بیمار آدم بوقت شام نان لنگر شریف
تناول میکردند لالٹین روشن بود و روشنی ماہ نیز بدرجہ کمال بودہ یک جمعدار پولیس و
دو سپاہی نزد حضرت ایشاں رسیدہ قدم بوسی کردہ عرض کردند کہ بایاں ملازم سرکاریم
از عوام الناس شنیدہ کہ سردار و حجام در لنگر شریف موجود است حاضر فرمایند ضرور
حاضر فرمایند حضرت ایشاں بجواب ارشاد فرمودند کہ روشنی بدرجہ کمال است مردمان
برائے نان خوردن جمع نشستہ اند سردار و را شناس کردہ بہ برید و آں ہر سہ بارہا زمان
بارہا سردار و را گرفتار کردہ بودند و خوب می شناختند چوں بطائفہ رسیدند
کہ سردار و مذکور دراں طائفہ نان می خورد از بازو سردار و را بہ پیچ جا دیدہ نہ دارد
مذکور بجواب گفت ہرگز نہ آخر الامر حضرت غریب نواز مدظلہ را السلام علیکم گفتہ
واپس شدند و گفتند کہ ایں خبر غلط بود کہ سردار و در لنگر شریف فقیر موجود است۔

کرامت:۔ از محمد خان بھانڑیں۔ محمد خان می گفت کہ شادی بندہ در قوم
وڑاچ شد بدستور رسم و رواج مبلغ ۳۰۰ صد روپیہ عوض گرفتند چوں قدمبوس
حضرت غریب نواز مدظلہ شدم از من پرسیدند کہ نکاح کردی عرض نمودم بلے!
فرمودند مفت یا با مبالغ۔ عرض نمودم کہ عوض ۳۰۰ صد روپیہ۔ قدرے خاموش شدہ
ارشاد فرمودند کہ مبالغ شما نخواہند خورد ہرچہ شود مبالغ شما بازگیریم واپس

Marfat.com

خواہند داد بندہ واپس بخانہ خود رفتہ بعد دو سال اکثر با شکوہ اسم [illegible] رسیدہ ہمہ مبالغ مذکور واپس دادند و در خانہ خود مرا بردند والحمد للہ

کرامت:- از میاں محمد حسین لانگری کہ از مخلصِ قدیم خدمت آنحضرت است می گفت چوں در مقدمہ خون نور پور ٹوانہ والہ میتی اول بار در خوشاب حکم شد حضرت غریب نواز مد ظلہ پیش تھانیدار آمد سپاہی گفت کہ فقیر صاحب بر کرسی بنشینید و حضرت ایشاں بر کرسی نشستند پس تھانیدار خشمگین گشتہ گفت نے نے چونکہ ایں فقیر صاحب ملزم است و ما زم را حکم بر کرسی نشستن نیست۔ چوں حضرت غریب نواز مد ظلہم بموجب حکم او از کرسی زیر شدہ بر زمین نشستند۔ بمجرد دو رشدن زمین و تمام تھانہ را سخت زلزلہ آمد تھانیدار را خوا مر [illegible] شدہ گفت کہ فقیر صاحب بر کرسی بنشینید۔

کرامت:- حافظ نور محمد شیخ ساکن میانی میگفت کہ نزد جدم [illegible] شدہ در درجہ دوم رسیدہ بخدمت حضرت ایشاں عرض نمودم کہ [illegible] اتفاق دانند کہ تپ دق بہ درجہ دوم رسیدہ پس ارشاد فرمودند کہ [illegible] آب [illegible] انداختہ ہر روز بلا ناغہ بنوشاں و بر آب [illegible] بس دم کردہ [illegible] تعمیل حکم کردم و چند ایام تمام [illegible] یافتم۔

کرامت:- والدۂ محمد زمان ذات پھگایہ [illegible] تپ [illegible] بیمار علیل بود ہر چند علاج یونانی و ڈاکٹری نمودند فائدہ نیافت ناچار شدہ

بحضرت غریب نواز حاضر شدہ عرض حالش کرد روز سوم حضرت غریب نواز بمعہ عالم خانگی از گرہ سواگ شریف کوچ کردہ بسوب خانقاہ سرجینہ حسن آباد روانگی فرمودند در راہ یک نالہ بنام ٹوڈو معروف بود رسیدند ارشاد فرمودند کہ اے ماتی ازیں نالہ سہ جرعہ آب بخور کہ تپ در نالہ رواں شود فبضا۔ بازتاحیین حیاتش تپ عود نہ نمود۔

کرامت :۔ بہ تحریر سید محسن شاہ صاحب شخصے مقروض ہندو بود بسبب بسیار قرضہ از ادائے آں عاجز بود مجبور شدہ آں ہندو را بہ بہانہ در صحرا بردہ قتل کرد وکاغذات تمسکات قرضہ نذر آتش کرد ہیچ کس را ازیں واقعہ خبر نبود بغیر سیفل بن کوڑا خان سکنہ چاہ میر ہوالہ علاقہ ڈگر کوٹلی شاید کہ دیدہ باشد پس ورثاء ہندو مذکور سیفل مذکور را مبالغ رشوت دادہ گواہ کردہ مقدمہ دائر شد سیفل مذکور ہمہ بیانات وجہ قتل و نام قاتل وغیرہ واضح کرد مثل مکمل شد قاتل را معلوم شد کہ سیفل مرید صادق حضرت ایشان است حاضر در خانقاہ شریف سرجینہ شدہ عرض نمودہ کہ مرید خود را کہ سیفل است منع فرمائید کہ شہادت قتل وغیرہ ندہد پس حضرت غریب نواز مدظلہم سیفل را طلب فرمودہ از ادائے شہادت منع فرمودند عرض نمود کہ قبل ازیں شہادت کہ درج مثل است چہ کنم ارشاد فرمودند کہ بذمہ فقیر است تو ذمہ وار نیستی باز چوں سیفل در کچہری رسید نزد افسر سامع مقدمہ انکار شہادت کرد پس آں افسر گفت کہ بیان تو در مثل درج اند اکنوں انکار سکنی

Marfat.com

بزندان خواہی شد پس مثل مقدمہ طلب کرد چوں کورٹ خواند دراں ہیچ اثر از
بیانات شہادت نبود و کاغذات مثل سالم بودند تا چند ایام مثل بار بار خوانده شد
ہیچ اثر یافتہ نہ شد

کرامت:۔ از خلیفہ مولوی شیر محمد صاحب ساکنہ شجاع آباد کہ بوقت حج در خیال
من ہمیں بود کہ باکسے مرشد کامل بیعت گیرم چوں در کعبہ شریف رسیدم یاد آمد کہ
در کتب تفاسیر نوشتہ است کہ قبل از نوشیدن آب زمزم ہر دعا کہ کردہ شود
مستجاب میشود بنابراں داعی الی اللہ شدم یا خدایا علم معرفت ذات پاک خود
با تو عمل کامل بدہ بعد ازاں احکام حج بجا آوردم انتظار سفر مدینہ منورہ بود بعد از
چند روز روانہ شدم و در مدینہ منورہ بعد از یازدہ روز رسیدم در آنجا پاک خواب
دیدم در وقت آخر نصف شب سید قمر الدین شاہ صاحب متوطن شجاع آباد
و حضرت ایشاں آمدند بر سر سید قمر الدین شاہ صاحب کلاہ بود و بر سر حضرت
غریب نواز دستار کلاں بود قمر الدین شاہ گفت کہ دست ایں شخص را بگیر من
اعراض کردم پس قمر الدین شاہ صاحب بسیار بار تاکید میکرد و گفت دست ایں را
ضرور بگیر پس چوں از مدینہ منورہ باز آمدم سفر طی کردہ در غریب خانہ خود رسیدم
شنیدم کہ قمر الدین شاہ فوت شد بسیار افسوس کردم کہ باچہ طور معلوم کنم کہ آں شخص
کہ در خواب حلیہ وے دیدم کجا است و کدام است شش ماہ جستجو کردم بعدہ
اتفاقاً میاں حامد طالب علم ساکن کوہستان آمد پیش آں حال حلیہ خواب بیان

Marfat.com

آمدم پس طالب گفت کہ ایں حلیہ حضرت غریب نواز سواگانوالہ است کہ در علاقہ گوجرانوالہ سر جیبہ حسن آباد است چوں معلوم شد آں طالب را ہمراہ آوردم در خانقاہ شریف رسیدم در مسجد شریف حضرت غریب نواز را دیدم بحلیہ آں خواب کہ حضرت غریب نواز را در خواب مدینہ منورہ دیدم یافتم پس ازاں بخدمت حضرت غریب نواز خواب را بیان کردم فرمودند بسیار نفع خواہد شد انشاء اللہ تعالیٰ بعد ازاں بیعت شدم۔

کرامت:۔ از خلیفہ قاضی عطا محمد صاحب کہ مولوی حامد اللہ صاحب بازنے بیوہ بقصد نکاح کرد و از تائش ناراض شدہ مقدمہ کردند خارج شدہ و از زن مذکورہ فرزندے بود بیمار تپ محرقہ شدہ حکیم مولوی حق نواز صاحب کہ والد مولوی صاحب مذکور بود گفت اگر ایں فرزند فوت شد و از تائش دعویٰ قتل خواہند کرد ———— والزام بر سر ما خواہد رسید و عزت برباد خواہد شد مولوی حامد اللہ صاحب سخت مغموم شدہ در خدمت حضرت ایشاں رسیدند وقت تہجد واقعہ عرض نمود حضرت ایشاں مرحوم ساکت شدند شب دوم بوقت تہجد حاضر شدہ باز التجا کرد ارشاد فرمودند کہ امشب بخار از مریض مذکور دفع شدہ است و غذا طلب می کند مولوی صاحب رخصت حاصل کردہ در خانہ رسید بدریافت معلوم شد کہ دراں شب بخار دفع شدہ بود و غذا می طلبید۔ فالحمد للہ۔

Marfat.com

کرامت :- چونکه عزیزی عبدالخالق را حاضر خدمت کرده بودم فرمودند که وظائف را بلاناغه بسیار کند و سبق نفی اثبات ارشاد فرمودند چون عزیزی مذکور واپس در خانه رفت چند ایام بلاناغه وظیفه ادا میکرد و چند ایام در وظائف کاسلی کرد چون از خواب بیدار شدی کاسلی و سستی کرد در اداے تہجد و وظائف پروانه کردی آخر الامر حضرت ایشاں در خواب فرمودند که چرا سستی می کنی و غصه فرموده طمانچه بر رخسارش زدند دراں وقت از خواب بیدار شد و آثار طمانچه از سرخی رو و درد بسیار محسوس بود

باب چہارم در نقل مکتوبات شریف

مونس بنیان محبت و اخلاص مشفقی مولوی غلام حسن صاحب او صله الله تعالیٰ الی افضل المراتب ۔

از فقیر حقیر لاشی محمد سراج الدین عفی عنه پس از تبلیغ تسلیمات و دعوات ترقی مدارج واضح می نماید ۔ گذارش حالات فقیر و جمیع متعلقین قرین سلامت و عافیت است صحت و تندرستی آنصاحب مطلوب القلوب ۔ مکتوب شریف در باره استفسار احوال افغانان سلیمان خیل که مهربان فرموده بودند رسید موجب مزید دعاگوئی گردید تا حال مزدوران سلیمان باوجود تجسس و تفحص کثیره دستیاب نشده اند آینده دیده باید که از پرده غیب چه ظهور رسد ۔

Marfat.com

زیادہ مقاصد دارین روزے باد فقیر را ہموارہ دعا گو و متوجہ ذات سامی دانستہ باشند۔ از ساکن خانقاہ شریف تسلیمات و دعوات

فضیلت پناہ حقائق و معارف دستگاہ مولوی غلام حسن صاحب سلمہ اللہ عن الحوادث والنوائب

از فقیر حقیر لاشی محمد سراج الدین عفی عنہ بعد از تسلیمات و دعوات ترقی درجات مشہود ضمیر منیر باد۔ احوال این فقیر تا دم تحریر بہ فضل ایزد متعال مقرون بصحت و اعتدال خیریت و عافیت آں مخلص مدام مسئول و مامول۔ صحیفہ شریفہ مکرمت لفیفہ در اسعد زمان شرف وصول یافت۔ کوائف مندرجہ اش کماہی بہ منصۂ ظہور متجلی گردید۔

الحمد للہ والمنۃ کہ گلاب شاہ قریشی نادم شدہ بخدمت شریف آمد و اقرار انزوائی حضرات کبار کردانش ءاللہ العزیز خطے بطرف مومی الیہ ارقام کردہ شود اللہ تبارک و تعالی آنعزیز را بہ ترقی درجات و بہ نسبت خاصہ ایں طریقہ علیہ بہرہ مند و ممنون فرمایاد بالنبی و آلہ الامجاد و اصحابہ الاجیاد فقیر را دائم متوجہ و دعا گو تصور فرمودہ باشند

بخدمت مخلصی اخلصی ام مولوی غلام حسن صاحب بعافیت باشند

از جانب فقیر حقیر لاشی محمد سراج الدین عفی عنہ بعد از تسلیمات و دعوات ترقیات مطالعہ نمایند الحمد للہ والمنۃ کہ مجاری امور فقیر بہمہ لواحقین مقرون بعافیت

Marfat.com

است والمسئول من اللہ سبحانہ سلامتکم ورعایتکم واستقامتکم علی جادۃ الشریعۃ المصطفویۃ علی صاحبہا افضل الصلوٰۃ و اکملہا۔

مکتوب گرامی امروزہ قبل از نماز ظہر شرف صدور ورود نمود کوائف مندرجہ اش حرف بحرف بوضوح انجامید ارادہ ام چنانست کہ ان شاء اللہ تعالیٰ بتاریخ ۱۵ ماہ شعبان بطرف خانقاہ شریف موسیٰ زئی روانگی خواہد شد

لیکن تعین و قطع نیت یفعل اللہ ما یرید شمارا باید کہ اکنوں بدولت خانہ خویش تشریف شریف برند از جانب جمیع رہالی خانقاہ شریف تسلیمات موصول باد۔

مکرمی ام مولوی غلام حسن صاحب حفظہ ذو المنن

پس از سلام مسنون و عافیت مشحون مطالعہ باد کہ ہر دو مکتوب مرغوب تما مشتملبر حالات آنجناب کیفیت ارتحال والدہ ماجدہ آں مکرم ازیں دار ناپائدار رسیدہ موجب ملالت وفیر گردید الم برالم افزودہ باعث اضطراب کثیر گشت اللہ تعالیٰ آنجناب را بعافیت داشتہ مرحومہ را قرین رحمت و غریق بحار مغفرت فرماید و شمار الصبر جمیل و صبر جزیل موفق و مجزی گرداند و درجات قرب ام زیت بخشد بالنون والصاد۔ دریں جا بالفضلہ تعالیٰ بہمہ وجوہ خیراست وبیشتر ازیں یک عدد پوستین ہمدست یکے از سکان ہمون نواح کہ محمد نام داشت از قوم پروا ساکن کانجو کہور ارسال خدمت شدہ و خط اطلاعی بسبیل ڈاک مرسل شدہ

Marfat.com

لاکن تاحال رسیدش نرسیده باعث نگرانیست امید که بصبوت وصولی مطلع خواہند نمود که دفع نگرانی شود فقط اہل خانہ را وظیفہ یاسلام مٔن شان دہند که روزانہ ہزار بار خوانده یک لکھ تمام کنند وہمیشہ خوانده باشند انشاء اللہ تعالیٰ عافیت خواہد شد۔ فقط

بجناب مکرمت پناہ مکرمی ومعظمی مولوی غلام حسن صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ

پس از تسلیمات ودعوات مسنون مطالعہ باد کہ نامہ ورود فرمود بہجت وانبساط افزود اللہ تعالیٰ آنچہ در بارہ تیاری مکان بزبان قریب نوشتہ بودند فرحت وسرور بیش از بیش افزود اللہ تعالیٰ آنچہ بجناب صاحب خود عطا فرمودہ بآنجناب ارزانی فرماید واز وجہ دعوات چہ نگاشتہ آید کہ عبارت قابل آنہا گنجائش نمی دہد۔ خلاصۃ المرام اینکہ ہمہ تن آن عزیز خیر مجسم وحسن مصور گردانند ودر بارہ تکمیل نمونہ عبارت نقشہ مجوزہ در پیش است لکن در بلندی گفتہ می آید کہ از عمارت ڈاک بنگلہ دریاخان دوگز بختہ بلند باشد اگر عزم براندہ قبل از تکمیل کمرہا داشتہ باشند چنانکہ از چوب دیار مفہوم می شود۔ باید کہ پیل پایہ ہائی برآمدہ مدور خوش نما بسازند کہ برآنہا پلستر بختہ نمودہ خواہد شد زیادہ بجز دعا گوئی وتوجہات زیادہ چہ نگاشتہ آید بہمہ متعلقین حضرت خصوصاً غلام حیدر خان صاحب و غازیخان صاحب وغیرہم وحاضرین تسلیمات ودعوات مقبول باد و محبی ام مخلصی ام مستری جمعہ صاحب بعد تسلیمات دعوات واضح معلوم باد کہ خوش صوتی

Marfat.com

مکان ہیچ دقیقہ فرو نگذارند و انشاء اللہ تعالیٰ وقتے کہ پیر صاحب نزد فقیر رسیدہ یک چھکڑا از چونہ پرنمودہ بشما خواہیم فرستاد و کار اطمینان خاطر عمدہ کنند والدعا فقط بتاریخ تائید الٰہی شامل حال

مشفقی مکرمی مولوی غلام حسن صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ

از فقیر حقیر لاشی محمد سراج الدین عفی عنہ۔ پس از سلام مسنون و دعوات مشحون واضح می نماید کہ مکتوب مشتمل بر عدم دستیاب شدن خشت پزان رسید یا فنہا بوضوح انجامید اکنوں کہ مزدوران یافتہ نمی شوند ایں کار موقوف کنند آیندہ دیدہ باید فقیر را چند روز است کہ عارضہ تپ و زکام عارض شدہ بود اکنوں بفضلہ تعالیٰ خیریت است۔

فضائل و فواضل پناہ محبت و اخلاص آگاہ مولوی غلام حسن صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ بعد از تسلیمات و دعاگوئی وافرہ واضح باد۔ الحمد للہ والمنۃ کہ احوال ایں محال بہ فضل ایزد متعال باحسن منوال است والمسئول من اللہ تعالیٰ عافیتکم واستقامتکم۔ خلاصۃ المرام اینکہ بتاریخ دوم شوال ازیں مقام روانہ خواہم شد اطلاعاً قوم آں مخلص را باید کہ ہنگامیکہ بدریا خان وارد شویم دراں مقام موجود باشند غالباً بتاریخ پنجم یا ششم شوال بدریا خان خواہیم رسید و چند روز بدریا خان قیام خواہد ماند اطلاعاً قوم۔ فقیر را متوجہ دعاگو دانستہ باشند۔

مکرمی و معظمی جناب مولوی غلام حسن صاحب وصلہ اللہ تعالیٰ الی غایۃ المنازل

والولایت۔

بعدازسلام مسنون الاسلام آنکہ احوال ایں فقیر موجب حمدایزدی سمیع البصیرت والمسئول من اللہ سلامتکم واستقامتکم علی جادۃ الشریعۃ الحنفیۃ علی صاحبہا الف الوف التحیات الصلوات والتسلیمات الزکیات وعلیٰ آلہ واصحابہ الطیبین و الطاہرین نامہ نامی شمارسیدہ ازمافیہا مطلع گردانید۔ فرحت تازہ ومسرت بے اندازہ بحصول انجامید۔ ازگریختہ آمدن شیخ عبداللہ بحال بودن اسلامش شکراست کہ امرمخوف تر ہمیں بود شیخصاحب ثانی راخداوندکریم براسلام مستقیم دارد واز ارتداد پناہ دہد و از دست کفار بدکار نجات بخشد و آں مخلص رامظفر و منصور فرماید از کمال کرم وکفار ناہنجار رامبہوت ومغضوب خود فرماید برائے نتیجہ خیرمقدیم دعاگو۔ ومنتظراست باید کہ تازہ بتازہ بارسال نامجات اخبار مقدمہ وخیریت خویش مطلع ومسرورمی نمودہ باشندکہ باعث مزید دعا گوئی وتوجہ وموجب اطمینان فقیر را بہرحال متوجہ حالات سامی خویش دانستہ باشند۔ فقط زیادہ خیریت وجمعیت نصیب باد آمین۔

مشفقی عزیزی محبت و اخلاص نشان مولوی غلام حسن صاحب اوصلہ اللہ الی غایتہ مایتمناہ

ازجانب فقیرحقیرلاشئے محمد سراج الدین عفی عنہ پس ازسلام مسنون و دعوات مشحون مطالعہ نمایند۔ الحمد للہ والمنۃ کہ مجاری احوال فقیر مع

Marfat.com

متعلقین مستوجب حمد بے پایان ایزد منان است والمسئول من اللہ العزیز سلامتکم واستقامتکم علی طریقۃ المصطفویۃ علی صاحبہا من التحیات اکملہا و من الصلوات اتمہا۔ المرام اینکہ انشاء اللہ تعالیٰ بتاریخ دوم ماہ جمادی الاول کہ یوم پنجشنبہ است ازیں جا حرکت نمودہ لشب جمعہ سوم ماہ مذکور است بر مکان اسٹیشن دریا خان فروکش خواہم شد اطلاعاً مرقوم۔ فقیر را ہمراہ دعاگوئی و متوجہ ذات سری دانستہ باشند از جمیع محبان خانقاہ شریف تسلیمات و دعوات پذیرباد

بخدمت مکرمی معظمی جناب مولوی غلام حسن صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ الی یوم الدین

بعد از سلام مسنون و عافیت مشحون مطالعہ باد کہ پیشتر ازیں خطی بنام شما در سواگ نوشتہ شد لیکن امروز معلوم شدہ کہ آں جناب بدریا خاں اقامت پذیر اند و ازاں قلمی کہ عزم فقیر در بارہ تعمیر متبدل شدہ بحافظ محمد صاحب در بارہ امتناع ترسیل چوبہا خطے فرستادہ شدہ باید کہ اگر قدرے از کار و بار ذاتی خود فرصت یابد بایں نواحی گرایند۔ فقیر را در حق خود دعاگو دانند۔ از احبہ سلام مسنون از خانقاہ شریف سون ڈاک خانہ کھڑی ضلع شاہپور

محبت و اخلاص نشان مولوی غلام حسن صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ

بعد از تسلیمات مسنون و دعاگوئی بشیار واضح باد کہ احوال ایں فقیر معہ متعلقین بفضل رب العالمین مستوجب حمد است والمسئول من اللہ سلامتکم

Marfat.com

و استقامتکم۔ خلاصۃ المرام اینکہ مکتوب اخلاص اسلوب شما رسید باعث مزید توجہ و دعا گوئی گردید آنچہ درباب تکمیل مکانات تحریر فرمودہ بودند ازاں اطلاع شد اللہ تعالیٰ جزائے خیر دہاد۔ انشاء اللہ تعالیٰ ماہ صیام دریں مقام خواہم گذرانید موجب قبول در پیش حضرات گردانادایں دعا گوئی از من وز خلق جہاں آمین باد۔

اے عزیز دیدۂ احقر و دل ہمراہ تست فقیر را علی الدوام متوجہ و دعا گوئی خویش دانند آنچہ در حق بیماری خویش و برائے سفارش پسر خویش نوشتہ بودند سکر با شما را از خود می دانیم و پسر شما را مانند پسر خویش۔ نوشتن چہ حاجا تست ما حصل فقیر را ہر وقت دعا گو تصور نمودہ متوجہ خویش دانند۔ رابطہ کامل آنست کہ پیر را از نفس خود و از زن خود و فرزند خود و ہر چیزے محبوب تر دارند چنانچہ در حدیث شریف آمدہ است۔ لن یومن احدکم حتی اکون احب الیہ من والدہ و ولدہ والناس اجمعین از یں درجہ ہر چہ کم باشد آں رابطہ ناقص است۔

محبت و اخلاص نشان مودت و اختصاص عنوان مولوی غلام حسن صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ الی غایۃ المنازل والمراتب

از جانب فقیر حقیر لاشئے محمد سراج الدین عفی عنہ بعد از اسلمہ مسنونہ و ادعیہ مشحونہ مشہود ضمیر منیر گردانیدہ می آیند الحمد للہ والمنۃ کہ حال فقیر با جمیع

Marfat.com

متعلقین قرین سپاس بقیاس منعم علی الاطلاق است ــــــ ونعماء صحت و سلامتی آن صاحب بمع لواحقین خواستہ می آید۔ بہادر شاہ صاحب بمع درود گر کہ فرستادہ بودند رسیدند موجب مزید دعاگوئی گردید چونکہ دریں ایام کار چاہ ملتوی کردہ شد لہذا ہر دو را واپس کردیم ہرچہ مشیت ایزدی است بظہور خواہد شد اللہ تعالیٰ جملہ لواحقین آنصاحب را از اسقام آفات در حفظ و حمایت دارد فقیر را ہموارہ دعاگو و متوجہ خاندان خویش دانستہ باشند زیادہ دعا و سلام

مدتیست کہ از حالات اطمینانہ خویش اطلاع ندادہ است موجب انتظاری است باید کہ بمجرد دیدن از حالات خویش و اوشاں مفصل اطلاع دہند فقط بتاریخ

بخدمت مکرمت پناہ معظمی ام مولوی غلام حسن صاحب

پس از سلام مسنون و عافیت مشحون مطالعہ باد کہ بحمد اللہ تعالیٰ مرور اوقات فقیر با جمیع متعلقین قرین عافیت است نوید سلامتی آنجناب مدام از جناب خالق الارض والسموات مطلوب نامہ نامی رسیدہ مافیہا را مکشوف ساختہ درال بارہ امروز حافظ محمد خان صاحب خط ما نعت ترسیل چہ بہائی الحال بسبب تبدل عزم سابق نگاشتہ شدہ از اں خدمت سامی نگارش است کہ الحال کار ملتوی است بشرط فرصت از امور متعلقہ خود اگر باین نواحی گرا نید خوب چوں

کاربشافیہ موقوفہ منحصر است ازاں مناسب حال خواہد بود براں موقوفہ گفتہ خواہد آمد انشاءاللہ تعالی فقط

مکرمی شفیقی جناب فضائل مآب مولوی غلام حسن صاحب حفظہ اللہ المصائب

ازفقیر لاشئے محمد سراج الدین عفے عنہ پس از تسلیمات و دعوات وافیات آنکہ مکتوب شریف مشتمل بر عروض عارضہ تپ برخوردار فقیر محمد طال عمرہٗ مع علمہ و عملہ رسید محزون و ملول گردانیدہ شافی علی الاطلاق از شفاخانہ غیب شفاعاجلہ و صحت کاملہ نصیب برخوردار گردانید واز جمیع عوارض و حوادث آفاقی و انفسی آں جناب را بع جمیع متعلقین بحفظ و پناہ خویش دارد بمنہ و کرمہ واز برکات فیوضات حضرات گرامی قدسنا اللہ تعالی باسرارہم بہرہ وافی ارزانی فیض داشتہ و فیض بخش عالم عالمیان گرداناد۔ فقط

برخوردار عزیزی و مخلصی میاں فقیر محمد صاحب صانہ اللہ تعالی عن آفتہ الدارین بعد از السلام علیکم و رحمتہ اللہ و برکاتہ واضح لائح بضمیر باد کہ خط آں مخلص رسیدہ فرحت کشیدہ مافیہا بوضوح انجامید حال فقیر مع لواحقین مقرون بحمد ایزد است و شکایت عدم ارسال جواب بجاست لیکن فقیر معذور است چراکہ بکار خود مشغول ہستم و منشیہا ہم در تحریر مصروف ہستند مگر از یومیہ آں محب را فراموش نہ کردہ آمد و قتیکہ خط آں برخوردار می آید آں برخوردار را بدعا بخلوص بیاد کردہ آید کہ اللہ جل و علا شانہ آں رفیق را علم باعمل نصیب و ممنون فرماید زیادہ

Marfat.com

سلام مع احترام بجناب مولوی صاحب و دیگر درویشاں السلام علیکم معروض باد۔

بعد تبلیغ دعوات وارسال التحیات والتسلیمات خدمت گرامی مکرمی جناب مولوی غلام حسن صاحب میرساند۔ گرامی نامہ مشتملبر حالات خبرگیری اعزی محمد شہباز خان صاحب رسیدہ باعث خوشنودی و رضامندی و مزید دعوات و توجہات شدیدہ فوق از قبل گردید اللہ تعالی ہموارہ آنجناب را بعافیت واستقامت داشتہ باتباع سنت سنیہ نبویہ علیہ وعلی آلہ الصلوۃ والسلام والتحیۃ وطریقہ مرضیہ حضرات کرام علیہم رضوان رب البریہ مستقیم ومستدیم داراد واز رقیت ماسوی بہ کلی مستخلص نمودہ گرفتار ذات یگانہ خویش فرمایاد واز رشد وفیوضات مشائخ عظام بہرہ کامل ونصیب وافر عطا فرمودہ باعث ہدایت خلق وانتشار فیض حضرات گرامی گرداناد بالنون والصاد۔ خط محمد شہباز خان مشتملبر حالات خبرگیری از آنجناب ہم رسیدہ خاطر جمع نمایند وفقیر را پیوستہ بہمہ لحظہ وآں متوجہ و دعاگوئی خود دانند واز متعلقین خانقاہ شریف اسما باسم فرادی فرادی تسلیمات وتکریمات مطالعہ نمایند والسلام

فقیر محمد سراج الدین عفی اللہ عنہ از خانقاہ شریف موسیٰ زئی ۲ شوال یوم چہارشنبہ

Marfat.com

باب پنجم در ذکر واقعات مقدمہ ہا مخالفین

واقعہ مقدمہ قتل نور پور ٹوانہ والہ موافق تقریر مولینا شیخ کلیم اللہ صاحب ساکن چونی شمالی تحصیل بھکر ضلع میانوالی

چون مردمان موضع بلند از دو سہ سال حضرت ایشان را دعوی کردند و بجواب لیت و لعل می شنودند آخر الامر مردمان مذکورہ جمع شدہ بر بسیار الحاح و عاجزی مدعو کردند حضرت ایشاں بر حال مردمان مذکورہ رحم خوردہ دعوت منظور فرمودہ و وعدہ نجیت بتاریخ معینہ دادند بروز معین حضرت ایشان ہمراہ کابیان خود بوقت ظہر بر اسٹیشن کلور بہ سکون آرامیدند مردمان تحمل مرکب ہائے شتران وغیرہ در انجا حسب وعدہ آوردہ بودند و برائے استقبال بسیارے آدمیان ازان نواح حاضر بودند حضرت ایشان حسب عادت شریفہ خود ہر یک را بر مرکب ہا سوار کردہ و سوار شدہ راہی سوئی موضع غلاماں شدند شب باشی نمودند و انتظام با اہتمام خوراک وغیرہ از جانب مردمان بلند والہ بود و مردمان موضع مذکور برائے ضیافت عرض نمودند بجواب ارشاد شد کہ با مردمان شہر بلند فیصلہ کنند و مراد خاطر ایشان بر نیاید علی الصباح بعد ادائے نماز صبح ہمہ خدام بر مرکب ہا سوار شدہ بوقت نیمروز در بلند رسیدند موسم تابستان بود حضرت ایشان را بمع جمیع خدام با عزت و آرام مکانہائے

عمدہ دادند دریں اثنا در لنگر حضرت ایشاں درد ے شدید از بیماری ظاہر شدہ وقرار و آرام وسکون ربودہ بود وطاقت برخاستن نماندہ ومردمان آں دیار برائے سماع وعظ شریف حضرت ایشاں جمع بودند کہ تخمیناً بچہار ہزار رسیدہ مردماں شہر مذکور بحضرت ایشاں عرض نمودند کہ انتظام لنگر عمدہ شدہ واما انتظام سایہ وغیرہ برائے مخلوقات حاضرہ از ما ناممکن است بجواب ارشاد فرمودند کہ قادر عزوجل رحم خواہد فرمود وشما تکلیف نہ کنند ارشاد فرمودند کہ اول مولوی شیخ کلیم اللہ صاحب وعظ خواہند فرمود بعدہٗ مولوی یار محمد رتیڑا والہ دوم روز بنفس نفیس خود مردمان را ارشاد خواہند فرمود علی الصباح بعد فراغ از نماز در مسجد بلند بفرمان والاشان حضرت ایشاں مولوی شیخ کلیم اللہ صاحب وعظ ونصائح مردمان را تعلیم کرد وبفضل خداوند عزوجل ابر سایہ دار شدہ کہ مردمان بآرام کلیہ وآسائش وعظ شنودند تا نیمروز بعد ادائے صلوٰۃ ظہر مولوی ———— یار محمد صاحب رتیڑا والہ وعظ فرمودند۔ بدوم روز حسب وعدہ خود حضور انور مدظلہ برائے ارشاد عباد تیار شدہ اگرچہ درد شدید بود اما چوں برمنبر رونق افروز شدند مانند شیر بودند گویا کہ ہیچ تکلیف بحضرت ایشاں نبود بسیار مردماں فیضیاب شدہ از فسق وفجور ومعاصی تائب شدہ منور بانوار فیض آثار شدند چوں از منبر فرود تشریف آوردند درد بدستور بود۔ سیوم روز شیخ عبدالرحیم صاحب نورپوری ڈاکٹر روشن دامن

رابرائے علاج حضرت ایشاں آوردہ علاج بسیار کردہ شد اما فائدہ نہ بود
چوں بر منبر تشریف میبردند معلوم می شد کہ ہیچ اثر از آثار دردے نیست
چوں فرود می آمدند درد بدستور بودے چوں از بلند ارادہ کوچ مصمم شد
مردماں علاقہ نورپور والہ با الحاح و عاجزی عرض نمودند کہ دعوت ما منظور
شود اگرچہ غلبہ درد فرصت نمی داد و ارادہ غلاماں بے ساماں بود کہ واپس
بخانقاہ شریف تشریف بردہ بعد تندرستی دعوت منظور شود لیکن چوں
منظور نظر حضرت ایشاں اشاعت دین و طریقہ علیہ بود دعوت ایشاں
منظور فرمودہ ارادہ نورپور مکمل شدہ بعد ادائے فرائض عصر مردمان بر مرکبہا
سوار شدند اما حضرت ایشاں را درد شدید بود قابل سوار شدن نبودند
بر چارپائی نشستہ مردمان بر دوش گرفتہ می بردند نماز مغرب در راہ ادا
شدہ شخصے در رسید عرض نمود کہ شخصے سکھ بنام پیارا رام برائے اسلام آوردن
آمدہ است دراں وقت حضرت ایشاں کلمہ شہادت تلقین فرمودہ مسمی
بہ فضل دین کردہ تقریباً بوقت عشا در نورپور رسیدہ بر مکان شیخ عبد الرحیم
رونق افروز شدند و انتظام مہماناں خاطر خواہ بود و مردماں گرد و نواح بسیار
جمع شدند چند ایام در انجا وعظ علماء کرام بود و خود حضرت ایشاں بنفس
نفیس خود وعظ می فرمودند۔ ہزار ہا مردم تائب می شدند چوں کہ سرکار
انگلشیہ مردماں را از جادہ شرع شریف منحرف کردہ رواج قوانین رسم

Marfat.com

شاہی دادہ بود لہذا حضرت ایشاں مدعو بشریعت می فرمودند واز رواج
قوانین نصاری انکاری کنانیدند واز صدق دل اقرار شریعت نمودہ کہ ہمہ امور
نزاع دنیاوی بر شرع شریف فیصل خواہیم نمود وضمان یکدگر کردند واندریں
اثنا پانزدہ[۱۵] عدد ہند ومشرف باسلام شدند وانتظام مہمانی مخلوقات وحضرت
ایشاں شیخ عبدالرحیم بدل وجان می نمود یکروز حضرت ایشاں ارشاد فرمود
کہ برائے عیدگاہ چندہ فراہم کنید چنانچہ بموجب فرمان حضرت ایشاں بسیار
مال زر نقد وزیورات جمع شدہ۔

شخصے بنام نور زمان شاہ از مذہب امامیہ قدیبانہ توبہ کردہ بود وسنی شد
دوست شیخ عبدالرحیم صاحب بود ومرید حضرت مولانا مولوی گل حسن صاحب
مرحوم کہ خلیفہ اعظم حضرت ایشاں بود ہر روز بلاناغہ نزد حضرت ایشاں می
ماند ودر مراقبہ می نشست عرض نمود کہ حضرت غریب نوازمہربانی فرمودہ در خانہ
بندہ تشریف بردہ از سعادت شرایف مشرف فرمایند۔ بجواب ارشاد شد کہ
چونکہ بلازم فقیر ومراقبہ ہستی حاجت بخانہ رفتن نیست چوں اصرار نمود فرمودند
کہ دیروز بوقت عصر بسوئے شما ہو الہ خواہیم رفت دراں وقت انتظام پردہ
وغیرہ کردہ اطلاع خواہی داد فقیر از انجا رفتہ دعائے خیر کردہ راہی خواہم
شد اما خویشان نور زمان شاہ مذکور مذہب شیعہ داشتند آتش کینہ
دلی ایشاں شرارمی برآورد چوں نور زمان شاہ انتظام پردہ نی کرد د

Marfat.com

عمش کہ ولایت شاہ از تشریف آوردن حضرت ایشاں مطلع بود در راہ آمدہ بحضرت ایشاں می گفت کہ عید گاہ برائے وعظ شما بسیار بود در خانہ ما چرا می آئید چوں حضرت ایشاں ایں الفاظ شنیدند در خانہ نورزمان نرفتہ راہی شاہوالہ شدند و نورزمان را معلوم شد کہ ولایت شاہ چنیں گفتہ واز تشریف آوردن حضرت ایشاں را منع کرد سخت ناراض شدہ در جنگ وجدال آمد امیر حسین شاہ برائے قتل نورزمان آمادہ شد نورزمان از شدت غصہ عصا کہ بطرفش سیخ آہنی بود در شکمش زد امیر حسین شاہ مردہ شد شخصے بنام مہر علی بھوڑ خبر ایں واقعہ بحضرت ایشاں رسانید بعضے خدام رائے چناں زدند کہ چوں وقوعہ قتل شد پولیس برائے گرفتاری حضور والاشان خواہد رسید شاید کہ ملازمان رکاب تنگ شدہ برائے جنگ آمادہ خواہیم شد و شر وجدال بسیار خواہد شد مناسب است کہ واپس بخانقاہ شریف تشریف برند و بعضے کساں عرض کردند کہ دریں جا مقیم باشیم تا کہ اہتمام قتل بازرسد۔

اما رائے اولین بسیار بود راجح شدہ واپس تشریف بخانقاہ شریف آوردند چوں سیداں امامیہ کہ کینہ ور بودند و ہندوان نیز ہمرائے ایشاں بدیں وجہ شدند کہ بسیار ہندوان کلمہ شہادت تلقین خواندہ مشرف باسلام شدہ بودند سینہ از حسد پرسوزی داشتند رپورٹ بہ تھانہ رسانیدند

Marfat.com

که فقیر صاحب بزور در حویلی داخل می شد و ما منع نمودیم و سب و شتم کردیم
فقیر صاحب در غصه آمده حکم داد که بزنید پس شیخ عبدالرحیم مولائی سر امیر حسین شا
گرفت و نور زمان شاه کارد در شکم امیر حسین زد مقدمه در نزد در رسید
پس حوالدار صاحب در خانقاه شریف رسیده حضرت غریب نواز را
برائے پیروی مقدمه برده آخر الامر در سرگودها رسیدند پس کپتان صاحب
بضمانت رہا کرده پس حضرت قبله روحی فداه در خانقاه شریف
واپس تشریف آوردندے و بر تاریخ مقدمه حاضر می بودندے و سماعت
مقدمه دلیپ سنگه مجسٹریٹ می نمود با خادمان وکیل شیخ عبدالغنی را از
جانب حضرت ایشاں متعین نمودیم چہار صد روپیه تا تصفیه مقدمه متعین
شده از جانب مخالفین وکیل شائق نرائن بود آخر الامر مجسٹریٹ مذکور
حضرت ایشاں را نظر بند کرده اگرچه مصیبت گراں بود اما بغیر صبر چاره دیگر
نبود میاں محمد حسین صاحب لانگری در مسجد سرگودها پیش جیل خانه دیره
کرده بدستور لنگر شریف جاری نموده تفقد احوال بزائرین می نمود و شیخ
کلیم الله صاحب نیز حاضر بوده کارها متعلقه خود سرانجام می نمود به برکت حضرت
ایشاں انتظام زائرین و لنگر شریف بوجه احسن سرانجام می یافت آخر الامر
دلیپ سنگه مجسٹریٹ مذکوره مقدمه بمیاں احسان الحق سشن جج سپرد
نمود درین اثنا شخصے بنام قاضی فضل رحیم صاحب اگرچه درانوقت

Marfat.com

داخل الفقیر علیہ نمود بہ حکمت عملی خود خورشہا سزاوار حضرت ایشاں در نظر
بندی میرسانیدند و مبلغ یکہزار روپیہ نقد بغیر طلب سپرد محمد حسین
لانگری برائے اخراجات پیروی مقدمہ کرد چنانچہ ہماں قرض من بعد باحسن
الوجوہ ادا شدہ و بہر جا حاضری بود جزاہ اللہ احسن الجزا آخر میاں
احسان الحق صاحب ششن پیشی مقدمہ برائے سماعت در خوشاب معین
کرد در حیب ہجوم زائرین از حد اندازہ بیرون بود لنگر صبح و شام بمع گوشت
باحسن الوجوہ انتظام شدہ و بعض را حلوا و پلاؤ دادہ شدہ دریں وقت محمد
خان سیہڑ ذیلدار و احمد خان ڈھاندلا نیز برائے زیارت رسیدہ بودند عرض
بخدمت ایشاں روحی فداہ نمودند کہ با خدام برائے پیروی مقدمہ چندہ می
کنیم حضرت غریب نواز ایشاں را منع شدید فرمودند کہ کار فقیر بر توکل است
چیزے جمع نہ کنند بروقت سماعت مقدمہ ششن مذکور برائے نشستن
حضرت ایشاں کرسی داد و خدامان و زائرین بسیار خوشنود شدند شاید
کہ باعث بری الذمہ بودن حضرت ایشاں شود لیکن پیشی بروز سیوم در
میانوالی دادہ کہ درانجا حکم خواہد نمود چنانچہ بروز سیوم در میانوالی رسیدہ
حکم حضرت ایشاں قبلہ را و نور زمان شاہ را حبس دوام بعبور دریائے
شور نمودہ حضرت ایشاں را در جیل میانوالی داشتند مردمان زائران را
خصوصاً حضرت صاحبزادہ مولوی فقیر محمد صاحب را صدمہ و مصیبت بجد

Marfat.com

گراں بود دیگر حضرت صاحبزادہ صاحب متوکل و صابر بودند پس شیخ کلیم اللہ و قاضی فضل رحیم صاحبان نقل مثل مقدمہ گرفتہ برائے اپیل بسوئے لاہور روانہ شدند یک وکیل نصرانی بنام پیٹن صاحب وکیل کردہ بسیار نامی وکیل بود بمحنتانہ یک ہزار روپیہ برائے پیروی اپیل حضرت ایشاں مقرر شدہ و وکیل دوم شیخ نیاز علی برائے نور زمان شاہ بمحنتانہ چارصد روپیہ معین شدند و یک وکیل سیوم بنام میاں شاہ نواز صاحب رئیس لاہور بصرف مبلغ سہ ہزار و پانصد روپیہ معین شدہ اگرچہ مسلمان بود و دیانتدار مگراز کار خود بے خبر واز تاریخ پیشی خود جاہل می بود بے پرواہ ازحد بود کاہل و شکست مزاج بود تاریخ پیشی اول بہ نزد شادی لال ہندو جج مقرر شد وحضرت ایشاں را چالان کردہ در جیل جھنگ منگھیانہ آوردند داروغہ جیل میاں غلام رسول مسلمان بود صادق الارادت شد بر حضرت ایشاں پروانہ وار فدا بود وڈاکٹر و شنداس مذکور نیز نیک نیت بود ہردو باتفاق خدمت حضرت غریب نواز قبلہ بسیار کردند و بوجہ عدم تندرستی داخل ہسپتال جیل بودند ہمیشہ تلقین و ارشاد می فرمودند و ہجوم زائرین بدستور بود و دراں جا داخل طریقت می شدند۔ اتفاقاً ڈپٹی کمشنر منگھیانہ را معلوم شد کہ در جیل مردے است خدا رسیدہ کہ نزد اوشاں ہجوم مردمان بسیار است حکم داد کہ حضور والا شان

قبلہ را چالان بسوئے جیل لاہور کنند کہ دریں جا اندیشہ نقض امن است
واز داروغہ جیل لاہور نیز بدیں مضمون می رسید کہ حضرت ایشاں را
چالان بسوئے لاہور کردہ تا کہ داروغہ جیل مذکورہ میاں خیر محمد صاحب
از زیارت وخدمت متبرک شود۔

روزے ڈپٹی صاحب منگھیانہ برائے معائنہ جیل رفت بزیارت
حضرت ایشاں مشرف شدہ خود گرویدہ شد وحکم اول را منسوخ کرد
روزے کپتان جیل تلاش جیلیاں می نمود کہ پشینزے موازی
دو آیتہ در قرآن شریف قیدی یافتہ شد ڈپٹی مذکور حکم گرفتاری قیدی
مذکور صادر کرد حضرت غریب نواز قبلہ نہایت ناراض شدہ کلمہ سخت
فرمودند وگفتند کہ تو ہرگز مسلمان نیستی کہ تلاش قرآن شریف کردی
وڈپٹی صاحب متاثر می شد وہر روز در جیل برائے زیارت میرسید
بہ کلمہ سخت گفتن حضرت صاحب کپتان گفت کہ مرا ابتلا شئی حکم سرکار است
حضرت غریب نواز فرمودند کہ مردہ شود سرکار تو و تو نیز مردہ شو۔ در
چند ایام شیخ کلیم اللہ وقاضی فضل رحیم از لاہور واپس آمدہ خبر دادند
کہ سماعت اپیل حضرت ایشاں نزد شادی لال جج است بجواب
ارشاد فرمودند خداوند عزوجل کافی است نعم المولی ونعم النصیر فکر
نہ کنید وفرمودند کہ حضرت صاحبزادہ مولانا مولوی فقیر محمد صاحب وشیخ

کلیم اللہ ثانیاً واپس لاہور روند در مقصد اُمید بہتری است شیخ کلیم اللہ بحضرت صاحبزادہ صاحب موصوف عرض نمودہ کہ سماعت اپیل نزد منشی شادی لال است کہ متعصب است و حضرت ایشاں می فرمایند کہ امید بہتری است شاید دریں راز است پس ہر دو صاحبان راہی لاہور شدند چوں در آنجا رسیدہ معلوم شد کہ وکیل ٹہپن تاریخ پیشی بروز دوم موخر کنانید واپیل نزد عبد الرؤف جج و براڈوی صاحب است بروز سماعت وکیلان ٹہپن صاحب و نیاز علی و شاہنواز خان نیز حاضر شدہ تا دو روز بحث وکیلان ماند پس جج صاحبان حکم فرمودند کہ حضرت مولینا مولوی غلام حسن صاحب بری الذمہ است پس خدامان حضرت ایشاں را فرحت بے اندازہ شد و بہر جانب خطوط و تارہائی شادی و فرح دادند و حضرت صاحبزادہ غریب نواز قبلہ حافظ محمد ابراہیم صاحب سجادہ نشین موسیٰ زئی شریف نیز حاضر بودند ہمہ مردمان راہی لیوتے منگھیانہ شدیم و حضرت ایشاں را اگرچہ قبل ازیں بذریعہ تار بشارت دادہ شد اما بوقت حضور در خدمت شریف بزبان عرض خدمت کردہ شد۔

اما حصول حکم رہائی فراموش شدہ بود گرفتہ نشد بدیں سبب لبعد پنجروز حکم رہائی رسید چوں حضرت ایشاں از جیل خانہ بیروں آمدند مردمان تہنیت کناں بسیار جمع شدند کہ حد و عدد نہ بود۔ بعضے ملتست ہائی

شیرینی گرفتہ و بعضی گل ہائے گرفتہ حاضر بودند و بزیارت مشرف شدند
و نعرہ ہائی اللہ اکبر میزدند اما بسبب اژدحام و انبوہ کثیرہ مصافحہ ممکن نبود
سامان فرح بسیار بود خوش کسان کہ دیدند۔ آخر الامر حضرت ایشاں
مدظلہم باخیریت رونق افروز درخانقاہ شریف سراجیہ شدند و زر نقد
از اطراف و اکناف بلا طلب بسیار رسیدہ چنانچہ مبلغ یکہزار روپیہ خادم
صادق حاجی شیخ محمد صاحب گاذر دادہ و باقی مردمان نیز حسب حیثیت بسیار
دادہ مبالغ نہ ہزار روپیہ نقد خرچ مقدمہ شد۔

اما مردمان بسیار بہ تزویر و بہانہ چندہ ہائے بنام حضرت ایشاں
قبلہ گرفتہ غنی شدند ہمہ اخراجات مقدمہ از غیب رسیدند ہیچ احسان دولت
مندان نہ بود و نہ شد و دریں اثنائے مقدمہ متوسلین عتبہ علیہ بہ تعداد لکوک ختوم
قرآن شریف و درود شریف کردہ اند و صدقہ ہائے بسیار کردہ اند و روزہ ہائی
داشتند والحمد للہ تعالیٰ

روزے حضرت ایشاں قبلہ مدظلہ بہ شیخ کلیم اللہ صاحب ارشاد فرمودند
کہ لذت عبادت کہ در جیل خانہ بود در ہیچ جا نظر نمی آید و حضرت ایشاں
بعد رہائی خود تخمیناً یک نیم من انگریزی روغن زرد بطور تحفہ وکیل پٹھان صاحب
را بدست مولوی شیخ کلیم اللہ صاحب ارسال فرمودند کہ باں صاحب موصوف
رسانیدہ و آں وکیل موصوف بسیار خوش وقت شد۔

Marfat.com

ترجمہ فارسی از نقل انگریزی فیصلہ عدالت عالیہ ججان ہائیکورٹ

بمقام لاہور

صیغہ اپیل فوجداری مقدمہ نمبر ۱۰۲ سنہ ۱۹۲۳

اجلاس مسٹر جسٹس عبدالرؤف مسٹر جسٹس فورڈ

صاحبان

اپیل بنارضگی حکم میاں احسان الحق صاحب ایڈیشنل جج شاہ پور بمقام

میانوالی مورخہ ۸ر جنوری سنہ ۱۹۲۳ء کہ بوجہ آں اپیلانٹ سزایاب شدند

حضرت غلام حسین شاہ صاحب اپیلانٹ بنام سرکار رسپانڈنٹ

جرم زیر دفعہ ۳۰۲/۱۱۱ تعزیرات ہند

سزا حبس دوام بعبور دریائے شور

مسٹر بیون پٹمین و محمد شاہ نواز ایڈوکیٹان منجانب اپیلانٹ وکیل

سرکاری منجانب رسپانڈنٹ

فیصلہ

بر نورزمان شاہ ایں جرم عائد شدہ بود کہ او بتاریخ ۲۸ اگست سنہ ۱۹۲۲ء امیر حسین

شاہ را قتل کردہ است و بر حضرت غلام حسین شاہ صاحب جرم زیر دفعہ

۳۰۲/۱۱۱ تعزیرات ہند اعانت قتل عائد گشتہ و ہر دو بر ایں جبہ الزم ملزم

ثابت گشتند و صاحب سشن جج اینهارا سزائے حبس دوام بہ عبور دریائے شور کردہ۔

در عدالت ما علیحدہ علیحدہ دو اپیل دائر شدہ اند کہ در انہا برائے ہر دو جرم و سزا اپیل کردہ شدہ است و در ہر دو اپیل دائر کنندگان جدا جدا وکیل مقرر گشتہ اند۔ مختصراً واقعات مندرجہ ذیل اند

حسب استدعائے نورزمان شاہ کہ باشندہ موضع نورپور بود بتاریخ یکم محرم (حضرت) غلام حسین شاہ (صاحب) در موضع نورپور رسیدند درینجا این ہم درج شدہ است کہ مؤخر الذکر (نورزمان شاہ) را (حضرت) غلام حسین شاہ (صاحب) سال قبل سُنی کردہ بود و نورزمان شاہ خود را مرید (آنحضرت) بیان میکرد

بموجب حکایت استغاثہ نورزمان شاہ بتاریخ ۳ محرم (حضرت) غلام حسین شاہ (صاحب) را دعوت داد کہ در حویلی اش بیایند لہذا ہر دو اپیل دائر کنندگان مع شخصے نامی عبدالرحیم کہ (غلام حسین شاہ آنرا از ہندو مذہب در اسلام آوردہ بود) معہ دیگر مسلمانان بہ تعداد کثیر بجانب حویلی نورزمان شاہ روانہ شدند بوقت داخل شدن در حویلی متوفی (مقتول) مانع شد و تنازع آغاز کرد کہ اندرون حویلی داخل شدن ندہد درین کشاکشی نورزمان شاہ مقتول را با چاقو مضروب

Marfat.com

گردا از ضرب چاقو مقتول جانبر نشد و مرده گشت نیز تائید قصد استغاثہ
سہ کس شاہد عینی مسمیان حسین شاہ مرید حسین شاہ و بہادر اند۔ اکنوں
بباید دید کہ بیانات ہر سہ گواہان باہم حد باید بگر موافقت دارند و ہر
یک شاہد بر بیان سابق خویش چہ قدر قائم و ثابت است ابتدائی
رپورٹ کہ درباره وقوع جرم داده شده بروز وقوع قتل مورخہ
۲۸ اگست ۱۹۲۲ء منجانب حسین شاہ میداده شد دراں بیان میکند
کہ نور زمان شاہ (حضرت غلام حسین شاہ صاحب) را بجانب خویش
آورده بود نیز ظاہر کرد کہ عبدالرحیم و دیگر اشخاص ہمراه بودند نیز بیان کرد
چوں بدرآں حویلی رسیدند مقتول درآنجا ایستاده بود و اینکہ مظہر حسین
شاہ مرید حسین شاہ بہادر و ولو آنجا ہم موجود بودند نیز بیان کرد
کہ مقتول مانع شد برائے داخلہ حویلی (حضرت غلام حسین شاہ صاحب)
را بدیں وجہ کہ اندرون حویلی مستورات پرده دارند و غیر را حق نیست کہ
بے پرده دری کسے افتد نور زمان شاہ جواب داد کہ (حضرت صاحب)
را من بخانہ خود میبرم براں گفتگو درمیان نور زمان شاہ و عبدالرحیم
و امیر حسن شاہ مقتول نزاع برپا گشت۔ چوں امیر حسن مقتول (حضرت
غلام حسین شاہ صاحب) را بحویلی داخل شدن راه نداد (حضرت غلام
حسین شاہ صاحب) نور زمان شاہ و عبدالرحیم را حکم کرد کہ زدید۔

Marfat.com

دریںجا ایں معنی درج کردن السب می باشد کہ معنی لفظ (زنید) در
ابتدائے رپورٹ بر (قتل کنید) درج یافتہ لیکن اصل لفظ کہ در ابتدا ار رپورٹ
مرقوم شدہ آں (زنید) ہست کہ معنیش زد و کوب بوند (نہ کہ قتل کردن)
اکنوں بجانب رپورٹ متوجہ شویم (حسین شاہ بیان کرد کہ موئے سر مقتول
را عبدالرحیم گرفت و از کارد نورزمان شاہ براں حملہ کرد و در شکم اش زد
براں زیادہ بیان کرد کہ بسیار آدمیان گرد آمدہ بودند و ہمراہیان حضرت
غلام حسین شاہ (صاحب) نیز ایں واقعہ را بچشم خود ملاحظہ کردند کہ امیر حسن
را نورزمان شاہ و عبدالرحیم قتل کردہ اند۔ تعلق ابتدا ار رپورٹ چنان
قدر کہ ہست ایں مضمون داخل شہادت فہمیدہ شود۔ نیز استغاثہ ازیں
بیرون نگشتہ دریں صورت بر (حضرت) غلام حسین شاہ (صاحب) محض
ایں قدر جرم وارد می خواہد شد کہ برائے حملہ ترغیب داد۔ اکنوں باید دید کہ
بعد ازیں صورت استغاثہ چہ طور متشکل گشت

بعد از شہادت طلبی معمولی اول شاہد حسین شاہ است شہادت او
بتاریخ ۳ جنوری ۱۹۲۳ء قلمبند شدہ حالات قتل ایں طور بیان می کند
کہ در حویلی اولاً ملزم و عبدالرحیم داخل شدند و امیر حسن مقابل شان آمدہ
(بحضرت صاحب) گفت کہ شما بکفر با شیعان فتوے دادہ اید لہذا
دریں مکان داخلہ شما ہرگز نہ خواہد شد لیکن نورزمان شاہ مصر بود کہ بہر

Marfat.com

حال (حضرت صاحب) را اندرون خانہ میبرد

اندریں وقت (حضرت) غلام حسین شاہ (صاحب) با نور زمان شاہ و عبدالرحیم مخاطب شدہ گفتند کہ من گفتہ بودم کہ از روئے شرع مرد شیعہ را قتل کردن جائز است) آں لفظے کہ ترجمہ اش "قتل" کردہ شد در اردو زبان معنیش (مارو) اند و لفظ رپورٹ ابتدائی کہ لفظ زیند (مارو) بیان کردہ است غیر ایں معنی دارد۔ در جرح وکیل گفت کہ با وعظ (حضرت صاحب) شنیدہ بودم در آں وقت (حضرت صاحب) وعظ کرد کہ قتل شیعہ داخل ثواب است و ایں وعظ خود مقتول و دیگر شیعان و مرید حسنؓ گواہ ثانی شنیدہ اند در بیان خود حسین شاہ بالا گفت کہ ہیچ مولوی ایں قسم وعظ نشنیدہ ام و ایں ہم نشنیدہ ام کہ سُنّی بہ قتل شیعہ مرتکب گشتہ۔ ولیکن چوں در بیان شہادت مرید حسن دریں موقعہ غور کنیم بنیم کہ بیان او است کہ او بشنیدن وعظ غلام حسین شاہ نرفتہ بود و او را ایں گفتن نشنیدہ کہ قتل شیعہ داخل ثواب است۔ بموجب بیان مرید حسین دریں واقعہ با حسین شاہ گواہ اول اختلاف میشود بیانش از بطور است کہ امیر حسین شاہ (حضرت) غلام حسین شاہ گفت کہ اندرون حویلی داخل میشوم چہ پردہ دری میشود نور زمان شاہ بدو گفت کہ مہمانان خود را بخانہ خویش میبرد دریں وقت امیر حسن (حضرت) غلام حسین شاہ (صاحب)

مغلظات گفتن شروع کرد و گفت چوں شیعیان را کافر قرار دادہ اند لہذا
ازیں مکان بیروں شوید آں وقت (حضرت) غلام حسین شاہ گفت کہ قتل
شیعہ جائز است قتل بکنید (مریدہ) چنانچہ قتل واقع شد۔

گواہ دوم مسمی بہادر بیان مکرر دادہ است۔ یک بیان زیر دفعہ ۱۶۴
ضابطہ فوجداری تحریر شدہ بود و دوم بیان در عدالت بطور شہادت
ابتدائی بتاریخ ۱۳ر ستمبر ۱۹۲۳ء تحریر شدہ دریں اظہار کرد۔ کہ
امیر حسین شاہ شیعہ گرد (حضرت) غلام حسین شاہ (صاحب) و نور زمان
شاہ و شیخ عبدالرحیم را از داخلہ حویلی بوجہ پردہ داری (حضرت) غلام حسین
شاہ فرمود کہ شیعہ کافر اند نور زمان شاہ و شیخ عبدالرحیم را حکم دادند
کہ امیر حسین شیعہ را قتل بکنید در شہادت کہ روبروئے صاحب سیشن جج
دادہ است اضافہ کرد و گفت کہ بر دروازہ شرقی دیدم و شنیدم کہ امیر حسین
اندرون دروازہ حویلی بفاصلہ دو گز ایستادہ بود و ملزمان درمیان
دروازہ ایستادہ بودند و برائے داخلہ حویلی بدیں وجہ اجازت نہ دادہ شد
کہ آں فتوئے تکفیر شیعہ دادہ اند

ایں امر قابل غور است کہ درمیان اولی ایں گواہ مسمی بہادر مثل گواہان
دیگر ایں درج است کہ وجہ ممانعت محض پردہ بود۔ مابعد بیان کرد کہ
نور زمان شاہ جواب دادہ بود کہ فقیر صاحب را بخانہ خویش میبرم و لیکن

Marfat.com

گفت کہ امیر حسن شاد (فقیر صاحب) را دشنام دادن شروع کرد کہ در مکان ما
داخل مشوید (فقیر صاحب) بہ ہمراہیان گفت کہ من گفتہ بودم کہ قتل شیعہ داخل ثواب
است۔ بزنید ایں را

گواہ چہارم کہ ذکرش در ابتدائے رپورٹ مندرج است و آں ہم شاہد عینی
است یعنی دو مستغیث آں را پیش کرد گواہے کہ شہادت آں برائے ثبوت
جرم لابدی بود برائے شہادت حاضر نہ کردن ملزم را موقع جرح داد ما میگوئیم
کہ ایں جرح و قدح مناسب بود ایں نیز گفتہ شدہ است کہ آں مردماں
کہ ذکر ایشاں در ابتدائی رپورٹ آوردہ اند جم غفیر ہمراہ شاں بودند ازیں جمعیت
شخصے را پیش نہ کردہ شد۔ فی الحقیقت شہادت استغاثہ محض متعلقین مقتول
اند یا آشنائے یک شخص کہ آں ہم ملازم خانہ مقتول است اکنوں می باید گفت
کہ ایں امر قابل افسوس است۔

استغاثہ را ایں چنیں گواہان منحصر داشتن کہ عدالت بحق آناں فیصلہ
دہد ... تاہم اگر یقین شدے کہ بیان گواہان درست
و حق است برائے چنیں شاہداں حصر کردن اولی بود اگرچہ مؤید آں بیانات
ہیچ غیر متعلق شہادت عینی نبودہ

اما در بیانات گواہان استغاثہ ہم اختلاف ایں قدر است کہ دو نیز ہماں اند
کہ از شہادت عینی حاضر کردہ شدہ اند بالضرور ایں قدر کہ تعلق از صفحہ ...

Marfat.com

(حضرت) غلام حسین شاہ (صاحب) ہست ما تسلیم نخواہم کرد کہ ایں بیانات از شبہات خالی باشند۔

مزید برآں میگوئیم کہ بیان ایشاں بہ متعدد وجوہ ناقابل یقین اند نیز گمان غالب نمیشود کہ یک واعظ کہ متصف بصفات حسنہ بود و ہیچ شہادت خلاف اوصاف او در معرض بیان نہ آمدہ ہشتاد سالہ پیر معمر بود دراں دہ باہں غرض آمدہ است کہ در چند مسائل دین کہ شیعیان او ہام باطل دارند آں را زائل کند و ایشاں را تسلی سازد۔ بایں چنیں شخصے در وعظ ہائے خود بہ شخصے کہ آنرا تسلی کردہ است چہ طور ترغیب میتواں داد کہ یک قریبی خویشرا قتل کند محض بایں وجہ کہ ایں قریبی آں واعظ را بہ خانہ مرید داخل شدن نداد۔

بعد غور شہادت جملہ شاہدان مقدمہ و بحث وکلا رائے ما این است کہ واقعہ دراصل ایں طور واقعہ شدہ کہ نور زمان شاہ در خانہ خود (حضرت) غلام حسین شاہ (صاحب) را بخیال عزت افزائے دعوت کرد۔ و اغلب ایں خیال ہم بود کہ قریبیانش براہ راست می آیند و مذہب تبدیل نمایند ازیں ہر دو خیال ہر خیال کہ باشد واعظ را از حویلی خود دعوت داد لیکن ہیچ شہادت ایں قسم پیش نہ شدہ کہ بآں ثابت شود کہ واعظ را بریں دعوت خیال فساد و تنازع در دل خطور یافتہ۔ شک نیست کہ امیر حسن و رشتہ

Marfat.com

دارانش ایں دعوت را بنظر احسن ندیدند کہ ایں چنیں داغ غلطے کہ از برادری شان شخصے را بتبدیل مذہب کنانیدہ است در حویلی داخل شود۔ چنانچہ از داخلہ حویلی بسبی منع کردند

در رائے ما ہیچ شبہ نہ آید کہ ازیں حرکت ناشائستہ نورزمان شاہ ناگوار گشتہ باں مانعان تنازع درمیان پدید آمد ماہم تسلی داریم کہ بالفرض نورزمان در شکم امیر حسین شاہ کارد زد کہ از ضرب آں جانبر نشد ہیچ قابل یقین شہادت در ثبوت ایں امر در نظر نہ آمدہ کہ آں چاقوئے در عدالت پیش کردہ شد ازاں ضرب زد یا بادیگر شے لیکن ایں فعل نورزمان بلاشبہ متعلق گشتہ کہ بوقت تنازعہ چاقو در دست میداشت و بدیں چاقو در شکم مقتول ضرب زد۔ مارا تسلی ہست کہ البتہ گواہان استغاثہ مذکورہ برائے انداختن بار فعل مجرمانہ نورزمان برگردن ایشاں حضرت غلام حسین شاہ کوشش کردند و ایں خیال را مد نظر کردہ۔ در بیانات خود چنداں مبالغہ کردند کہ ایشاں حضرت غلام حسین شاہ را مجرم سازند و خاص برائے صدور حادثہ مذکورہ ایشاں را موید ثابت کنند و بیانات ایشاں را کہ تعلق بدیں ثبوت است ما تسلیم نخواہیم کرد۔

لہٰذا فیصلہ میدہیم کہ ایں جرم از حضرت غلام حسین شاہ ثابت نشد و قوع نیافتہ و از شہادت کہ خلاف مولوی صاحب مذکور بیان شدہ جرم

اعانت قتل اوشاں را مجرم قرار نخواہیم داد۔ البتہ آں شہادت بہ ثبوت جرم نورزمان شاہ واقعی درست تسلیم خواہیم کرد۔

وشہادت ملزمان کہ امیرحسن شاہ را در تنازعہ موت واقع گشتہ ایں محض تصنع است کہ آں چاقو کہ سبب موت امیرحسن شاہ گشتہ در دست امیرحسن شاہ بودہ کہ ازاں علم تعزیہ صاف میکردہ بہاں وقت مشور و تنازعہ شروع گشت درمیانش لغتتہً از دست خود مضروب شد و مقتول گشت ایں اقوال ازاں واقعات متضاد است کہ در فہم ما ثابت گشتہ است از چیز اعتبار ساقط است بر تمام شہادت بعد غور تسلی میشود کہ نورزمان شاہ امر واقعی قاتل امیرحسین است

یک سوال باقیماندہ کہ قابل غور است کہ ششن جج را کمی سزا بریں مکمل سزا ترجیح باید داد یا نہ بایں قدر کہ شہادت کہ روبروئی ما است ثابت میشود کہ لغتتہً تنازعہ برخواست وازیں قتل اتفاقاً واقع گشتہ نورزمان شاہ بلاشبہ قبل از تنازعہ در غصہ بود چوں داعظ را از داخلہ حویلی منع ساختند غضب زیادہ شدہ درمیان قاتل و مقتول بحث مجہول وشوریدہ جاری شدہ۔ ایں واقعہ مہلکہ بہ انجام یافت۔ لہذا در فکر ما ای آید کہ واقعات وانی موجود بودند کہ بہ بنا ستے آں واقعات سزا کم گردد حکم بعبور دریائے شور کردہ شود۔ حسین شاہ برادر مقتول درخوا

نگرانی برائے ایزادی سزا پیش کرد از وکیل سائل در سمع در آمد بر ایں بحث ونسبت ہر دو مندرجہ اپیل فکر مارا رہنمائی میکند کہ درخواست نگرانی خارج کردہ شود ونتیجہ اپیل ایں واقع شود کہ ما اپیل حضرت مولوی غلام حسین شاہ صاحب منظور کنیم وآں حکم کہ بر خلافش نافذ شدہ وسزا را منسوخ میکنیم کہ آں را رہا باید کرد

وما اپیل نور زمان شاہ خارج کردہ فیصلہ عدالت ماتحت بحال میخواہیم داشت ۱۸ اپریل ۱۹۲۳ء دستخط عدالت

چوں اپیل سید نور زمان شاہ صاحب نامنظور شدہ بہ حبس دوام بہ عبور دریائے شور محبوس شدہ حضرت ایشاں را فکر رہائی سید مذکور دامن گیر شدہ وقبل ازیں چوں بسیار کساں متمولان ذی وجاہت دنیاوی در جنگ عظیم امداد نصارے بہ لشکر ونقد ومال واسباب بسیار دادہ ومدد ومعاون نصاری از دل وجان شدہ وقوم ترک کہ بنا اسلام بنام ایشاں بودہ وبہ خلیفۃ المسلمین ملقب بودند مغلوب شدند علمائے ہند وغیرہ فتوے کفر بہ جانبازان نصارے دادہ آنقاقاً عمر حیات خان ٹوانہ شاہپوری یکے ازیں گروہ بود خیالش پختہ شد کہ توبہ کند حضرت ایشاں را برائے تکمیل خیال مصمم مذکورہ مدعو کرد کہ بر دست مبارک ایشاں توبہ کرد ازلعنہ کفر کہ در افواہ عوام مشہور است از گردنش گسیختہ شود۔

Marfat.com

حضرت ایشاں دعوتش را قبول کردہ در شاہ پور سرگودھا تشریف افروز شدند
پس خان مذکور بعد توبہ کردن ہفت صد روپیہ نقد نذر پیش خدمت نہادہ
حضرت غریب نواز مرحوم از گرفتن نذر مذکورہ انکار صریح فرمودہ و یک پشیز
نہ گرفتند پس حضرت ایشاں مرحوم وقت را غنیمت دانستہ از خانصاحب
مذکور وعدہ گرفتند کہ در رہائی سید مذکور مدد کنند چنانچہ خان صاحب مذکور
وعدہ داد کہ کسے از مخلصان حضور درخواست برائے رہائی سید مذکور در لاہور
نویسانیدہ بدستم رساند من (یعنے خان صاحب) آنرا از جہان ہائیکورٹ
منظور خواہم کنانید بعد فراغت و واپسی از سفر مولانا مولوی شیخ کلیم اللہ صاحب
را برائے حصول امور مذکورہ راہی بلاہور کردند پس شیخ صاحب مذکور عرضی بہ
مضمون طلب معافی سید نور زمان شاہ نویسانیدہ چند یوم گرد کوٹھی خان
مذکور و ہائیکورٹ گردید بوجہ شدت پاسداران راہے نیافت آخر الامر بوساطت
وکیل بیٹن مذکور آں عرضی بدست عمر حیات خاں ٹوانہ دادہ پس خان
صاحب مذکور حسب وعدہ موعودہ عرضی از جہان منظور کنانیدہ سید نور زمان
شاہ را از حبس بری کنانیدہ چوں سید مذکور بلا تکلف بری شدہ در وطن
مالوف خود رسیدہ ہمہ احسانات حضرت ایشاں را انکار کردہ بر زن عاشق
شدہ شوہرش را زہر دادہ بہ پاداش جرم مذکور ثانیاً محبوس شدہ بر دار
کشیدہ شدہ

Marfat.com

اما شیخ عبدالرحیم صاحب کہ در زندان محبوس شدہ بود بعد زندان حضرت ایشاں
روپوش شدہ و نزد جلال خاں کہ از خدامان حضرت ایشاں بود مقیم شدہ بعد
منظور شدن اپیل و رہا شدن حضرت ایشاں از حکیم شاہزادہ غلام محمد صاحب
کہ یادگار شاہان اسلام است و بعہدہ ہائے جلیلہ فائز شدہ بود و در سرگودھا
برائے آباد کردن مربعہ جات خود مقیم بود وعدہ گرفتند کہ در رہائی شیخ عبدالرحیم
چارہ جوئی کند چنانچہ شاہزادہ صاحب را بہ میاں احسان الحق مذکور دوستی قدیم
بود اتفاقاً میاں صاحب مذکور بیمار شدہ شاہزادہ صاحب را برائے معالجہ
خویش طلبید شاہزادہ صاحب موصوف اظہار ناراضگی نمودہ کہ موت شما بہتر از
زندگی است کہ تو درایذائے حبس کردن درویشاں ناحق سعی میکنی چوں
میاں صاحب مذکور را وجہ ناراضگی شاہزادہ صاحب معلوم شد وعدہ نمود
کہ شیخ صاحب را در مقدمہ مذکور بری خواہم کرد پس شاہزادہ صاحب خوشنود
شدہ علاج کرد و حضرت ایشاں حسب منشا راضی نمود و شیخ صاحب مذکور
را بری الذمہ کنانید جزاہ اللہ احسن الجزاء

دربیان حالات مقدمہ ملک احمد سواگ سکنہ ڈگر سواگ

در موضع ڈگر سواگ متصل زمین چاہے ملک نور وتہ حضرت ایشاں شنیدند کہ
درمیان خویشاں بود و باقی زمین شاملات بسیار بود ارادہ حضرت

ایشاں بود کہ بمشورہ خویشان قدرے زمین از شاملات برائے لنگر شریف
وبنائے چاہک ومسجد ومکان زائرین علیحدہ کنند بعضے از برادران برضا در رغبت
دادہ وبعض دیگر مانع آمدند آخر الامر درخواست بافسران وقت دادہ کہ بوقت
قبضہ زمین شاملات خود از فساد وشرارت وتنازع فریق مخالف را باز
دارند چنانچہ درخواست منظور شدہ وسرکردہ مخالفین ملک احمد صاحب
بود کہ میگفت اگر فقیر بر زمین شاملات قبضہ خواہد کرد چراگاہ مویشی بربادی
رود ووجوہات رکیکہ می گفت ودعوی فوجداری نمودہ ہمیں دعوی او را
حاکمان وقت نامنظور کردہ از ملک مذکور بمعہ لواحقین ضمانت گرفتند کہ بوقت
قبضہ زمین مذکورہ از ڈپٹی کمشنر مظفرگڈھ بر زمین قبضہ کردہ چاہ بر آوردند و
حدود زمین مقرر فرمودہ وملک احمد مذکور بقصد شرارت بر زمین مقبوضہ زراعت
کالکہا کاشتہ حضرت ایشاں در زراعت مذکورہ کلبہ رانی نمودہ وملک احمد را
گرفتار کردہ اگرچہ معاونین مالک بسیار بودند لیکن از رعب ودہشت
حضرت ایشاں وکثرت خلق بعض فرار شدند وبعضے چاپلوسی ہا نمودند
آخر الامر ملک احمد را با حضرت ایشاں صلح شد ویک وقت نان نیز از
لنگر شریف خوردہ راضی شد ودعا خیر گفتہ شد چوں واپس در خانہ رفت
فرزند ومخالفین برانگیختند در لیہ رفتہ دعوے فوجداری کرد کہ فقیر مرا خون
میکرد وباقی معاونین گواہ شدند وبسیار مردمان قریشی کروڑ وغیرہ

چونکہ شور و شرارت میکنند اگر دعوی دیوانی باشد بعد ازان پیروی کنند حضرت ایشان بعد حصول رفعت قبضہ زمین مذکورہ

کہ ذی وجاہت دنیاوی بودند گواہی بدیں ــــ مضمون دادند کہ ملک مذکور

رافقیر خون میکرد و بایان او را رہانیدہ پس در پیشی دوم مقدمہ خون نیز

خارج شد و حاکمان وقت نوشتند کہ ایں مقدمہ بنا بر مقدمہ اول است و موید

آنست و کذب معلوم می شود و حضرت ایشان را برائے جوابدہی نہ طلبیدند

پس حضرت ایشان در زمین مذکورہ حدود وغیرہ برآوردہ قبضہ نمودہ برائے

کاشتکاری ملک لال سواگ را دادہ و دراں مزار ہائے صاحبزادگان در

محل شریف اند و بعضے درویشان بیرون اند و سرائے اہل خانہ و مکانہائی

زائرین و مسجد خوشنما بنا شدہ است ۔

دربیان حالات مقدمہ سوم ہندوان سکنائے تحصیل لیہ وغیرہ

چوں حضرت ایشان در نائب کنانیدن ہندوان شہرہ آفاق شدند

آتش حسد در سینہ ہندوان افروختہ اکثر ہندوان علاقہ کروڑ قریب بہ

تعداد شش صد یک عرضی بنام کپتان پولیس مظفر گڈھ بدیں مضمون

نوشتند کہ فقیر صاحب بر کنارہ مشرقی دریائے سندھ سکن نمودہ و نزدیک

شارع عام است چوں ہندوان از انجا می گذرند ایشاں زا آن شدہ کردہ

جبریہ مسلمان نمودہ قتل کردہ در دریائے سندھ می اندازد مضمون دروغ

انگیز را شکر آمیز کردند چوں عرضی نزد کپتان مذکور رسید برائے تحقیقات

مضمون نوشتہ واپس در تھانہ کروڑ شدہ تھانیدار کروڑ بموجب عادت کہ شرارت انگیزی است تصدیق مضمون نوشتہ نمودہ سپرد ہرکارہ عرائض رساں کرد و ہرکارہ مذکور ساکن بستی سرگانہ مسلمان معتقد حضرت ایشاں مرحوم بود خفیہ اطلاع بہ حضرت ایشاں بدیں مضمون رسانیدہ کہ یک آدم معتبر حضرت ایشاں بتاریخ فلاں تا وقت صبح در بستی سرگانہ رسیدہ عرضی مذکورہ را بہ چشم خود مطالعہ نماید چنانچہ حضرت ایشاں مرحوم جناب منشی اللہ بخش صاحب بلوچ قیصرانی کہ منشی لنگر شریف و خادم قدیم بود برائے کشف معاملہ مذکور بتاریخ بالا موعودہ بسرگانہ روانہ فرمودند مولوی صاحب مذکور العبد نقل عرضی مذکورہ کردہ بحضرت ایشاں رسانیدند در آں روز حضرت ایشاں راہیئے منظفر گڈھ شدند در آنجا تحصیلداران کپتان را کہ مردے نیک و مسلمان بود شرف ملاقات بخشیدند و کشف مدعا کردند و آں تحصیلداران مذکور حضرت ایشاں را وعدہ صادقہ داد کہ مضمون عرضی مذکورہ داخل دفتر خواہد شد و حضور ہیچ اثر آثار عرضی مذکورہ مدت العمر نخواہند دید وعدہ اش وفا شد جزاہ اللہ احسن الجزاء

Marfat.com

باب ششم در معمولات وحرز ہا حضرت ایشاں مرحوم

معمولات وحرز ہا حضرت ایشاں کہ بجہت امراض وغیرہ از مشائخ کبار معمول میداشتند معمول طریق خواندن سورہ یٰس برائے برآمدن حاجات بایں طور بسیار مفید است اول سہ بار درود شریف خواندہ لفظ یٰس سہ بار تکرار کند وبہر مبین کہ برسد الحمد للہ رب العلمین تا نستعین بخواند وانگشت شہادت ایستادہ کردہ تمام کلمات ازاں بگوید چوں بہ سلام" قولا من رب الرحیم برسد ہفت بار تکرار کند بعد ازاں یا سلام یا رب یا رحیم ہر اسم را ہفت ہفت بار بخواند وچوں بذلک تقدیر العزیز العلیم برسد آیہ را ہفت بار خواندہ یا قدیر یا عزیز یا علیم ہفت بار بگوید وچوں بمثلھم برسد سہ بار ایں کلمہ را بگوید بعد از تمام سورہ فاتحہ تا ایاک نعبد وایاک نستعین خواندہ باشارہ انگشت شہادت کلمات آن خواندہ سورہ فاتحہ تمام نماید و درود شریف واحد ول راویا ذالجلال والاکرام راو یا ارحم الراحمین راو لا الہ الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین۔ راصد صد بار خواندہ سہ بار درود شریف گفتہ ثواب ایں بجناب امام ربانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ بخشد قضاء حاجت خود از جناب الٰہی بواسطہ ایں سورہ نماید واگر درمیان

Marfat.com

کار شود بهتر و الا تا چہل روز بخواند و ہمچنان است طریق خواندن سورہ مزمل
بایں ترتیب کہ اول بخواند یا ایہا المزمل بعدہ بخواند زملنی زملنی
زملنی بقدرۃ الخفی وادرکنی فی قضاء حاجتی یا احمد چہل یکبار
بعد نماز فجر یا درمیان عصر و مغرب یا بین العشائین اگر عمل تمام سورہ
خواندہ تمام موکل کہ نوشتہ می شود بخواند یا اللہ یا اسرافیل یا سموطیشا
بحق یا اللہ یا بدوح یا جبرئیل پس بگوید قم اللیل الا قلیلا نصفہ
تا آخر وقتیکہ برب المشرق و المغرب برسد ایں کلمہ را یازدہ بار تکرار
کند وچوں بہ کلمہ سبیلا برسد یا عزیز الوہاب پانصد بار بخواند اول
تا آخر درود شریف چہل وہفت بار بخواند ہمیں طور سورہ را چہل بار بخواند و
ہیچ گونہ گاہی طلب حاجت از کسے نہ خواہد جز از جناب کبریاء او سبحانہ بانصرام
رسانده باشد و آنچہ براے دردسر مفید تر است آنست کہ عازم دست
خود بر سر وجبیں نہادہ بگوید ۔ بسم اللہ خیر الاسماء بسم اللہ رب
الارض ورب السماء بسم اللہ الذی اسمہ برکۃ وشفاء
بسم اللہ الذی لا یضر مع اسمہ شئ فی الارض ولا فی السماء
وھو السمیع العلیم تکرار کند ایں را سہ مرتبہ یا ہفت بار تسکین خواہد شد
وایں کتاب بسم اللہ الرحمن الرحیم ھذا کتاب من محمد رسول
اللہ رب العلمین الی من طرق الدار من العمار والزوار والسائحین

Marfat.com

الاوطار یا طارق بخیر یا رحمٰن اما بعد فان لنا ولکم فی الحق سعة فان تک عاشقا مولعا او فاجرا مقتحما او راعیا حقا مبطلا هذا کتاب الله ینطق علینا وعلیکم بالحق انا کنا نستنسخ ما کنتم تعملون ورسلنا یکتبون ما تمکرون اترکوا اصاحب کتابی هذا وانطلقوا الی عبدة الاصنام والی من یزعم ان مع الله الٰها اٰخر لا اله الا هو کل شیئ هالک الا وجهه له الحکم والیه ترجعون تغلبون حم لا تنصرون حم عسق تفرق اعداء الله وبلغت حجة الله ولا حول ولا قوة الا بالله فسیکفیکهم الله وهو السمیع العلیم۔

برائے دفع جن نوشتہ در گردن مریض آویزاں کند حق سبحانہ وتعالیٰ اورا شفا خواہد داد و بجہت بردہ گریختہ بسیار و قفل آہنی براں نقل بست ویک بار سورۂ فاتحہ بخواند باسم او قفل زند و دیگ نو آوردہ درو اندا ختہ و آب نیز انداز دو بر دیگدان بنہد زیر او آتش بکند تمام روز حاضر خواہد شد ان شاء اللہ تعالیٰ

و ایں رباعی برائے ہر حاجت کہ داشتہ باشد بعد نماز شب صدت رتبہ خواند روا گردد ان شاء اللہ تعالیٰ ؎

اے زلف سیاہ تو بلائے دل من — و ز لعل لبت گرہ کشائی دل من

رواہ البیہقی فی اواخر دلائل النبوة من ابی دجانة ۱۲ حیوة الحیوان بحث تقفذ برئی ۱۲ جواہر الکلام ۱۲

من دِل اندہم بکس برائے دلِ تو ۔ تو دِل نہ دہی بکس برائے دِل من

وبرائے حصر بول وغائط وحصات نوشتہ مریض رانبوش ندکش دہ گردد

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم بست الجبال بسًا فکانت ھباءً منبثا وحملت

الارض والجبال فدکتا دکۃ واحدۃ وایضاً مثل اوست ایں آیتہ واذا

استسقٰی موسیٰ لقومہٖ فقلنا اضرب بعصاک الحجر فانفجرت منہ اثنتا عشرۃ

عینا ۔ وایضاً ایں آیتہ قل کونوا حجارۃً او حدیدًا او خلقا مما یکبر فی صدورکم

فسیقولون من یعید نا قل الذی فطرکم اول مرۃ فسینغضون الیک رؤسھم

ویقولون متیٰ ھو قل عسیٰ ان یکون قریبًا وہمچنان است سورۃ تکاثر

وایضاً برائے حبس بول مفید است ایں آیتہ ففتحنا ابواب السماء بماءٍ منھمر

وفجرنا الارض عیونًا فالتقی الماء علیٰ امرٍ قد قدر نوشتہ در گردن بیاویزد

وبرائے سلس البول ونزف دم وحیض مفرط ورعاف دائم وغیر ذلک نوشتہ مریض

رانبوش ندبہ شود ۔ بسم اللہ الرحمٰن الرحیم قیل یارض ابلعی ماءک ویاسماء

اقلعی وغیض الماء وقضی الامر قل ارأیتم ان اصبح ماءکم غورا فمن

یاتیکم بماءٍ معین ۔

برائے بدخوئی کودک نوشتہ در گردن بیاویزد بسم اللہ الرحمٰن الرحیم و

لبثوا فی کھفھم ثلاث مائۃ سنین وازدادوا تسعًا یومئذ یتبعون الداعی

لا عوج لہ وخشعت الاصوات للرحمٰن فلا تسمع الا ھمسا برائے چشم زخم

Marfat.com

برچندگرہ زرد چوبہ سہ مرتبہ الاسلام حق والکفر باطل" خوانده بدمد در آتش انداخته دخان او بمریض برساند و برائے چیچک ہفت برنج "الم گرفته بر ہر برنج ہفت مرتبہ سورۂ کوثر خوانده و اول و آخر درود شریف ۳ بار بخواند و طفل را بخوراند و برائے دفع جار سو سورۂ کوثر ہفت ہفت مرتبہ بر خاک قبر کہنہ از ہفت قبر برداشته بر ہر یک جدا جدا دم کرده در پارچہ بستہ جائے بنیدازد کہ جاروب در آنجا کسے نکند بروز سہ شنبہ۔

و برائے درد سر بنویسد بر سر مریض یا باسط مرض دفع خواہد شد انشاء اللہ تعالی

اگر کسے از کسے ناراض شده باشد و می خواہد کہ راضی شود بخواند اسم یا ودود ودود ہر روز ہزار بار و اول و آخرش درود شریف یازده بار از فضل الٰہی راضی خواہد شد

و برائے دفع حاجت و احضار غائب و شفائی مریض بخواند سورۂ فاتحہ چہل و یکبار درمیان سنت فجر و فرض

و برائے گزیدن کلب مجنون کہ میسر سد باد از جنون بنویسد بر چہل کسرۂ نان انہم یکیدون کیدا و اکید کیدا فمہل الکافرین امہلہم رویدا بخوراند ہر روز یک کسرۂ معنونش را از آں کسرہائے مذکور۔

ہر کس کہ میسر سد از سلطان بگوید کہیعص کفیت و بند کند مقابل ہر حرف انگشت دست راست و حمعسق حمیت و بند کند انگشت دست چپ مقابل ہر حرف پس بکشاید ہر دو دست را روبروئے آنکس کہ میسر سد ازو

Marfat.com

برائے جمیع امراض ایں شش آیات کہ مسمی بآیات شفا اند در کاسہ چینی یا غیر آں نوشتہ بآب محو کردہ بمریض بنوشانند تا سہ روز یا ہفت روز شفا خواہد یافت انشاء اللہ تعالیٰ بسم اللہ الرحمٰن الرحیم ویشف صدور قوم مومنین وشفاء لما فی الصدور یخرج من بطونہا شراب مختلف الوانہ فیہ شفاء للناس وننزل من القران ماھو شفاء ھو للذین امنوا ھدی وشفاء سی و سہ آیۃ است در قرآن مجید کہ نافع تام است۔

برائے سحر و مرزلیت عظیم از شیاطین لصوص و سباع نوشتہ و شستہ مسحور را خوراند یا خواندہ بدمد یا مریض را بخواندن امر نماید کہ او خود بخواند و حضرت قبلہ امام سیفی موہ ند قدس سرہ کہ ہر کہ ایں آیت ہا یکبار صبح و یک بار شام بخواند در امان الٰہی باشد و ہیچ اسمی و دعائی برو رجعت نخواہد کرد و از شر شیطان و بدخواہان ایمن بود آنہا این است بسم اللہ الرحمٰن الرحیم الٓمٓ ذٰلِکَ الکتاب لَا رَیبَ فیہ ھُدًی لِلمتقینَ الذینَ یومنونَ بِالغیبِ ویُقیمونَ الصلوٰۃَ ومِمَّا رَزَقنٰھُمْ ینفقونَ والذین یومِنون بمآ اُنزِلَ الیکَ ومآ اُنزِلَ مِن قبلِکَ وَبالاخرۃِ ھُمْ یوقنون اُولٰئِکَ علیٰ ھُدًی مِّن رَّبِّھِمْ واولٰئِکَ ھُمُ المُفلِحُوْنَ ۔ وبسمِ اللہ الرحمٰنِ الرحیمِ اَللہُ لآ اِلٰہَ اِلَّا ھو الحیُ القیومُ لَا تَاْخُذُہٗ سِنَۃٌ وَّلَا نَومٌ لَہٗ مَا فِی السمٰوٰت

Marfat.com

وَمَا فِی الْاَرْضِ ط مَنْ ذَا الَّذِیْ یَشْفَعُ عِنْدَهٗۤ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ط یَعْلَمُ مَا بَیْنَ اَیْدِیْهِمْ
وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا یُحِیْطُوْنَ بِشَیْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖۤ اِلَّا بِمَا شَآءَ وَسِعَ کُرْسِیُّهُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَلَا یَـُٔوْدُهٗ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِیُّ الْعَظِیْمُ ۔ لَاۤ اِکْرَاهَ
فِی الدِّیْنِ قَدْ تَّبَیَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَیِّ فَمَنْ یَّکْفُرْ بِالطَّاغُوْتِ وَیُؤْمِنْ
بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَکَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰی لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللّٰهُ سَمِیْعٌ عَلِیْمٌ
اللّٰهُ وَلِیُّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا یُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَی النُّوْرِ وَالَّذِیْنَ کَفَرُوْۤا
اَوْلِیٰٓـؤُهُمُ الطَّاغُوْتُ یُخْرِجُوْنَهُمْ مِّنَ النُّوْرِ اِلَی الظُّلُمٰتِ ط اُولٰٓئِکَ
اَصْحٰبُ النَّارِ هُمْ فِیْهَا خٰلِدُوْنَ **وسہ آیت از آخر سورت بقرہ**

بسم اللہ الرحمن الرحیم لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَاِنْ تُبْدُوْا
مَا فِیْۤ اَنْفُسِکُمْ اَوْ تُخْفُوْهُ یُحَاسِبْکُمْ بِهِ اللّٰهُ ط فَیَغْفِرُ لِمَنْ یَّشَآءُ وَیُعَذِّبُ
مَنْ یَّشَآءُ وَاللّٰهُ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ط اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَاۤ اُنْزِلَ اِلَیْهِ
مِنْ رَّبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ط کُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِکَتِهٖ وَکُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ قف
لَا نُفَرِّقُ بَیْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ قف وَقَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرَانَکَ
رَبَّنَا وَاِلَیْکَ الْمَصِیْرُ ہ لَا یُکَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ط لَهَا مَا کَسَبَتْ
وَعَلَیْهَا مَا اکْتَسَبَتْ ط رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَاۤ اِنْ نَّسِیْنَاۤ اَوْ اَخْطَاْنَا ج رَبَّنَا وَلَا
تَحْمِلْ عَلَیْنَاۤ اِصْرًا کَمَا حَمَلْتَهٗ عَلَی الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا
طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ج وَاعْفُ عَنَّا وقف وَاغْفِرْ لَنَا وقف وَارْحَمْنَا وقف اَنْتَ مَوْلٰىنَا

Marfat.com

فانصرنا علی القوم الکفرین ٥ و سہ آیۃ از سورت اعراف اِنَّ ربکم اللّٰہ الذی خلق السمٰوات والارض فی ستۃ ایام ثم استوی علی العرش یغشی الیل النہار یطلبہ حثیثا والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامرہٖ الا لہ الخلق والامر تبارک اللّٰہ رب العلمین ٥ ادعوا ربکم تضرعا وخفیۃ انہ لا یحب المعتدین ٥ ولا تفسدوا فی الارض بعد اصلاحہا وادعوہ خوفا وطمعا ان رحمۃ اللّٰہ قریب من المحسنین ٥ و آخر بنی اسرائیل قل ادعوا اللّٰہ او ادعوا الرحمٰن ایا ما تدعوا فلہ الاسماء الحسنیٰ ولا تجہر بصلاتک ولا تخافت بہا وابتغ بین ذالک سبیلا ٥ وقل الحمد للّٰہ الذی لم یتخذ ولدا ولم یکن لہ شریک فی الملک ولم یکن لہ ولی من الذل وکبرہ تکبیرا وعشرہ آیات من اول والصّٰفّٰت صفا ٥ فالزّٰجرات زجرا ٥ فالتّٰلیٰت ذکرا ٥ اِنَّ الٰہکم لواحد ٥ رب السمٰوٰت والارض وما بینہما ورب المشارق ٥ انا زینا السماء الدنیا بزینۃ ن الکواکب ٥ وحفظا من کل شیطان مارد ٥ لا یسمعون الی الملاء الاعلیٰ ویقذفون من کل جانب ٥ دحورا ولہم عذاب واصب ٥ الا من خطف الخطفۃ فاتبعہ شہاب ثاقب ٥ فاستفتہم اہم اشد خلقا ام من خلقنا انا خلقنٰہم من طین لازب ٥ و آیتان من سورۃ

Marfat.com

الرحمن یامعشر الجن والانس ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض فانفذوا لا تنفذون الا بسلطان فبای الاء ربکما تکذبان یرسل علیکما شواظ من نار ونحاس فلا تنتصران و آخر سورۃ الحشر لو انزلنا ھذا القرآن علی جبل لرایتہ خاشعا متصدعا من خشیۃ اللہ وتلک الامثال نضربھا للناس لعلھم یتفکرون

ھو اللہ الذی لا الہ الا ھو عالم الغیب والشھادۃ ھو الرحمن الرحیم ھو اللہ الذی لا الہ الا ھو الملک القدوس السلام المؤمن المھیمن العزیز الجبار المتکبر سبحن اللہ عما یشرکون ھو اللہ الخالق الباری المصور لہ الاسماء الحسنی یسبح لہ ما فی السموات والارض وھو العزیز الحکیم وآیات جن قل اوحی الی انہ استمع نفر من الجن فقالوا انا سمعنا قرانا عجبا یھدی الی الرشد فامنا بہ ولن نشرک بربنا احدا وانہ تعالی جد ربنا ما اتخذ صاحبۃ ولا ولدا وانہ کان یقول سفیھنا علی اللہ شططا این آیت ہا سی است بنابر ثلاثین آیہ و بعضے زیادہ می کنند بر آیتہا سورۃ فاتحہ و قل یا ایھا الکافرون و قل ھو اللہ احد و المعوذتین و می گیرند از اول سورۃ جن قل اوحی تا شططا ۔ و برائے مرض

چیچک و آں وقت کہ ظاہر شود بگیرند تار ہائے نیل گون[عــہ] بعدہ کلمات تکذبٰن کہ در سورت رحمان است وسی و یکبار پس بخواند سورۃ مذکور را ہر گاہ کہ بہ فبای الآء ربکما تکذبٰن رسد دم کند بر آں خیط و گرہ دہد حتی کہ سورۃ با تمام رسد و سی و یک گرہ تمام شود۔ پس بستہ در گردن صبی انداز د اللہ تعالیٰ ازیں مرض عافیت خواہد داد انشاء اللہ تعالیٰ۔

فوائد اصحاب کہف برائے امان از غرق و حرق و سرق و غارت و غیر ذلک از امراض و حاجات یعنی نوشتہ کند اسماء ایشاں را و در مکان یا در کشتی در متاع بہ نہند در امان الٰہی باشد بسم اللہ الرحمٰن الرحیم الٰہی بحرمت یملیخا مکسلمینا کشفوطط تبلونس اذرفطیونس کشافطیونس یوانس بوس و کلبھم قطمیر و علی اللہ قصد السبیل و منہا جائر دالیضا برائے قضائے حاجات غم افزا باید کہ چہار رکعت نماز باں طریق ادا نماید کہ بخواند بعد از فاتحہ در رکعت اولیٰ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّیْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِیْنَ ط فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ وَنَجَّیْنٰهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِی الْمُؤْمِنِیْنَ صد مرتبہ و در رکعت ثانیہ رَبِّ اِنِّیْ مَسَّنِیَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِیْنَ صد بار و در رکعت سیوم وَاُفَوِّضُ اَمْرِیْۤ اِلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بَصِیْرٌۢ بِالْعِبَادِ ط صد بار و در رکعت چہارم قالوا حسبنا اللہ و نعم الوکیل

عــہ و برائے تپ دوئم بر تار ہائے سپید ہفت بدستور می فرمودند ۱۲ عبدالکریم

Marfat.com

صد بار یٰس سلام بد ہد وتجوید تراب اتنے مغلوب نا شد بہ شرط صد بار برائے نزول شیاطین در خانہ سنگہا میزنند بخواند ایں آیۃ بسم اللہ الرحمٰن الرحیم اَنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا وَّاَكِيْدُ كَيْدًا فَمَهِّلِ الْكٰفِرِيْنَ اَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا بر چہار میخ آہنی بر ہر یک بست وپنج بار خواندہ آں را یکیک در یک یک گوشہ از آں خانہ دفن کند۔

وایضاً اسمائے اصحاب کہف را نوشتہ بر ہر چہار طرف خانہ بچسپاند برائے علاج عقیمہ نویسد بر پوست آہو بآب گلاب وزعفران ایں آیۃ شریف را بسم اللہ الرحمٰن الرحیم وَلَوْ اَنَّ قُرْاٰنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ اَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْاَرْضُ اَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتٰى ط بَلْ لِّلّٰهِ الْاَمْرُ جَمِيْعًا ط اَفَلَمْ يَايْئَسِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَنْ لَّوْ يَشَآءُ اللّٰهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيْعًا ط وبر کمر بستہ کند حمل گیرد انشاء اللہ تعالیٰ

وایضاً بخواند بر چہل دانہ لونگ آیۃ بسم اللہ الرحمٰن الرحیم اَوْ كَظُلُمٰتٍ فِيْ بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَّغْشٰهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ سَحَابٌ ط ظُلُمٰتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ ط اِذَآ اَخْرَجَ يَدَهٗ لَمْ يَكَدْ يَرٰىهَا ط وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلِ اللّٰهُ لَهٗ نُوْرًا فَمَا لَهٗ مِنْ نُّوْرٍ بر یک لونگ ہفت مرتبہ پس بخوردآں را یکیک ہر شب بخورد و ابداً آب ننوشد و قربت کند و ابتدا کند از اول روز انقطاع حیض بعد

Marfat.com

غسل و شوہر در آں ایام با زوجہ در خلوت رفتہ باشد۔

برائے حفظ جنین در شکم مادر بگیرد چہل و یکتار معصفر بقدر قامت آں زن و ایں آیتہ شریف بسم اللہ الرحمن الرحیم وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ اِلَّا بِاللّٰهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِيْ ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّالَّذِيْنَ هُمْ مُّحْسِنُوْنَ و سورۃ قل یا ایہا الکافرون ہفت بار دم نماید و با ہر بار کہ تف کند خیطہ را یک عقدہ بدہد و بر کمر زن بندد و برائے دفع حاجت بگوید یا بدیع العجائب بالخیر یا بدیع یکہزار و دو صد بار و دو از دہ روز حق سبحانہ و تعالیٰ روا خواہد کرد حاجت تو از فضل و کرم خود۔

و برائے درد زہ بنویسد بر پارچہ کاغذ ایں آیتہ وَالْقَتْ مَا فِيْهَا وَتَخَلَّتْ وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ اهيا اشراهيا در پارچہ پاک دوختہ بر فخذ چپ زن بستہ کند بسہولت تولد نماید ان شاء اللہ تعالیٰ

و برائے زنیکہ ہمی زاید مگر دختر بنویسد قبل از گذشتن سہ ماہ از مدت حمل بر رق غزالہ بآب گلاب و زعفران ایں آیتہ شریفہ اَللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ اُنْثٰى وَمَا تَغِيْضُ الْاَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهٗ بِمِقْدَارٍ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيْرُ الْمُتَعَالِ ط و آیتہ یا زکریا اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمِ نِ اسْمُهٗ يَحْيٰى لَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ط

Marfat.com

پس بنویسند بحق مریم و عیسیٰ ابنا صالحا طویل العمر بحق محمد و آلہ صلی اللہ علیہ وعلیہم وسلم و بر کمر بندد اللہ تعالیٰ اورا فرزند نرینہ روزی گرداند انشاء اللہ تعالیٰ

وبرائے زنے کہ پسرش زندہ نمی ماند بگیرد اجوائن و فلفل اسود و بخواند بر ہر دو قریب ظہر در روز دوشنبہ سورت والشمس چہل و چہار مرتبہ و باید کہ ہر بار ابتداء و اختتام سورت بر درود شریف نماید پس بخورد اورا اندک اندک از اول ظہور حمل تا آخر روز بریدن صبی از شیر معمر گردد انشاء اللہ تعالیٰ

والیضا برائے آں زن کہ نمی زاید مگر انثی بکشد با انگشت شہادت بر شکم زن دائرہ ہفتاد و دو بار ہر بار کہ انگشت می گرداند بگوید یامتین

برائے دفع بیماری جانوران کہ گلوئے جانوران گرفتہ شود ایں آیت را نوشتہ یکے با ٹلی یعنے جرس بندد و دیگرے نوشتہ در آب حل نمودہ بر روئے مال افشاند بفضلہ تعالیٰ بیماری دفع خواہد شد آیۃ ایں است

اللہ ولی الذین آمنوا یخرجھم من الظلمات الی النور والذین کفروا اولیاء ھم الطاغوت یخرجونھم من النور الی الظلمات اولٰئک اصحٰب النار ھم فیھا خالدون ط

وبرائے دفع زنا بخواند علیھم الشقۃ واگر ایں خواندہ درمیان سگان رود ہیچ ایذا نخواہند داد

Marfat.com

شوند طلب از مرض او بنویسد در کاسۂ چینی ابیض یا پیالہ دیگر یا حی حین لا حی فی دیمومۃ ملکہ و بقائہ یا حی۔ و نزد بعضے زیادہ می کنند برو سورۂ فاتحہ پس محو کنند آن را آب و بنوشند مریض را تا چہل روز نوشتہ در عمل آرد شفا یابد ان شاء اللہ تعالیٰ

و برائے گمشدن چیزے بگوید یا حفیظ یک صد و نوزدہ بار بے کم و بیش پس بخواند ہمین مقدار یا بنی انہا ان تک مثقال حبۃ من خردل فتکن فی صخرۃ او فی السموت او فی الارض یات بہا اللہ ان شاء اللہ تعالیٰ پیدا خواہد شد

و برائے تپ دلرزہ بنویسد بسم اللہ الرحمن الرحیم براءۃ من اللہ العزیز الحکیم الی ام ملدم التی تاکل اللحم و تشرب الدم و تہشم العظم اما بعد یا ام ملدم ان کنت مومنۃ فبحق محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ان کنت یہودیۃ فبحق موسیٰ الکلیم علیہ السلام و ان کنت نصرانیۃ فبحق المسیح عیسے ابن مریم علیہما السلام ان لا اکلت لفلان ابن فلانۃ لحما و لا شربت لہ دما و لا ہشمت لہ عظما و تحولی عنہ الی من اتخذ مع اللہ الہا اخر لا الہ الا ہو العزیز الحکیم و الا فانت بریئۃ من اللہ تعالیٰ

واللہ ادا لی بری منک۔ احسبنا اللہ و نعم الوکیل و لا حول ولا قوۃ الا باللہ العلی العظیم وصلی اللہ علی سیدنا محمد و الہ واصحابٖ وسلم ط جہت حمی مجرب آیت قلنا یا نار کونی بردا و سلاما علےٰ ابراھیم نوشتہ بشستہ بنوشاند

و برائے خنازیر[1] بگیرد تسمہ چرم پختہ بقدر قامت مریض گرفتہ ۳ بار سورت اخلاص خواندہ یک گرہ زدہ دمد بہ دوری ۳ انگشت دمندہ دیگر بار سورۃ اخلاص ۳ بار خواندہ دیگر گرہ زند ہکذا بدوری ۳ انگشت گرہ زدہ سہ بار اخلاص دمد تا کہ چرم تمام شود پس در گلو آویزاں کند ایضاً برائے خنازیر بگیرد تسمہ چرم پختہ بہ قدر مریض گرہ دہد او را چہل[2] و یک گرہ و بر ہر گرہ وقت گرہ دادن بگوید بسم اللہ الرحمن الرحیم اعوذ بعزۃ اللہ وقوۃ اللہ وعظمۃ اللہ و برھان اللہ و سلطان اللہ و کنف اللہ وجوار اللہ و امان اللہ و حرز اللہ و صنع اللہ و کبریاء اللہ و کمال اللہ لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ من شر ما اجد پس تف زند دراں چرم و گرہ بدہد تا کہ عدد ند کور تمام گردد پس در گردن مریض آویزاں کند بہ شود ان شاء اللہ تعالیٰ۔ و برائے ضعف بصر ۳ مرتبہ بخواند بعد ہر نماز فرض فکشفنا

---

[1] این معمول از حضرت مرشد صاحب شنیدہ و در عمل است ۱۲ عبد الکریم
[2] و اگر تسمہ طفل باشد بر آں گرہ نتواں داد پس با چہل و یکبار خواندہ یک گرہ داد و در گلو آویزاند ۱۲

عنك غطاءك فبصرك اليوم حديد ودم کند بر چشم و برائے مرض مرگی بگیرد یک تختی از مس پس کنده کند بر و در اول ساعت روز یکشنبه در یکطرف یا قہار ذو البطش الشدید انت الذی لا یطاق انتقامه یا قہار و در طرف آخر یا مذل کل جبار عنید بقہر عزیز سلطانه یا مذل و در گردن آویزان کند شفا یابد ان شاء اللہ تعالیٰ فقط

معمول سورۂ فاتحۃ الکتاب و آیۃ الکرسی و چہار قل یعنی یا ایہا الکافرون و قل ھو اللہ احد و قل اعوذ برب الفلق و قل اعوذ برب الناس خصوصاً برائے دفع زہر گزیدن مار بسیار مجرب است برائے سحر و جادو در روز ۳ بار خوانده بر تمام وجود دم کنند ۔ و برائے زہر گزیدن مار بر نمک دم کرده مار گزیده را بخورانند و بر موضع زخم گزیدن مار نیز بمالند ۔ و برائے دفع تاثیر گزیدن سگ دیوانه بغیر شمول آیۃ الکرسی خوانده دم کنند از مجربات است

معمول سورۂ فاتحۃ الکتاب و قل یا ایہا الکفرون و قل ہو اللہ احد و قل اعوذ برب الفلق و قل اعوذ برب الناس و آن یکاد الذین کفروا لیزلقونک بابصارہم لما سمعوا الذکر و یقولون انه لمجنون و ما ہو الا ذکر للعالمین ۔ و بالحق انزلناه و بالحق نزل اعوذ بکلمات اللہ التامات

Marfat.com

کلہا من شر ما خلق بسم اللہ الذی لا یضر مع اسمہ شئ فی الارض و لا فی السماء
وہو السمیع العلیم و لا حول و لا قوۃ الا باللہ العلی العظیم ط الٰہی بحرمت حاجی
دوست محمد صاحب قندہاری قدسنا اللہ تعالیٰ بسرہ الاقدس اللہم اشف
بصاحب ہذا المرض بحولک و قدرتک و جبروتک برحمتک یا ارحم الراحمین
ایں مجموعہ را خواندہ دم کنند و بنوشانند و برائے جمیع امراض و اسقام
و آلام و دفع جن و آسیب و نظر بد وغیرہ از حد مفید است

معمول برائے سخت امراض بسم اللہ الرحمٰن الرحیم ۔ اعوذ بکلمات اللہ
التامات کلہا من ما خلق اعوذ بکلمات اللہ التامات الہامات من غضبہ
و عقابہ و من شر عبادہ و من ہمزات الشیاطین و ان یحضرون ۔
بسم اللہ الذی لا یضر مع اسمہ شئ فی الارض و لا فی السماء وہو
السمیع العلیم و لا حول و لا قوۃ الا باللہ العلی العظیم یا شافی یا شافی
و صلی اللہ علیٰ خیر خلقہ محمد و آلہ و اصحابہ اجمعین ط نوشتہ در بازو یا در
گلو بندد ۔ و اگر در تمام وجود و اعضا کسے جا درد باشد پس ایں تعویذ را بر کاغذ
نوشتہ در آب بشویند اکثر آب را نوش کنند و قدرے آب باقی
را در روغن تلخ انداختہ ازاں روغن بجائے درد راپ بزند انشاء اللہ تعالیٰ
بالکل خیر خواہد شد ۔
تعویذ برائے حفظ طفل از جمیع آفات در گردنش آویزاں کنند ۔

Marfat.com

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم ط اعوذ بکلمات اللّٰہ التامۃ من کل عین لامۃٍ ومن شر کل شیطان وہامۃٍ تحصنت بحصن الف الف لاحول ولا قوۃ الا باللہ العلی العظیم وصلی اللّٰہ علے خیر خلقہ محمدؐ وآلہ واصحابہ اجمعین

برائے محافظت زراعت بر کاغذ نوشتہ در سفالہ آب نارسیدہ بند کردہ درمیان تختہ آن کشت دفن کند۔ بسم اللہ الرحمٰن الرحیم۔ یا رزاق العباد ویا خلاق الخلائق یا فاطر السمٰوات ویا منبت الزرع فی الارض والنبات ویا مجیب الدعوات ادفع من ہذا الزرع شر الہوام والوحوش وشر الفارۃ والخنازیر المفسدۃ وارزقنا رزقاً حسنا ط وصلی اللہ علے خیر خلقہ محمدؐ وآلہ واصحابہ اجمعین ط

تعویذ اسماء اصحاب کہف برائے برکت وامان از غرق وحرق وسرق وغارت وغیر ذلک از امراض وحاجات یعنے نوشتہ کند اسماء ایشاں را در دکان یا در کشتی یا در متاع ببندد یا نزد خود دارد در امان الٰہی باشد بسم اللہ الرحمٰن الرحیم الٰہی بحرمت یملیخا مکسلمینا میلسنا مرنوش وبدنوش۔ شادنوش مرطونش واسم کلبہم قطمیر۔

تعویذ برائے شفاء ہر درد سے کہ باشد ایں آیۃ شریف راسہ روز متواتر بر کاغذ نوشتہ در آب بشویند وآں آب را بنوشند وبجائی درد بمالند انشاء اللہ تعالیٰ مفید خواہد شد لو انزلنا ھذا القرآن

Marfat.com

عَلیٰ جبل لرأیتہ خاشعًا متصدعًا من خشیۃ اللّٰہ ط وتلک الامثال

نضربہا للناس لعلہم یتفکرون ؔ ہ یا شافی یا شافی یا شافی

تعویذ برائے حاملہ شدن زن وزائیدن فرزند زینہ بنویسد ایں طشت

اسم یا مبدیٔ بر نُہ پرچہ کاغذ وقتیکہ زن از حیض فارغ شود در اول

ماہ سہ روز متواتر یک یک بخورد ہمیں طور تا بستہ ماہ نُہ طشت را بنوشد

وایں آیتہ شریفہ اللہ یعلم ما تحمل کل انثیٰ وما تغیض الارحام وما

تزداد وکل شی عندہ بمقدار عالم الغیب والشہادۃ الکبیر

المتعال ط وآیت یا ذکریا انا نبشرک بغلام اسمہ یحییٰ لم

نجعل لہ من قبل سمیا ط وصلی اللہ علی خیر خلقہ محمد وآلہ و

اصحابہ اجمعین ؔ ہ نوشتہ بدہند کہ زن در گلو اندازد بایں طور کہ

دو انگشت زیر ناف آویزاں باشد انشاء اللہ تعالیٰ زن حاملہ شود و

فرزند زینہ زاید۔

تعویذ برائے زنے کہ حملش خشک شدہ باشد بظرف چینی سفید نوشتہ

چہل روز بلا ناغہ بنوشانند بفضلہ تعالیٰ حملش پیدا کردہ ظہور

خواہد نمود بسم اللہ الرحمن الرحیم سبحان الذی خلق الازواج کلہا مما

تنبت الارض ومما لا یعلمون ؔ ہ وصلی اللہ علی خیر خلقہ محمد وآلہ واصحابہ اجمعین

تعویذ برائے دفع تپ بر ترشّم کہٰیعص ذکر رحمۃ ربک عبدہ

Marfat.com

ذکریا اذ نادی ربہ نداءً خفیاہ قال رب انی وھن العظم منی واشتعل الرأس شیبا ولم اکن بدعاءک رب شقیا و صلی اللہ علیٰ خیر خلقہ محمد وآلہ واصحابہ اجمعین نوشتہ در گلو بندد و بر سہ پرچہ کاغذ طشت یا حفیظ اللہ نوشتہ سہ روز یک یک بخورد انشاء اللہ تعالیٰ تپ دفع خواہد شد۔ تعویذ برائے تپ سیوم اول شروع شدن تپ بروز نوبت اول وآخر درود شریف ویکبار سورۂ رعد خواندہ دم کند انشاء اللہ تعالیٰ صحت خواہد شد پس باید کہ ہر سہ نوبت دم تمام کند اگرچہ تپ اول یا دوم نوبت دفع شود واگر سہ نوبت دم نہ کنند چندروز بعد تپ عود خواہد کرد تعویذ برائے دفع بواسیر ہر قسم یا رحیم کل صریخ ومکروب وغیاثہ ومعاذہ یا رحیمہ وصلی اللہ علیٰ خیر خلقہ محمد وآلہ واصحابہ اجمعین نوشتہ در کمر بندد البتہ اگر صبح وشام فاتحۃ الکتاب بالتسمیہ ہفت بار خواندہ شود بہتر واگر این نشود محض تسمیہ صبح وشام خواندہ براندام خود از ناف تا زانو پیش وپس دست بگردانیدہ دم کنند۔

تعویذ برائے دفع درد باد اللھم انت الباعث وانا المبعوث ومن یدع المبعوث الا الباعث یا رب وصلی اللہ علیٰ خیر خلقہ محمد وآلہ واصحابہ اجمعین ط نوشتہ بر موضع درد بہ بندند۔ تعویذ برائے زود فروشی مال بسم اللہ الرحمٰن الرحیم فاستبشروا ببیعکم الذی بایعتم

Marfat.com

به وذلک هو الفوز العظیم ط وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله واصحابه
اجمعین ۵ نوشته در متاع نهند -

برائے تیزی ذہن وکشائش مطالعه اللهم نور قلبی بعلمک واشرح
صدری بنور معرفتک واستعمل بدنی بطاعتک وبارک وسلم علیه
قبل از شروع سبق هفت بار خوانده بر سینه خود دم کند - تعویذ برائے
صبر گریه کودک ططططط ططط ههههه ههه قدوس قدوس
قدوس قدوس قدوس قدوس قدوس قدوس وصلی الله علی خیر خلقه
محمد وآله واصحابه اجمعین ۵ نوشته در گلو بندند تعویذ برائے
دفع طحال بسم الله الرحمن الرحیم ان الله یمسک السموات والارض
ان تزولا ج ولئن زالتا ان امسکهما من احد من بعده انه کان
حلیما غفورا ه یا طحال ارجع الی مکانک بحق ابی بکر ن الصدیق
رضی الله تعالی عنه نوشته بر موضع طحال بندند وایضاً هفت پارچه
کرپاس نیل رنگ بآب منجو بالائی آن کرپاس خذف نو آب نارسیده گزاشته
ودران خذف اخگر آتش نهاده بر آن دائره تعویذ نهند انشاء الله
تعالی طحال زائل خواهد شد - ایضاً بروز یکشنبه یک قرص گل برابر طحال ساخته
بر موضع طحال نهند و در دست راست چاقو گرفته یکبار سورة الم نشرح
بالتسمیه خوانده از چاقو آن قرص را ببرند و همین طور هفت بار کنند و یکن

اول و آخر یک بار درود شریف زیادہ کنند و ایں معمول را ئے یکشنبہ در
عمل کنند انشاء اللہ تعالیٰ بریدہ شود "

معمول برائے بریدن یرقان بروز یکشنبہ چند برگ کلاں گیاہ سبز آوردہ
یک جانب در دست مریض یرقان بدہند کہ بگیرد و جانب دیگر خود از
دست چپ بگیرند و در دست راست خود چاقو گرفتہ یکبار سورۃ القریش
با تسمیہ خواندہ از چاقو آں گیاہ ببرند و ہمیں طور ہفت بار کنند ولکن اول
و آخر درود شریف زیادہ کنند و ایں معمول را ئے یکشنبہ در عمل آرند انشاء اللہ
تعالیٰ یرقان بریدہ شود۔

ذکر طریق کیفیت ختم حضرت غوث الثقلین شیخ عبد القادر
رضی اللہ تعالیٰ عنہ برائے حصول جمیع مقاصد و حل مشکلات دینی
و دنیاوی مجرب است اول درود شریف صد بار بعد ازاں حسبنا اللہ
و نعم الوکیل بے زیادتی یک ہزار پانصد بار بعد ازاں نیز درود شریف
صد بار ہمیشہ باید خواند تا مطلب حاصل شود و حل مشکل گردد و ثوابش بروح
پر فتوح حضرت ممدوح بخش نمودہ حاجات خویش بواسطہ جناب ایشاں
از بارگاہ الٰہی جل شانہٗ می خواستہ باشند انشاء اللہ تعالیٰ مراد با مطلب
مطلب خواہد شد۔

معمول برائے کسے کہ زوجہ اش بمیرد و ارادہ تزویج دیگرے کردہ و

Marfat.com

در حصول کار خیر دشواری پیدا شود می خوانند انا للہ وانا الیہ راجعون

اللھم اجرنی فی مصیبتی ھذہٖ واخلف لی خیرا منھا

کارش بانصرام خواہد شد۔

تعوید برائے حب در بازوئے راست بندند وعطر و

خوشبوئی برآں مالند۔

۷۸۶

۱	۱۴	۱۱	۸
یحبونھم کحب اللہ یا غفار	والذین امنوا اشد حبا للہ یا کریم	والقیت علیک محبۃ منی یا کریم	انہ لحب الخیر لشدید یا ودود
انہ لحب الخیر لشدید یا ودود ۱۲	والقیت علیک محبۃ منی یا کریم ۷	والذین امنوا اشد حبا للہ یا رحیم ۲	یحبونھم کحب اللہ یا لطیف ۱۳
والذین امنوا اشد حبا للہ یا لطیف ۶	یحبونھم کحب اللہ یا رحمٰن ۹	انہ لحب الخیر لشدید یا رحیم ۱۶	والقیت علیک محبۃ منی یا رحمٰن ۳
والقیت علیک محبۃ منی یا رحمٰن ۱۵	انہ لحب الخیر لشدید ۲	یحبونھم کحب اللہ یا کریم ۵	والذین امنوا اشد حبا للہ یا رحیم ۱۰

الحب فلان بن فلان علی حب فلانۃ بنت فلانۃ

تعوید لکل شئ

حم حم حم حم حم حم حم جاء اللہ الذی [illegible] الا منصورین

وصلی اللہ تعالیٰ علیٰ خیر خلقہ محمد وآلہ واصحابہ اجمعین

Marfat.com

تعویذ برائے بقائے حمل

یا قابض	یا قابض	یا قابض
یا قابض	یا قابض	یا قابض
یا قابض	یا قابض	یا قابض

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم ۝ یا یحییٰ خذ الکتاب بقوۃ واٰتینٰہ الحکم صبیا ط وصلی اللہ علیٰ خیر خلقہٖ محمد واٰلہٖ واصحابہٖ اجمعین

تعویذ برائے دردِ سر

یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح
یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح
یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح
یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح
یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح
یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح

تعویذ برائے دردِ چشم

یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح
یا بدوح	یا بدوح	یا بدوح

یاروح یاروح یاروح یاروح یاروح یاروح یاروح یاروح

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم ۝ فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید ۝ وصلی اللہ علیٰ خیر خلقہٖ محمد واٰلہٖ واصحابہٖ اجمعین ط

نوشتہ بہ بندند۔

تعویذ :۔ حضرت علی رضی اللہ تعالیٰ عنہ کہ معمول حضرت قبلہ بابو د منقول است از امیر المومنین علی ابن ابی طالب رضی اللہ تعالیٰ عنہ

Marfat.com

وکرم اللہ وجہہ کہ فرمودہ کہ ایں طلسم را با خود دارد از سحر و بلا و امراض در حفظ خدا تعالیٰ باشد با عزت و آبرو گردد و فتوحات غیبی و فیوضات لاریبی بروی متوجہ گردد این است ۔

خمس ہاءات وخط فوق خط — وصلیب حولہ سبع نقط

ثم ھمزات اذا اعددتھا — فھی سبع لا یری فیھا الغلط

ثم واو ثم ھاء بعدہ — ثم صاد ثم میم فی الوسط

وبھا یدفع عن حاملھا — کل شیء و بلاء وسخط

لیشفی الاسقام والداء الذی — عجزت عنہ الاطباء النمط

ھ ھ ھ ھ ھ ھ ھ ھ

ء ء ء ء ء ء ء و ھ ص م

تعویذ برائے بجا شدن ناف

الٰہی بحرمت حضرت ابی بکر الصدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

الٰہی بحرمت حضرت علی بن ابی طالب رضی اللہ تعالیٰ عنہ

تلک حدود اللہ ولا تعتدوھا

الٰہی بحرمت حضرت عثمان رضی اللہ تعالیٰ عنہ

الٰہی بحرمت حضرت عمر بن الخطاب رضی اللہ تعالیٰ عنہ

سبحہ ۱۲۳۴ ۱۲۳۴ ۱۲۳۴ ۱۲۳۴ ۱۲۳۴

دیگر برائے زیادتی محبت او تعالیٰ و محبت مشائخ عظام و مغفرت معاصی و وسعت

رزق وادائے قرضہ درود شریف ہمیں صیغہ خوانند اللھم صل علی سیدنا محمد وعلی آلِ سیدنا محمد افضل صلواتک بعدد معلوماتک وبارک وسلم علیہ درشبانہ روز ہزار بار بخوانند بلا ناغہ

دیگر برائے درد دندان ودرد سر ودرد ریاح بر تختہ پاک ریگ انداختہ بچاقو یا بکارد یا بہ میخ آہنی ایں حروف بنگارد ابجد ھوز حطی صاحب درد را بگوید کہ بر عضو ماؤف یا دو انگشت ابہام وسبابہ سخت بگیرد پس یا میخ یا نوک چاقو بر الف زور دادہ سورت فاتحہ یکبار خواندہ از مریض پرسد کہ شفا شد یا نہ اگر آرام شد فہو المطلوب وگرنہ مریض را بگرفتن عضو ماؤف بطریق مذکور گفتہ بر حرف دیگر کہ باء است بانوکِ چیز مذکورہ زور دہد وسورت فاتحہ دو بار خواند وپرسد اگر آرام رسید فبہا وگرنہ بطریق مذکور بحرف سوم نقل کند وفاتحہ شریف سہ بار خواند ہکذا فاتحہ بتعداد حروف خواندہ بپرسد ان شاء اللہ تا آخر نخواہد رسید کہ شفا کلی خواہد شد

دیگر اگر شخصے بسفر رود وخواہی کہ بسلامت وغنیمت واپس آید بوقت رفتن ہفت بار اذان در مسجد بآواز نرم بگوید وہمیشہ باوقات نماز ہفت بار گفتن ورد نماید ان شاء اللہ تعالی سالماً وغانماً سالم خواہد رسید۔

دیگر برائے حصول مطالب دینی ودنیاوی بکثرت استغفار خواندن

Marfat.com

بدیں صیغہ کہ استغفر اللہ استغفر اللہ تا یک تسبیح پس تمام بگوید استغفر اللہ

تعالیٰ ربی من کل ذنب واتوب الیہ

دیگر برائے حصول مطالب دینی و دنیاوی و فتحمندی مقدمات لا الہ الا

انت سبحانک انی کنت من الظلمین ۵ درمیان عشاء و وتر ۳ صد و سیزدہ

بار خواندہ برائے حصول مطالب بہ نیاز و الحاح و تضرع دست بدرگاہ

مجیب الدعوات برداشتہ دعا گوید

دیگر۔ ظفرمندی بر اعدا ختم لایلاف میفرمودند یکصد و یکبار بعد نماز صبح

دیگر:۔ برائے یافتن مال دزدیدہ یا گمشدہ فاذکرو بلک اذا نسیت

بخوانند و در جستجو بند انشاء اللہ تعالیٰ تمام مال مسروقہ یا گمشدہ یافتہ

خواہد شد

دیگر۔ برائے استخارہ بعد از نماز عشاء ۳ بار سورت یٰسین اول و آخر

درود شریف یازدہ یازدہ بار بخواند بخسپد

باب ہفتم در حالات و نسب شریف حضرت غریب نواز رحمۃ اللہ علیہ

و حالات فرزندان و خلفائے و تعداد مجازین

طریقہ علیہ نقشبندیہ و حالات تعداد نو مسلمانان

حضرت ایشاں ابن ملک لعل ابن ملک احمد ابن یار محمد ذات سواگ

Marfat.com

ساکن ڈگر سواگ تحصیل مولد حضرت ایشاں در لیہ و نشو و نما در قریہ گرہ سواگ

کہ عرضش قریب بیک و سی و درجہ و طولش یک صد و شش درجہ از جزائر خالدات

کہ رصد متقدمین است و بر کنارہ مشرقی دریائے مہران کہ معروف

بین العوام بہ سندھ است کہ دریائے پنجم مغربی پنجاب است بدوری

نصف فرسخ از قصبہ کروڑ است در حالت صغر سایہ پدر بزرگوار کہ مسمی بہ

ملک لعل سواگ است نماندہ و یتیم شدہ گوسالہ ہائے مردماں می چرانیدند

اشتیاق تعلیم رسیدہ کتب از علمائے زمان خواندہ تحصیل سیالکوٹی فراغت

نمودہ در قلنونچہ نامی صرف حضرت ایشاں نوشتہ بود کہ در سن یکہزار

و سہ صد و سہ ہجری المقدس در اضلاع جھنگ نزد مولوی علی محمد صاحب

می خواندند۔

بوساطت بعضے اساتذہ در موسیٰ زئی شریف رسیدہ نزد قطب زمان قیوم

دوران حضرت خواجہ محمد عثمان صاحب مرحوم شرف بیعت کردہ تحصیل

علوم باطنی تا ۹ سال اقامت فرمودہ شرف اجازت یافتہ واپس در وطن

خود رسیدہ مردماں را وعظ و نصائح و اتباع شریعت شریف ترغیب می

فرمودند و در خدمت اکمل الاولیاء قطب وقت حضرت خواجہ محمد سراج الدین

صاحب مرحوم آمد و رفت فرمودند و خدمت ہائے شائستہ کردند و می

فرمودند کہ چہل سال خدمت پیران کردم ؎

Marfat.com

یتیمے نگر تا چہ شاہی گرفت ۔ دلش نور فضلِ الٰہی گرفت

ہزارہا مردم از فیوضات باطنی مشرف شدند رواج طریقہ شریفہ نقشبندیہ
را چنانچہ می باید وشاید دادند وہزارہا از ہنود وامامیہ ومتبعین زیغ وباطل
را براہ اہلسنت والجماعت رسانیدند والوف مردمان بیماران از توجہات
شریف از مصائب بیماری نجات یافتہ ودائم متبع شریعت وسنت نبویہ
وطریقہ شریفہ بودند وعصائے در دست می داشتند وچادر ہمیشہ می پوشیدند
اگرچہ موسم سخت گرما می بود نمازہا با جماعت می گذاشتند۔ وریش مبارک
سفید ودراز بود وقد متوسط رنگ گندمی ابروکشادہ ودر اثنائے رفتار نرم بود
کہ ہرگز آواز پائے ہا نشنیدند ولباس ہا سادہ می پوشیدند وچاک پیراہن
بر سینہ بود وتہ بند نیلگون وسیاہ می پوشیدند ولنگی نیز بستند در
اوائل جامہا سبز مے پوشیدند وکلاہ پر از پنبہ گاہ گاہ بر سر داشتند وعمامہ
سفید دائماً می بستند و می فرمودند کہ من جبہ مہتم تا طاقت بدن
بود تشییع مردمان زائرین می فرمودند ولنگر شریف بدست خویش تقسیم
می فرمودند نان از گندم عمدہ با میر وغریب می دادند وغیر از نان در موسم سرما
گوشت بسیار وحلوائی دادند ہر میوہ انیکہ کہ در لنگر شریف رسیدے
ذبح می نمودند الا نادر می گذاشتند ودر موسم گرما عموماً دال نخود بود وبعلماء
وامیران گوشت مرغ می دادند وبعض علماء وفضلاء وسائلین را نقد نیز

بسیار می دادند و برائے خدمت خانقاہ پیر و مرشد خود نقد بسیار و دانہ ہائے گندم و گاہے اسپ و گاؤ نیز ارسال می داشتند۔ و با مخالفان شریعت و طریقت با مزاج جلالی بودند و گفتگوی با ازین بسیار خوش می فرمودند و بسیار خوش خلق بودند و امامت نماز با سورہ ہائے طویلہ با قراءت ترتیلہ می خواندند و نماز با بتدار وقت می خواندند و گاہے در اوسط وقت و ندرۃً در آخر وقت و در آخر وقت و در بیماری ہائی توکل بر علاج مقدم بود نماز اشراق و تہجد قضا نفت و صلوۃ التسبیح بروایت حضرت ابن عباس بسیار می خواندند و تلاوت قرآن شریف و دلائل الخیرات در وقتہ قضا نکردند مگر در آخر زمان کہ در نظر خلل واقع شدہ معذور شدند و دیدم کہ تلاوت حصن حصین تا مدت کردند و تا مدت مدید دعائے حزب البحر خواندہ بودند و عموماً ختم قرآن شریف در یکماہ در رمضان شریف گاہے در ہفت روز و گاہے کم و بیش می فرمودند۔

۔ در ایام عرس شریف ۱۲ ربیع الاول و عیدین بسیار ختم می فرمودند و گاہے در ایام مختلف خیرات و ختم بسیار می فرمودند۔ و بر پائے نشستہ طعام تناول می فرمودند و مریدین ہم طعام بہ ہمیں طور حکم می فرمودند و تناول طعام در آوندہائے گلین بسیار پسند خاطر بود و بر زمین نشستہ طعام میخوردند بوقت شب مہمان را بہ نفس نفیس خود برائے نماز تہجد بیدار میفرمودند و تاکید

برمراقبہ دو وقتہ بعد نماز فجر و بعد از نماز عصر می فرمودند در ہمہ ختوم می نشستند

الا در آخر عمر در ختم صبح ضرور حاضر می بودند و از مراقبہ بعد از ہمہ مردمان میخواستند

و چائے دو وقتہ بعد از مراقبہ فجر و بعد از نماز ظہر می نوشیدند و بہ ہر کس حاضران

مجلس می نوشانیدند و میفرمودند کہ چائے مضر است و مردمان را منع می فرمودند

تا وقتیکہ طاقت بود کار لنگر شریف نیز می کردند و ہیچ کس را مجبور بر کار نہ فرمودند

و غسل با گل سرشوئی می کردند ہمیشہ و بر ریش مبارک و بدن صابن می مالیدند

و غسل روز جمعہ و عیدین ہمیشہ ناغہ نہ کردند بعد غسل جامہ ہائی نو و قبا زیب تن

می فرمودند و عطرہا و روغن تیل خوشبوئی بر ریش مبارک بسیار میمالیدند و

در ہر وضو مسواک میکردند و در آخر ریش مبارک شانہ می گردانیدند و در رمضان

شریف یک ختم در تراویح می شنودند و ۲۷ ختم می فرمودند و بعد از نماز

تراویح سورت ملک می خواندند و در آخر عمر از حافظ می شنیدند و عشرہ

آخیرہ در اعتکاف می نشستند و روز عید الفطر اطعمہ عمدہ و نان گندم گوشت

بہ زائرین می دادند و سائلین را دستگیری بہ زر نقد و دعا و سفارش میفرمودند

و در سرما بر زمین می خفتند و گاہے بر چہار پائی و بعد از نماز تہجد مراقبہ

بر زمین میکردند و در موسم گرما بر چارپائی می خفتند و قیلولہ را ناغہ نہ فرمودند

گاہے قبل از نماز عصر و گاہے بعد در محل سرا رفتہ مستورات زائرات را

توجہات می دادند و تفقد حال مینمودند تا وقتیکہ عرس ہا مشائخ موسیٰ زئی

و گاہے گاہ در ختم عصر ہم حاضر می بودند

شریف بانتظام بود میرفتند و عیادت مرضاء ہمسایگان قرب و جوار می فرمودند و
نماز جنازہ ہا خودی خواندند و بعد از نماز جنازہ نشستہ دعائے مغفرت
می کردند و توجہات می دادند و از زمینداران قرب و جوار شدائد و
مخالفت ہا و جور و ایذا دیدہ کہ در حصر نیاید باایشاں احسانہائی نمودند و
بعضے را از جیل ہا رہانیدہ و بعضے را از مقدمات شدیدہ بری کنانیدہ و
دیگر نیکی ہا نمودہ کہ در حصر نیاید۔

و برائے تعزیت مسلمانان قرب و جوار و مریدان میرفتند و سفر موافق سنت
نبویہ علیہ الصلوۃ والسلام بروز خمیس یا جمعہ یا دوشنبہ میکردند و گاہے در روز
شنبہ میکردند۔

اما در وقت ضرورت در ہر روز موافق ضرورت می رفتند و ہیچ روز را نحس
نمی شمردند۔ و مدت سفر شرعی شردہ میل مقرری فرمودند زائد ازیں قصر می کردند در
اوائل نماز بر اسٹیشن می خواندند

—— اما در آخر بوقت ضرورت در گاڑی نیز جماعت کردہ می خواندند۔
و ادویہ ڈاکٹری را استعمال می فرمودند اگر استفتائی رسیدے علماء را خواندہ
جواب می نویسانند و تحقیق فتاوی از علماء می کنانیدند بہ نفس نفیس وعظ
می فرمودند زائد از دہ ہزار مردمان در وعظ بودند و ہزارہا مردمان تائب می
شدند و حقہ دنا سوار و تمباکو را بسیار حقیر دانستہ مردمان را منع شدید

Marfat.com

می فرمودند ہیچکس در حضور ناسواری کشیدے از رواج یعنے نادادن حقوق

میراث زنان و دختران و ہمشیرگان توبہ می کنانیدند و قانون شرع

را تبلیغ می فرمودند و سائلین را حسب حیثیت مبالغ و نقد میدادند

و علماء را عزت و تعظیم بسیاری کردند و ہیچ کس را اجازت عمل میدادند

و میفرمودند کہ فقیر عامل نیست فقیر را از پیر و مرشد خود اجازت فقط نہانیدن

اسم اللہ است بہ ہر وقت و بہ ہر حال ہمیں کار است از بسیاری سخاوت

مردمان را گمان کیمیا و تسخیر بود مگر کار بر توکل بودہ خداوند عز و جل کفیل

کار ستوکلان است و در آخر عمر شریف بہ سعال و تپ بیمار شدند و علاج ہا

می کردند در موسم سرما بسیار بیمار بودند و در ربیع و ایام گرما قریب بتندرستی

بودند و طاقت روز بروز در تنزل بود و غذا محض چند لقمہ از نان و

چند جرعہ از شوربائے یخنی می نوشیدند و در بعضے ہفتہ ہا ہرگز غذا

نہ خوردند صرف آب می نوشیدند و در بدن طاقت مفقود شدہ و نماز

فرائض ایستادہ می خواندند و رمضان شریف آخرین بوجہ عدم طاقت

صرف تراویح نشستہ خواندند بعد رمضان شریف مرض تزایدا اختیار نمود

غذا متروک شدہ نماز با جماعت در حجرہ خود نشستہ می خواندند و می فرمودند

کہ من خود را در خواب مردہ می بینم تا کہ قدرت نشست و برخاست نماندہ

علاجہا یونانی از حکماء بسیار کردہ شدہ فائدہ نہ شد آخر الامر در

ربیع ثانی سخت بیمار شدہ طاقت پہلو تے غلطانیدن نماندہ مزاج پرسال را خبر ہائے مرگ خودی گفتند در ماہ جمادی الاولیٰ تاریخ سیزدہ شب یکشنبہ بعد نماز عشا در حدود یکہزار سہ صد پنجاہ و ہشت ۱۳۵۸ھ ازیں دار فنا بدار البقا شتافتند و داغ مفارقت بر سینہ ہا مہجوراں نہادند علی الصباح خلق کثیر جمع شدہ بعد تجہیز و تکفین نماز جنازہ ادا کردہ بموضع تھل ڈگر سواگ بجانب شرقی مزار پرانوار حضرت صاحبزادہ مولانا مولوی فقیر محمد صاحب دفن شدند

اِنَّا لِلّٰہِ وَاِنَّا اِلَیْہِ رَاجِعُوْنَ ط

تواریخ انتقال پر ملال حضرت حاجی قبلۂ عالم و عالمیان مولانا مولوی غلام حسن صاحب

قدس اللہ سرہ العزیز

از احقر الخدام لاشئ حافظ محمد افضل عفی عنہ ابن مولانا حاجی غلام محی الدین مرحوم ساکن بکھر بار تحصیل و ضلع شاہ پور

دریغا حسرت و صد آہ و ہیہات
کہ عالم پر شد از رنج و آفات

دل اہل جہاں پر اضطرار است
بر رنج و غم ہمہ کس بیقرار است

خوشی و عیش و عشرت از جہاں رفت
سرور و ہم طرب از قلب و جاں رفت

مصیبت رنج و غم ہر سو بیفزود
نشانِ فرح و راحت گشت مفقود

چرا نبود پدید اندر جہاں غم
کہ شد ترحیل حضرت قطب اعظم

Marfat.com

جناب قبلہ حاجات عالم ... جنید وقت فیاض و مکرم

غلام شہ حسن نورِ ہدایت ... امام اہلِ جہاں شمس ولایت

ولی نقشبندی ذی کرامات ... بورع و اتقا اہل کمالات

ز خلفائے جناب قبلہ عالم ... محمد خواجۂ عثمان معظم

مطیع و حامئ دین و شریعت ... مہِ تابندہ بر اوجِ طریقت

منور کرد ہمہ اہلِ جہاں را ... برہ آورد بے حد گمرہاں را

بہ دین اسلام صدہا اہل کفار ... مشرف کرد از فیضان و انوار

ہزار افسوس ناگہ کرد رحلت ... ازیں دنیائے فانی سوئے جنت

روئے انور ز خدام و غلامان ... پئے وصل خدا بنمود پنہاں

ز فقدش بر جہان آمد تباہی ... برفتہ نور عرفاں شد سیاہی

شدہ بر روئے عالم شور محشر ... بآہ و نالہ ہر کس گشت مضطر

غلامانش ز غمہا سینہ بریاں ... مریدان از فراقش دیدہ گریاں

مصیبت گرچہ سخت آمد بعالم ... ولے جز صبر نبود چارہ در غم

بجسم پاکش از حق باد رحمت ... بود روحش ابد شادان بجنت

چوں افضل احقر خدام درگاہ ... شنید ایں صدمۂ جانکاہ ناگاہ

بگفتا سال از اندوہ جدید ... دگر گفتا بتاریخ از غم و قلق

مقام یافت در جنت ز ایزد ... ولیِ ایزدی و مرشدِ خلق

۱۳۵۸ھ ... ۱۳۵۸ھ

Marfat.com

اَلضّامِنہ

وائی حسرت از قضائی خالق جملہ جہاں
آں غلام شہ حسن آں پیشوائے سالکان

عالم و فاضل یگانہ ہم ولیؒ باکمال
نقشبندی پیر کامل رہنمائی گمرہان

چشمۂ فیض و ہدایت مخزن لطف و کرم
ذی کرامت صاحب تاثیر در وعظ و بیان

منبع جود و سخاوت مصدر ورع و وفا
معدن زہد و تقا واقف سرّ نہاں

تابع شرع شریف و حامیٔ دین نبیؐ
خادم اسلام مرشد اہل حق قطب زماں

رخت بست ازیں جہان فانی بوصل کردگار
سوئی جنت از غلامان و مریدان ناگہاں

جملہ عالم گشت تاریک و سیاہ از فقد او
رنج و اندوہ و مصیبت غم شدہ ہر سو عیاں

زیں مصیبت سینہ ہائی خادماں بریاں شدند
وز دو چشمان ہمہ سیلاب از خوں شد رواں

شور محشر شد بپا چوں ایں خبر بشنید شد
ہر کسے شد مبتلائی نالہ و آہ و فغاں

لیک جز صبر جمیل و ہم دعائی مغفرت
پیش تقدیر الٰہی نیست چارہ بندگان

رحمت حق باد نازل بر روان اطہرش
روح پاکش شاد و ساکن باد در باغ جناں

گفت، داخل جنت و انہار باد۔ افضل ز غم ۱۳۵۸ھ
سال تاریخ آں ولیؒ مقتدائی کاملان

باز گفتا بہر تاریخ وفات آنجناب
ساز ملحق۔ حامیٔ دین الٰہی۔ با اسم آں ع

غلام حسن حامیٔ دین الٰہی
۱۳۵۸ھ

ع اسم کا الف بسم اللہ کی طرح وزن شعر کیلئے محذوف ہے کما لا یخفی علی الماہرین

Marfat.com

الضّامنہ

وائے حسرت کہ قبلہ مولانا — شہ غلام حسن رضی ولیِ خدا

عابد و زاہد و تقی و ولی — بے عدیلِ زمان بورع و وفا

منبعِ فیض و جود و ہمہ احساں — مصدرِ علم و حلم و رشد و تقیٰ

عارف باکمال مرشدِ خلق — رہنمائے جہاں بہ فیض و ہدیٰ

حیف ناگہ ازیں جہاں پوشید — روئے انور برائے وصلِ خدا

روح در بجہاں بیافت رُخصت — کرد رحلت چوں زیں جہاں فنا

عاشقاں را گذاشت اندر غم — خادماں را بہ رنج و آہ و بکا

شب یکشنبہ شد بحق واصل — سیزدہ از جمادی الاولیٰ

شور افتاد زیں خبر بجہاں — چوں قیامت نمونہ گشت بپا

بندۂ افضل از پئے تاریخ — فکر کردہ بہ رنج و درد و عنا

مرشدم باکمال رفت بگفت ۱۳۵۸ — سال ترحیل شیخ قطب وریٰ

ثانیاً۔ شیخ عارف و کامل ۱۳۵۸ھ — باغم اندوہ زود زقلب ندا

بحضورِ جناب حق مقبول

۱۳۵۸ھ

نیز مغفور را ایزدی۔ گفتا

۱۳۵۸ھ

Marfat.com

تواریخ انتقال حضرت قبلۂ عالم مولانا و مقتدانا مولوی غلام حسن صاحب رضی اللہ عنہ

از جناب مولانا حافظ حاجی حکیم مولوی عبدالرسول صاحب کلان ساکن بھیرہ ضلع شاہ پور

وا دریغ و حسرت و صد آہ — آن غلام حسن ولی اللہ

ساکن قریہ سواگ شریف — کرد رحلت ازیں جہان ناگاہ

گشت تاریک عالم از فوتش — ذات پر نور بود چوں خور و ماہ

نقشبندی مجددی بکمال — بحر عرفان و واصل درگاہ

پرورش خلق مثل مور و طیور — گرد شیرین چشمہ ہائی میاہ

نام نامی و وصف او دائم — بجہان تمام در افواہ

عالم و فاضل و تقی و نقی — بندۂ برگزیدہ و اوّاہ

مرشد خلق با اثر واعظ — برحق آورد بے عدد گمراہ

وعظ اورا شنیدہ کردہ قبول — دین اسلام کافران تباہ

زائد از چار صد عدد آمد — کیمیا کرد خاک را بہ نگاہ

از غلامان خواجۂ عثمان — غوث حق از مقربان اللہ

ہم خلیفہ سراج دین مرحوم — قطب اقطاب وقت و شاہنشاہ

ہر کہ بیعت نمود بر دستش — گشت صالح گذاشت فسق و گناہ

Marfat.com

اسم اللہ وردِ قلبش شد | بر زبان لا الہ الا اللہ ؒ
ظلمت آمد بعالم از فقدش | خلق افتاد از غم اندر چاہ
چوں در آفاق شورِ غم افتاد | عبد بشنید صدمۂ جانکاہ
گفت تاریخ با سرِ اندوہ | کہ غلام حسن ؓ منیب اللہ
۱۳۵۸ھ

ایضاً منہ

چوں از حکم خدائے ذات واحد | غلام شہ حسن کامل مجاہد
ولی و فاضل و عالم یگانہ | کہ بر فضلش زمانہ بود شاہد
ازیں دنیائے دوں رحلت نمود | بانوارِ الٰہی شد مشاہد
بعالم ظلمت آمد از وفاتش | غم و رنج آمد از برداشت زائد
خدایا رحم کن بر روح پاکش | بود در روح ریحان شیخ عابد
بہ عبد از بہر تاریخش خرد گفت | بگو یاد از جنت رفت زاہد
۱۳۵۸ھ

تاریخ وصال از مولوی محمد حیات مولانا ابن الحاج مولوی بہاء الحق صاحب

ابن زبدۃ العلماء مولینا مولوی صالح محمد مرحوم ڈیرہ اسمٰعیل خان

لحا شد یا رب آں ماہی کہ بود لہا انسانی | منور شد ز ہر دم ز نور فیض ربانی

عہ چونکہ تاریخ کے مادہ سے ۱۳۵۷ برآمد ہوتا تھا اس لیئے ایک عدد اندوہ کے الف سے پورا کیا گیا ۱۲

Marfat.com

سحابِ فیض ابرِ جود شمسِ عارفانِ حق
سراج الاولیاء تاجِ سرِ اصحابِ عرفانی

ز تبلیغ و اشاعت دینِ احمد را نگہبانے
امام قطبِ عالم مخزنِ انوارِ یزدانی

ز فیضِ خواجۂ عثمان شہِ دوران نقشبندے
دلِ محزونِ درویشان مکمل کردہ نورانی

دریغا حسرتا از ماشہِ دنیا و دین رفتہ
بمعدِ صدق رفت آخر زما آں یوسفِ ثانی

شریعت معرفت را بادشاہے رہبرِ کامل
مجددِ مقتداء وقت بود از فضلِ رحمانی

بہ پنجصد کافران بنمود راہِ شرعِ مصطفوی
دریں دورِ فتن آخر زماں آں شاہِ عرفانی

ملاذِ ناغریباں قبلۂ حاجاتِ مسکیناں
پئے اہلِ دلاں ہادی طبیبِ مرضِ روحانی

بہ عشقِ حضرتِ ختم الرسل عمرے بسر کردہ
بہ مجذوبانِ حق بنمود راہِ جذبِ ربانی

شہ غوث الوریٰ قطبِ زمان خواجہ غلام حسنؒ
غلام درگہش بودن بہ از ملکِ سلیمانی

چو دریا فیضِ او جاری بدینا نیز در برزخ
بیانِ از زنیاں بر سرِ طالب اگر دانی

ہزار و سہ صد پنجاہ ہشت آمد وصالِ او
سوئے فردوسِ اعلیٰ کرد جا آں ماہِ کنعانی

عشاء اولین بودہ ثلث عشرہ جماد اول[عه]
گزیدہ وصلِ ذاتِ حق ز دنیاء دنی فانی

بہ اسٹیشن کروڑ آمد مزارِ پاک او در تھل
ہزاراں رحمتِ ایزد بر آں محبوبِ سبحانی

عه این یک بیت مؤلف کتاب عبدالکریم غفرلہ افزودہ ۱۲

Marfat.com

ودر شدت بیماری تا رسال مکمل جناب عبداللہ خان وجلال خان ملازم
درحضر وسفر بودند وتیمار داری حضرت صاحبزادہ صاحب خورد مرحوم وحضرت
غریب نوازمی کردند ودر شدت بیماری امامت بذمہ مسکین مولف بود و
تقسیم لنگر شریف بذمہ صاحبزادہ بود وحاضر کردن طبیبان بذمہ جلال خان
صاحب ودر آخر نہایت شدید بیماری عطا محمد خان ومحمد حسین صاحب
وعبدالقدوس خان نیز خدمت بسیار کردند۔ جزاہم اللہ احسن الجزاء

حالات فرزند ارجمند حضرت الشان صاحبزادہ مولانا مولوی فقیر محمد صاحب مرحوم

بعضے کتب نزد حضرت مولوی گل حسن صاحب و بعضے نزد مولوی غلام محمد صاحب
ہوت ریتڑہ والہ و بعضے نزد مولوی آڑی لال خان والہ و بعضے نزد مولوی
جان محمد صاحب بیلاں والہ و بعضے نزد مولوی احمد یار صاحب لوہاچ و
بعضے نزد مولوی حافظ محمد رمضان صاحب ومولوی فضل حق صاحب کڑی
والہ و بعضے نزد مولوی حامد اللہ صاحب گھوٹہ والے و بعضے نزد مولوی مرید احمد
صاحب ببیل والہ خواندند۔ نظام درس سیالکوٹی بغیر سراجی میراث مکمل فرمودند
وچند اسباق سراجی نزد احقر خواندند وشوق مطالعہ بسیار داشتند ومہارت
تام در مسائل فقہ داشتند واجازت طریقہ شریفہ نقشبندیہ از حضرت الشان
یافتہ صاحب ذوق وشوق بودند بمرض صرع مبتلا شدہ علاجہا بسیار کردند

Marfat.com

آخرالامر برکنارہ تالاب بشرقی خانقاہ شریف بوقت صبح صادق بتاریخ ۱۱ ربیع الاول دورہ مرض مذکور شدید بودند در آب افتادند و جان بجان آفرین سپردند انا للہ و انا الیہ راجعون

تاریخ وفات از مولانا مولوی حکیم عبدالرسول صاحب بکھرباروی

دریغا اہل اعزاز و علاء رفت
زدنیا صاحب صدق و صفا رفت

بعلم و فضل یکتائے زمانہ
بحسن خلق و ورع دین یگانہ

ولی ابن ولی فیاض دوران
چراغ دین احمد ماہ عرفان

فقیر تابع شرع محمد
بفیض نسبت حضرت مجدد

ولید حضرت فیاض عالم
غلام شاہ حسن مولائی اعظم

شہیر از نقشبندان گرامی
خلیفہ حضرت عثمان نامی

پدر را داغ فرقت ناگہاں داد
زہجرش فرح و بہجت گشت برباد

پدر را محض رنج و غم بیفزود
جہان جملہ را تاریک بنمود

کہ موت عالم آمد موت عالم
خصوصاً چوں بدارد قلب سالم

بیاید حکم ایزد در جوانی
بہ دور صرع مرض ناگہانی

مصیبت گرچہ سخت است اے عزیزاں
ولے جزع است کار بے تمیزاں

چوں حکم صبر ایزد پاک بفرمود
بہ ضبط قلب باید صبر بنمود

بسال مہ بدر وفات سرور دین
بصبح سیزدہ شد واقعہ ایں

Marfat.com

ازیں دارِ فنا پرواز بنمود | بگلزار جناں رفت و بیاسود
شدہ فضل الرحیم از رنج فرقت | برائے مرثیہ خواہان بہ ترحت
حکیم عبدالرسول ایں خبر بشنید | سن تاریخ گفتن مصلحت دید

بگفتا از غم ایں صدمۂ سخت ولی و عالم و کامل جواں بخت ۱۳۴۶ھ

حالات مولوی خلیفہ جان محمد صاحب سکنہ تحصیل کبیر والہ

درزمان طالب علمی بردست حضرت خواجہ محمد سراج الدین صاحب بیعت نمودہ بعد از وصال تجلی حضرت ممدوح الصدر مرحوم بردست حضرت ایشان بیعت نمودہ کسب سلوک نمودہ بعد چندے سخت بیمار شد تا طاقتے داشت بر درخانقاہ شریف حاضری شد آخر الامر تشنج غلبہ نمود اعصاب زائل ورزید و سخت بیمار شد و زبان را نیز لکنت اتم شد حضرت ایشاں می فرمودند اگرچہ بیدست و پاست سرش بالائے عرش است۔ مردے جلیل القدر صابر و حلیم بود تا آخر در مسجد خدا کہ ملتان بودند بیمار تکالیف دیدہ داعی اجل را لبیک کناں رفت۔ انا للہ و انا الیہ راجعون

حالات خلیفہ حضرت ایشاں مولوی گل حسن صاحب مرحوم

ولادت باسعادت ۱۲۸۲ھ اکثر کتب خواندہ طب از والد ماجد خود خواندند باولاد حضرت سلطان باہو صاحب بیعت گرفتہ مجاہدہ کردند من بعد بردست حضرت ایشاں بیعت کردہ نسبت طریقہ شریفہ نقشبندیہ حاصل نمودہ بشرف اجازت مشرف شد مردے مجاہد بود حضرت ایشاں

Marfat.com

می فرمودند کہ تا شش ماہ ہر روز کفدست خستہ کنار کوفتہ می خوردند و
چند جرعہ آب دریا می نوشیدند و چیزے دیگر نمی خوردند و نیز روزے حضرت
ایشاں می فرمودند یک کس نزد فقیر مرشد و عمرش و فاتحہ و بسیار سال طریقہ
شریفہ را رواج دادہ از کرامت ایشان است کہ چوں دست بر مزار درویشے
نہادند مزار بلرزیدے ۔ بمرض ذیابیطس مبتلا شدہ تا دہ سال علاجہائے
یونانی و ڈاکٹری کردہ در ڈیرہ اسمٰعیل خان داعیٔ اجل را لبیک کناں مرانہ
وار راہیئے دار السلام شدند در ماہ جمادی ثانیہ شب دوشنبہ ۱۳۵۷ھ
مزار شریف بر متصل در خانقاہ شریف خود مرشد آباد جنجون

دربیان حالات نواسہ حضرت ایشاں مرحوم حضرت صاحبزادہ مولانا مولوی غلام محمد صاحب سجادہ نشین خانقاہ شریف سبرجیہ حسن آباد

قرآن شریف و کتب فارسی تا گلستان نزد مولوی غلام محی الدین صاحب
چنابی عبور کردہ و باقی کتب فارسی تا اسکندر نامہ و کتب صرف و کتب
نحو تا عبد الغفور و کتب منطق تا قطبی و میبذی و اصول فقہ تا نصف
توضیح و فقہ تا ہدایہ و از عقائد شرح عقائد نسفیہ مع خیالی و مولوی
و تفسیر جلالین و مدارک و بیضاوی و صحاح ستہ نزد احقر باتمام
رسانیدند موافق منشا و مرضی حضرت ایشاں مرحوم در دوازدہم ماہ

Marfat.com

ربیع الاول ۱۳۵۱ھ بروز یکشنبہ بعد نماز ظہر بموقعہ میلاد النبی صلعم چنانچہ ہمہ
علما و فضلا و رؤساء جمع بودند دستار فضیلت بر سر ہر دو صاحبزادگان
بدست حضرت ایشان مرحوم مشرف ساختند لقد الحمد الحالی رونق افروز
سجادگی خانقاہ شریف سراجیہ حسن آباد اند اللھم زد فی عمرہ و علمہ
و عملہ امین ط از من و ما و از جہاں آمین باد

حضرت ایشان در آخر عمر وصیت فرمودند کہ فرزندان شما را در امان الٰہی
سپردم پردہ شاہ و گدا نہ کنند و زناں در گردان مروان نمی باشند
اگر در مسجد را لازم گیرند ہیچ حاجت دین و دنیا نخواہد ماند و ہر چہ مرا از
پیران کبار رسیدہ بشما سپرد کردم بعد وصال حضرت ایشان ہمہ مریداں
بر دست مبارک ایشان تجدید بیعت نمودند و عشرہ آخیر رمضان
شریف ۱۳۵۲ھ حضرت ایشان مریدان را سپرد بایشان کردند۔

در بیان حالات طبیعہ حضرت ایشان حضرت صاحبزادہ مولوی غلام حسین صاحب مرحوم مغفور

قرآن شریف و کتب نظم تا گلستان نزد مولانا مولوی غلام محی الدین
صاحب چنانی مرحوم خواندند و باقی کتب نظم و صرف و نحو و منطق و اصول فقہ
و فقہ و عقائد و تفسیر و حدیث نزد راقم با تمام رسانیدند بورم جگر مبتلا شدہ
علاجہا کردہ بخیریت انجامیدہ باز بجاودۃ المعدۃ گرفتار شدند از حکماء

Marfat.com

لاہور علاج ہا کردند قدرے بصحت رسیدہ واپس آمدہ چند روز در خانقاہ شریف ماندہ واپس لاہور روانہ شدند اگرچہ از جبادت آرامیدہ لیکن بہ مرض خناز یر ودق الامعاء گرفتار شدہ چند ایام علاج در میانوالی و لاہور کردہ و برائے تسلی خاطر تشخیص بذریعہ شعاعہائے عکس ریز برقیہ کنانیدہ لیکن حیاتش وفا نہ کردہ بروز جمعہ یک و لبست ماہ ذی قعد در حدود سنین یکہزار سہ صد ہفت و پنجاہ مطابق ۱۴ جنوری ۱۹۳۹ء داعی اجل را لبیک کناں راہیئے جنت الخلد شدند بَرَّدَ اللہُ مَضجَعَہٗ و مزار شریف متصل والد خود بجانب غربی محل شریف

تواریخ وفات پُر حسرات حضرت صاحبزادہ مولینا مولوی غلام حسین صاحب مرحوم

چہ شد یارب کہ شد مفقود راحت | بعالم شد عیاں رنج و مصیبت
دریغا منبع خیرات و حسنات | مکرم اہل عالم ذی کمالات
غلام شہ حسین اہل سعادت | بعلم و زہد و تقوےٰ ذی کمالات
بصاحبزادگی ابن مکرم شاہ | جناب قبلہ عالم قطب اعظم
غلام شہ حسن نور الہی | ز نورش بہرہ ور مہ تا بماہی
امام و پیشوا فیاض دوران | بہ عالم زیب و فخر نقشبندان
ہزار افسوس در عمر جوانی شاہ | بوصل حق تعالیٰ ناگہانی

ازیں دنیائے دوں رحلت بفرمود | غلاماں را باندوہ و غم آلود

خصوصًا با اخ و ہم جدّ امجد | بسینہ داد داغ از ہجرِ بے حد

چہ گویم از کمالاتش کہ چون ست | شمارِ جملہ زامکانم بروں ست

زہے کانِ حیا بحرِ کرامت | بعالم مسندِ جود و سخاوت

ذکی و عالم و فاضل مکمل | بفیضِ باطنی ہم کاملِ اکمل

فقیر و تابعِ شرعِ نبیؐ بود | ولی ابن الولی ابن الولی بود

بفضل و ورع و ہم تقوےٰ یگانہ | ندیدہ مثل او چشمِ زمانہ

شدہ چوں از کمالاتش فراغت | بوالد گشت مشتاقِ زیارت

بپابوسیِ او در باغِ رضواں | بزودی رفت از جملہ غلاماں

زفقدش بر جہاں آمد تباہی | برفتہ نورِ عرفاں شد سیاہی

شدہ فیضانش از آفاق معدوم | غلاماں از زیارت گشت محروم

مصیبت چوں قیامت بر جہاں شد | اگرچہ او ز خداماں در جناں شد

دلے جز صبر ہرگز نیست چارہ | ز ہجرش سینہ گر شد پارہ پارہ

چوں بشنید ایں خبر جانکاہ ناگاہ | غلام و خادمِ دیرینہ درگاہ

محمد افضلِ مہجور و مغموم | سنِ تاریخِ فوتش کرد مرقوم

بآہ و درد ہاتف از پئے یاد | بگفتا۔ داخلِ جنت بریں باد

۱۳۰۵ھ

نوشتہ تاریخ حضرت صاحبزادہ مرحوم از احقر الخدام محمد افضل سکنہ بکھر بار ضلع شاہپور

ایضاً مِنہٗ

چوں ولیدِ ابن حضرت قبلۂ حاجاتِ ما ... آں غلام با حسینِ شہ شہیدِ کربلا

عالم و عامل ذکی د نوجواں فاضل تقی ... بے عدیل و بے مثیل در زہد و ہم در اتقا

مجمع جملہ صفات و ہم کمالاتِ تمام ... صاحبِ جود و سخاوت منبع ورع و وفا

از فیوضِ باطنی جدِّ امجد مستفیض ... ذی کرامت با سعادت صاحبِ عز و علا

رخت بست از دارِ فانی جانبِ دار البقا ... خانداں و خادماں را ساخت در غم مبتلا

جملہ عالم گشت تاریک از فراقِ آنجناب ... در لباسِ ماتمی شد ماہ و خورشید ارض و سما

بہرِ پابوسیِ قبلہ والدِ خود در جناں ... رفت از دنیائے دوں ہم از پئے وصلِ خدا

جدِّ امجدِ او جنابِ قطبِ عالم نورِ حق ... غوثِ وقت شہ غلام با حسن نور الہدیٰ

ہم برادرِ او غلامِ با محمدؐ ذی کمال ... بالخصوص از صدمۂ ایں گشت در رنج و عنا

حالِ زارِ خادماں چوں ماہیِ بے آب شد ... رفت ناگہ ایں چنیں چوں نوجواں زیں خانہ را

سینہ ہا ہم جگر ہا پارہ پارہ گشتہ اند ... زیں مصیبت شد ہمہ در نالہ و آہ و بکا

لیک ہرگز نیست چارہ غیر از صبرِ جمیل ... گو ز تیغِ فرقتش گشتہ حزیں دلہائے ما

اے خدا پسماندگاں را صبرِ کامل کن عطا ... رحمتِ خود بر مزارش ریز در صبح و مسا

خادمِ درگاہ افضل ایں خبر بشنید چوں ... گفت تاریخِ وفاتش از غم و اندوہ ما

بے سر و پا گشت از فقدش بگفت ہاتف ز غیب

علم و فضل و ہم کرم مجد و ہدیٰ رشد و ذکا

۱۳۵۷ھ

ایضاً منہ

چوں غلامِ حسینؒ مولانا | وَلَدُ الوَلَد شیخ قطب وری
شد غلامِ حسنؒ امام الناس | پیشوائے جہاں بہ فیض و ہدیٰ
عالم و فاضل و ذکی و ولی | بے عدیلِ زمان بہ زہد و تقیٰ
حیف صد حیف ناگہاں پوشید | روئے خود از جہاں بحکم خدا
یافت اندر بہشت حور و قصور | کرد رحلت چوں از جہان فنا
روزِ جمعہ بہ بستم ذی قعد | وصل حق یافت با خوشی و رضا
سینہ ہا را ز ہجر بریاں کرد | خاندانہا را گذاشت در غم ہا
سخت تر صدمہ بر جہان آمد | گشت غوغا و شور حشر بپا
لیک جز صبر نیست چارہ کسے | بشّر الصّابرین گفت خدا
ایں خبر چوں رسید با افضل | مبتلا شد بہ رنج و درد و عنا

کہ غلام الحسینؒ اہل کمال
۱۳۵۷ھ
سالِ رحلت بہ فرط غم گفتا

حالات مؤلف کتاب ہذا

عبدالکریم ابن مولانا مولوی صدیق محمد ولادت بتاریخ دوازدہم ماہ ربیع الاول بوقت ظہر ۱۳۱۲ھ در موضع آدم گڑھ از مضافات جلالپور ضلع ڈیرہ غازیخان از ابتدا تعلیم قرآن شریف و کتب فارسی و صرف و بعض کتب نحو نزد والد

صاحب خوانده و باقی کتب از علمائے زمان خوانده تحصیل فراعت در کانپور نزد علامۂ زمان مولینا مولوی سید مشتاق احمد ابن فخرالزمن حضرت مولینا مولوی سید احمد حسن نموده و کتب ریاضی و ہیئت ازیشاں سند کرده سند حدیث ہکذا است اجازت داده مرا شیخ مولانا مولوی سید مشتاق احمد و شیخی مولانا مولوی محمد سلیمان اجازت داد ایشاں را مولانا شیخ الزمن حضرت علامہ احمد حسن و اجازت داد ایشاں را حضرت شیخنا علامہ مولینا شاه فضل الرحمان مرادآبادی و اجازت داد ایشاں را شیخ الہند علامۃ الآفاق شاه محمد اسحٰق و اجازت داد ایشاں را شیخ شیوخ الہند علامہ شاه عبدالعزیز محدث دہلوی و سند ایشاں مستفیض است و اجازت حزب البحر و دلائل الخیرات از شیخی مولینا شاه مشتاق احمد و ایشاں را از قطب وقت حضرت حاجی امداد اللہ صاحب مہاجر مکی و اجازت حصن حصین و دلائل الخیرات و جواہر خمسہ از والد صاحب و ایشاں را اجازت از مولانا مولوی رشید احمد گنگوہی است بعد حصول علم بوساطت حضرت غریب نواز سید رکن عالم شاه صاحب کہ از کامل خلفائی قبلہ غوث زمان قطب ارشاد حضرت خواجہ محمد سراج الدین صاحب مرحوم بود در خدمت حضرت ایشاں رسیده تا پنجسال خدمت کارگل و خاکروبی نموده و ده سال امامت و تعلیم حضرات صاحبزادگان صاحبان کرده اللہم یسرلی ما تمنیت ۔

Marfat.com

حالات ملک محمد مراد بخش صاحب

ملک محمد مراد بخش صاحب بالقابہ خلف الرشید ملک محمد برخوردار مرحوم در ۱۸۸۴ء تولد شدہ بعد تعلیم قرآن شریف در مدارس و کالجہا علوم مروجہ شاہی نصاری حاصل نمودہ بعہدہ ہائے جلیلہ فائز المرام شدہ و صاحب خلق و حلم شدہ و تحصیل کتب نظام سیالکوٹی نیز عبور کردہ اولاً بردست حضرت مولانا مولوی عبد الرحمن صاحب مرحوم چشتی ملتانی بیعت نمودہ بعد وفات ایشاں دوبار بر دست حضرت غریب نواز مرحوم ایشاں در طریقہ نقشبندیہ بیعت نمودہ بر وظائف و اوراد و مراقبہ ہا مواظبت نمودہ از شرف اجازت اشاعت طریقہ شریفہ مشرف شدہ۔

حالات ملک محمد خدا بخش صاحب

ملک محمد خدا بخش خلف الرشد ملک محمد مراد بخش صاحب بالقابہ در ۱۹۰۹ء بروز دوشنبہ علی الصباح تولد نمودہ بعد خواندن قران شریف در مدارس مروجہ تعلیم علوم نمودہ بعہدہ مامور شدہ اولاً بردست سید قطب علی شاہ صاحب قادری بیعت نمودہ بر اوراد و مراقبہ ہا دوام ورزیدہ مردے متقی است از مال مشتبہ مجتنب می ماند دائم السکوت از شرف اجازت مشرف شدہ

تعداد اسمائے مجازین از حضرت ایشان

(۱) سید دوست علی شاہ مرحوم ساکن ریتڑہ ضلع ڈیرہ غازی خان

Marfat.com

(۲) سید بہادر شاہ صاحب مرحوم سکنہ ماڑی شاہ سنجرہ جھنگ (۳) سید محبوب شاہ صاحب بلاولی مرحوم کال پور ڈھوک فتح شاہ (۴) سید محسن شاہ صاحب راڑہ شم بلوچستان (۵) سید حافظ اسماعیل شاہ صاحب راڑہ شم بلوچستان (۶) سید عبداللہ شاہ صاحب مرحوم راڑہ شم بلوچستان (۷) سید احمد شاہ صاحب مرحوم ساکن بستی پیرزادہ مظفرگڈھ (۸) سید گل شاہ صاحب بہاول پور ریاست (۹) سید اللہ بخش شاہ صاحب سکنہ عنایت شاہ مظفرگڈھ (۱۰) سید گلاب شاہ صاحب لاہڑی جہلم (۱۱) سید بہران شاہ صاحب کانی گرم وزیرستان (۱۲) سید راجن شاہ صاحب بستی محمد شاہ محمود کوٹ ضلع مظفرگڈھ (۱۳) سید راجے شاہ گوجرانوالہ سکنہ باغ کہنہ (۱۴) سید کرم علی شاہ برادر زادہ سید بہادر شاہ مرحوم (۱۵) سید غلام حیدر شاہ صاحب کیجھ ضلع مظفرگڈھ (۱۶) سید حافظ عبداللہ شاہ گجانی کالا ضلع ڈیرہ غازیخان (۱۷) سید اکبر علی شاہ صاحب گیلانی اچھرہ لاہور (۱۸) قاضی مولوی عطا محمد صاحب قریشی قاذران ملتان (۱۹) اخوند عبدالغفار رسوی کوئٹہ (۲۰) مولوی لعل دین صاحب مرحوم کاتیار میانوالی (۲۱) مولوی عبدالغفور سجادہ نشین خانقاہ شریف مولوی گل حسن صاحب مرحوم مرشد آباد میانوالی (۲۲) خدا بخش خان کمنگر بھکر میانوالی (۲۳) صاحبزادہ اخوند حزب اللہ ڈیرہ اسمٰعیل خان (۲۴) حافظ رمضان مرحوم تنسکانی ڈیرہ غازی خان (۲۵) حاجی پھلہ خان

Marfat.com

چوٹی زرین ڈیرہ غازیخان (۲۶) غلام قاسم کمبوہ پہاڑپور ڈیرہ اسمعیلخان
(۲۷) شیخ سعدالدین اورہ جھنگ (۲۸) مولانا مولوی ابراہیم صاحب
چاہ دیوان والہ داسو آستانہ جھنگ (۲۹) مولانا مولوی غلام حیدر صاحب
افغانستان (۳۰) مولانا مولوی شیر محمد صاحب شجاع آباد ملتان
(۳۱) عبداللہ خان وزیرستان آزاد علاقہ خادم قدیم حضرت ایشاں
چناں خدمت کردہ کہ ہیچ کس نہ دیدہ باشد تا آخر بیماری تیماردار
شدہ حضرت غریب نواز را راضی کرد۔
(۳۲) شیخ عبدالرحیم نورپور ٹوانہ میانوالی (۳۳) مولانا مولوی عبداللہ
معروف بارو عنایت شاہ مظفرگڈھ (۳۴) مولوی اللہ بخش صاحب
ریتڑہ ڈیرہ غازی خان (۳۵) ملا نور محمد صاحب کاکڑ کاریز بلوزئی و
برائے ایشاں از منشی لنگر شریف چند الفاظ اجازت نوشتہ دادند
بعینہٖ نقل کردہ شدند (۳۶) تگو خاں کھتران سکنہ جلووالی ڈیرہ غازیخان
(۳۷) مولانا مولوی مرید احمد صاحب قریشی سکنہ کلول مبل ضلع میانوالی

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

الحمد لولیہٖ والصلوٰۃ علےٰ نبیہٖ وعلےٰ اٰلہٖ واصحابہٖ اجمعین ط ٥٥
اجازت طریقہ شریفہ نقشبندیہ منجانب فقیر حقیر لاشئی غلام حسن عفےعنہ
امروز درویش جناب ملا نور محمد صاحب ولد اخوندزادہ شمس الدین

Marfat.com

مرحوم توم کاکڑ ساکن کاریز بوزی بروز جمعہ بوقت ظہر بتاریخ ۲۷ ماہ محرم ۱۳۵۵ھ اجازت از قلب تا لاتعین دادم کہ سلوک یعنے طریقہ حضرات کرام نقشبندیہ قدسنا اللہ تعالی باسرارہم الاقدس و فیوضات ایشاں ہمہ خلق را بدہید اللھم ارزقنی من فیوضاتہم و لاتحرمنی من برکاتہم آمین یارب العالمین۔

فقیر حقیر لاشئ غلام حسن عفے عنہ از خانقاہ شریف سرجیہ حسن آباد

چونکہ از توجہات شریفہ حضرت ایشاں بہ تعداد کثیرہ اہل ہنود و مشرکان و سکھاں چہ مردان و چہ زنان نور اسلام در دل ایشاں تافت و از عقائد باطلہ تائب بردست حضرت ایشاں شدہ پختہ مسلمان شدند و از چارصد نفر بہ تعداد زائد بودند و ہمیشہ ایشاں را بتعلیم اسلامی ترغیب می دادند علی العموم قرآن شریف خواندہ واپس می رفتند و بعضے ایشاں را شوق حصول علم رسیدہ بدرجہ تحصیل و تکمیل علوم رسیدہ علمائی وقت شدہ در درس تدریس و تبلیغ احکام شرعیہ عمر عزیز را صرف نمودند و بعضے تا درس سیالکوٹی فراغت یافتہ و بعضے بعد حصول تعلیم در طریقہ شریفہ مجازی شدند و بعضے تا کافیہ و شرح جامی و کتب ضروریہ فقہ خواندہ و بعضے حفظ قرآن شدہ اگر با تفصیل جمیع نگاشتہ آیند دفترے دیگر باید اما بقدر ضرورت بیان نمودہ آید کہ مشت نمونہ خروار است۔ و تعداد جملہ شیخان زائد از چارصد شدہ اما تعداد روزہ

Marfat.com

بروز در ترقی است و تزائد است اللہم زد فزد آمین

شیخ کلیم اللہ صاحب سکنہ چونی شمالی بردست حضرت ایشان تائب مسلمان شدہ علوم ضروری در پنجاب از علمار امصار خواندہ در دیوبند رفتہ دستار فضیلت بستہ در خانقاہ شریف حاضر شدہ حضرت ایشاں بازنے شیخنی نومسلمہ عقد نکاح بستند اکنوں در وطن خود مردے است جلیل القدر مرداں را بہ تبلیغ شریعت شریفہ می نماید و اوقات عزیزہ خود را در فوائد اہل اسلام صرف می نماید جزاہ اللہ خیر الجزاء

شیخ عبد اللہ صاحب سکنہ شور بردست حضرت ایشاں از مذہب ہنود تائب شدہ کتب ضروری در پنجاب خواندہ در دیوبند رفتہ تحصیل علوم نمودہ دستار فضیلت بستہ در وطن خود مرجع طلاب است و صاحب فتوے و تقویٰ و استاد صاحبزادگان صاحبان موسے زئی شریف است عمر خود را در درس وقف کردہ اللہم احسن الیہ

شیخ غلام رسول صاحب سکنہ واڑہ سپیڑان اکثر کتب درسیہ خواندہ از دیوبند سند فضیلت گرفتہ و کتب طب نیز خواندہ واپس آمدہ حضرت ایشاں از نقد خویش انتظام نکاح با کفو کردہ در واڑہ نشانیدند و انتظام درس کردند چند ایام درس کردہ طب غالب شدہ اکنوں در طب سرگرم است۔

Marfat.com

شیخ محمد دین صاحب از مذہب سکھاں علوم شاستری وگورمکھی خواندہ بر دست حضرت ایشاں توبہ صادق نمودہ در تحصیل علوم کوشان است تحصیل سیالکوٹی کردہ است و در تحصیل نظامی عنقریب دستار فضیلت خواہد بست از کسب دست می خورد و میگوید کہ گورو نانک تعریف اہل اسلام بسیار در بسیار کرد و سوانحعمری او باید دید اللھم زِدْ فَزِدْ استقامتہ و ورعہ۔

شیخ غلام حسن صاحب سکنہ نور پور ٹوانہ از مذہب سکھاں با برادران تائب شدہ کتب نظم نزد احقر خواندہ در تحصیل علم کوشان است اکنوں کتب معقول می خواند و عنقریب دستار فضیلت خواہد بست

شیخ سعد الدین صاحب سکنہ اورا از مذہب ہنود توبہ نمودہ اکثر کتب ضروریہ نزد اساتذہ خواندہ از علوم ضروری فارغ شدہ در طریقہ شریفہ نقشبندیہ از حضرت ایشاں مجاز شدہ است و را و را دخود سرگرم است۔

شیخ عبد العزیز سکنہ کوٹ از مذہب ہنود تائب شدہ کتب نظم و صرف نزد مسکین خواندہ باقی کتب ضروری از اساتذہ خواندہ و بعض بسماع آوردہ اکنوں بکار تجارت مشغول است۔

شیخ غلام ملیں صاحب نور پور ٹوانہ از قوم سکھاں است تائب شدہ نظم و صرف نزد احقر خواندہ تا شرح جامی الحال خواندہ است در کار تجارت ماہر شدہ تجارت می کند۔

Marfat.com

شیخ فیض اللہ صاحب جھوک قریشی اکثر کتب ضروریہ خواندہ بکار و بار ملاگیری و درزیاں مشغول است

شیخ غلام رسول و محمد شیر صاحبان از مذہب سکھاں در صغر سن توبہ نمودہ حافظ قرآن شدند و زیر تعلیم اند

سلسلہ شریفہ نقشبندیہ بزبان پارسی از مؤلف کتاب

احمد و صدیق و سلمان قاسم و جعفر دگر | بایزید و بوالحسن بوالقاسم خورشید فر
بعد ازاں شد بوعلی بو یوسف دریائے فیض | عبد خالق عارف و محمود شاہ دادگر
پس علی باباسماسی پس کلال و نقشبند | پس علاؤ الدین و یعقوب آں مہی حرز نہر
پس عبید اللہ و زاہد خواجہ درویش اجل | خواجہ امکنگی و باقی وارث خیر البشر
پس مجدد عروۃ الوثقیٰ و سیف الدین نور | پس محمد محسن و نور محمد دال زبر
جانجاناں مظہر و عبد اللہ شاہ و بوسعید | زاں سپس احمد سعید راندان خیر و شر
پس قیوم دوست محمد پس قیوم عثماں شد | شہ سراج الدین شد انہار فیضش بر ثمر
قطب عالم غوث اعظم گشتہ قیوم زماں | غلام حسن شد بعد از جملہ شہاں یاکر وفر
یا الٰہی از طفیل جملہ پیران کبار | از گناہ عبد پوش و ز خطایش در گذر

حب ذات خود عطا کن واعرض نفی عن غیور
نق قلبی عن وساوس دور دار از ذمن نرد

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

سلسلۂ عالیہ نقشبندیہ رضوان اللہ تعالےٰ علیہم اجمعین

از مولانا مولوی محمد حیات صاحب ڈیرہ اسمٰعیل خان

یا الٰہی اپنی ذات کبریا کے واسطے — رحم کر محبوب محمد مصطفےٰ کے واسطے

عاصی خاطی ہوں یارب بخش سب میرے گناہ — حضرت صدیق اکبرؓ مجتبیٰ کے واسطے

نور وحدت سے میرے دل کو منور کر الٰہ — حضرت سلمانؓ پارس کیمیا کے واسطے

ہو زباں پر ذکر ہر دم اور دل میں ہو حضور — حضرت قاسمؒ امام اولیاء کے واسطے

جسطرف دیکھوں نظر آوے مجھے تیرا ہی نور — جعفر صادقؓ امام دوسرا کے واسطے

الفت دنیا نکلجائے میرے دلسے تمام — بایزیدؒ نامور شمس الضحیٰ کے واسطے

آتش عشق نبیؐ میں جان و تن میرا جلا — بوالحسنؒ خرقانی بدر الدجیٰ کے واسطے

نفس شیطان کے فریبوں سے مجھے لیجیو بچا — بوعلیؒ فارمیدی نور ھدیٰ کے واسطے

زنگ عصیاں میرے سینہ کو یارب صاف کر — بو یوسفؒ ہمدانی اہل صفا کے واسطے

غرق ہوں بحر گناہ میں آ میرے مولیٰ بچا — عبد خالقؒ غجدوانی رہنما کے واسطے

قول ثابت پر مجھے ثابت قدم رکھ یا خدا — خواجہ عارف دلی بحر سخا کے واسطے

خواب غفلت میں پڑا ہوں روز و شب مجھکو جگا — خواجہ محمودؒ کامل بے ریا کے واسطے

پردۂ دوئی میرے دلسے سراسر دور ہو — شاہ علیؒ رامیتنی کان حیا کے واسطے

تشنۂ دیدار ہوں یارب دکھا نور جمال — حضرت بابا سماسی بادشا کے واسطے

Marfat.com

راہِ سنت پر مجھے چلنے کی طاقت کر عطا
حضرتِ میرِ کلالؓ باوفا کے واسطے

نورِ وحدت سرِ عرفاں کر دے مجھ پر آشکار
نقشبندؓ بادشاہِ پیرِ ہدیٰ کے واسطے

تیرے ذکر و فکر سے خالی نگذری ایک دم
شاہ علاؤالدینؓ شیخ اتقیا کے واسطے

ایسی الفت دے کوئی دم ہی نہ ہوں تجھ سے جدا
خواجہ یعقوبؓ چرخی پُرضیا کے واسطے

صدق نیت اور ارادت بخش مجھ کو یا خدا
خواجہ احرارؓ تاجِ اصفیا کے واسطے

مشکلیں سب آسان ہوں دنیا عقبےٰ ایں تمام
خواجہ زاہد محمد باخدا کے واسطے

ظاہری اور باطنی بیماریاں سب دور ہوں
شیخ درویش محمد باصفا کے واسطے

نیک بندوں کی خدایا ہو مجھے صحبت نصیب
خواجہ امکنگیؓ طالب رضا کے واسطے

اپنے ذوق و شوق میں یارب مجھے کیجو فنا
شیخ باقی باللہؓ شیخ الوریٰ کے واسطے

دمبدم بڑھتا رہے دل میں میرے شوقِ لقا
شیخ سرہندیؓ حبیب کبریا کے واسطے

کھول دے دل پر میرے رازِ طریقت یا خدا
خواجہ معصومؓ شاہِ اصفیا کے واسطے

بخش توفیق عبادت اور بدی سے بچا
شیخ سیف الدینؓ پیر اولیا کے واسطے

مرتے دم یارب میرا ایمان سے ہو خاتمہ
حضرت محسنؓ امام اسخیا کے واسطے

دشمنانِ دین و دنیا سے مجھے محفوظ رکھ
خواجہ نورِ محمد پیشوا کے واسطے

اپنے ذوق و شوق میں کیجو عطا مجھ کو کمال
حضرتِ جاناں شہید و مقتدا کے واسطے

یاد میں تیری ہو زندہ یہ دل مردہ مرا
شاہ غلام علیؓ شہِ جود و سخا کے واسطے

حال میرا قال سے یارب موافق کیجیو
شاہ ابو سعیدؓ پیر و رہنما کے واسطے

Marfat.com

سر سے لے پاؤں تلک پر نور ہر اک بال ہو
اُس شہ احمد سعیدؒ پیشوا کے واسطے

بے خبر میری خدایا بے کس و بیچارہ ہوں
حضرتِ دوست محمدؒ پارسا کے واسطے

اپنے در سے مجھ کو نا اُمید مت چھوڑ اے غنی
حضرتِ عثمانؓ شیخ رہنما کے واسطے

خستہ حالی پر میرے یارب نگاہِ لطف کر
حضرتِ خواجہ سراج الدینؒ قطب اولیاء کے واسطے

دونوں عالم میں الٰہی کر دے مجھ کو بامراد
حضرتِ خواجہ غلام حسنؒ شاہِ اصفیا کے واسطے

روسیاہ شرمندہ نادم کیئے اپنے پہ ہوں
آگرا در پر تیرے میں اب دعا کے واسطے

خواجگانِ نقشبندی کی صحبت کر عطا
قادری و سہروردی چشتیا کے واسطے

اِن بزرگوں کی شفاعت کر میرے حق میں قبول
حشر میں ہوں سب وسیلہ مجھ گدا کے واسطے

آسرا دو نو جہاں میں کچھ نہیں تیرے سوا
بندۂ مسکین حیاتِ پر خطا کے واسطے

Marfat.com

نیات مراقبات مقامات مجددیہ

نیت مراقبہ احدیت ۔ فیض می آید از ذاتیکہ مستجمع جمیع صفات کمال است و منزہ از ہر نقصان و زوال مورد فیض لطیفہ قلب من است ۔

مراقبات مشارب :۔ اول مراقبہ لطیفہ قلب لطیفہ قلب خود را مقابل لطیفہ قلب مبارک سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم داشتہ بزبان خیال التجا کند کہ الہی فیض تجلیات افعالیہ کہ از لطیفہ قلب مبارک حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم در لطیفہ قلب حضرت آدم علیہ السلام افاضہ فرمودہ بحرمتہ پیران کبار در لطیفہ قلب من القا کن

ثانی مراقبہ لطیفہ روح

لطیفہ روح خود را مقابل لطیفہ روح مبارک سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم داشتہ بزبان خیال عرض کند الہی فیض تجلیات صفات ثبوتیہ کہ از لطیفہ روح مبارک آں سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم در لطیفہ روح حضرت نوح و ابراہیم علیہم السلام افاضہ کردہ بحرمت پیران کبار در لطیفہ روح من القا کن ۔

ثالث مراقبہ لطیفہ سر ۔ لطیفہ سر خود را مقابل لطیفہ سر مبارک سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم داشتہ بزبان خیال عرض کند ۔ الہی فیض تجلیات شیونِ ذاتیہ کہ از لطیفہ سر مبارک آں سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم در لطیفہ سر حضرت موسیٰ علیہ السلام افاضہ فرمودہ بحرمتہ پیران کبار در لطیفہ سر

Marfat.com

من الفائزین ۔ رابع مراقبہ لطیفۂ خفی ۔ لطیفۂ خفی خود را مقابل لطیفۂ
خفی مبارک سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم داشتہ بزبان خیال عرض کند بہ
الٰہی فیض تجلیات صفات سلبیہ کہ از لطیفۂ خفی حضرت محمد رسول اللہ
صلے اللہ علیہ وسلم در لطیفۂ خفی حضرت عیسٰے علیہ السلام افاضہ فرمودہ بحرمت پیران
کبار در لطیفۂ خفی من الفائزین ۔ خامس مراقبہ لطیفہ اخفی ۔ لطیفۂ اخفائی
خود را مقابل لطیفۂ اخفائی مبارک سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم داشتہ بزبان
خیال عرض کند ۔ الٰہی فیض تجلیات شان جامع کہ در لطیفۂ اخفائی آں
سرور عالم علیہ الصلوٰۃ والسلام افاضہ فرمودہ بحرمت پیران کبار در لطیفہ اخفائے
من الفائزین ۔ تنبیہ باید دانست کہ در ہر مراقبہ لطیفہ را کہ مورد فیض
است ملحوظ داشتہ و ہماں لطیفہ را از ہر یک از حضرات مشائخ کرام
سلسلہ تا بسرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم بمنزلہ آئینہ ہائے متقابلہ فرض کردہ بطریق
تعاکس آں فیض مخصوص را در لطیفہ مخصوصہ خود منعکس انگارد تا مقتضائے
انا عند ظن عبدی بی ذٰلک مامول بحصول انجامد وما ذٰلک علی اللہ بعزیز
ششم مراقبہ معیت ۔ مضمون کریمہ وہو معکم این ما کنتم را ملحوظ داشتہ
از صمیم قلب داند کہ فیض می آید از ذاتیکہ با من است و با ہر ذرہ از ذرات
کائنات ہماں شان کہ مراد او ست تعالیٰ منشاء فیض دائرہ ولایت
صغریٰ ست کہ ولایت اولیائے عظام و ظل اسماء و صفات مقدسہ است مورد

Marfat.com

فیض لطیفہ قلب من است ۔

نیت مراقبات ولایت کبریٰ و آن مشتملبر سہ دائرہ ویک قوس ۔

نیت دائرہ اولیٰ مضمون کریمہ وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَیْہِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِیْدِ را ملحوظ داشتہ از روئے باطن داند کہ فیض می آید از ذاتیکہ نزدیک تربست من از رگ جان من بہماں شان کہ مراد حق است سبحانہ مورد فیض لطیفہ نفس و لطائف خمسہ عالم امر من است منشاء فیض دائرہ اولائی ولایت کبریٰ است کہ ولایت انبیاء عظام و اصل دائرہ ولایت صغریٰ یست ۔

دائرہ ثانیہ ولایت کبریٰ مضمون کریمہ یُحِبُّھُمْ وَیُحِبُّوْنَہٗ را ملحوظ داشتہ درخاطر بگذارند کہ فیض میاید از ذاتیکہ مرا دوست می دارد و من اورا دوست میدارم منشاء فیض دائرہ ثانیہ ولایت کبریٰست کہ ولایت انبیاء عظام واصل دائرہ اولیست مورد فیض لطیفہ نفس من است ۔

دائرہ ثالثہ ولایت کبریٰ مضمون کریمہ یُحِبُّھُمْ وَیُحِبُّوْنَہٗ را ملحوظ داشتہ در دل گذارند کہ فیض میآید از ذاتیکہ مرا دوست می دارد و من اورا دوست میدارم منشاء فیض قوس ولایت کبری است کہ اصل دائرہ ثالثہ است مورد فیض لطیفہ نفس من ۔

مراقبہ اسم الظاہر فیض میآید از ذاتیکہ مسمیٰ است باسم الظاہر مورد فیض لطیفہ نفس و لطائف خمسہ عالم امر من ۔

Marfat.com

مراقبہ اسم الباطن۔ فیض میآیداز ذاتیکہ مسمی است باسم الباطن منشا فیض دائرہ ولایت علیا است کہ ولایت ملاء ئکہ ملاء اعلیٰ ست مورد فیض عناصر ثلثہ من سوائی عنصر خاک ش

مراقبہ کمالات نبوت :۔ فیض می آیداز ذات بحث کہ منشاء کمالات نبوت است مورد فیض لطیفۂ عنصر خاک من است ۔

مراقبہ کمالات رسالت۔ فیض میآیداز ذات بحت کہ منشا کمالات رسالت است مورد فیض ہیئت وحدانی من است ۔

مراقبہ کمالات اولوالعزم فیض میآیداز ذات بحت کہ منشاء کمالات اولوالعزم است مورد فیض ہیئت وحدانی من ۔

مراقبہ حقیقت کعبہ ربانی۔ فیض میآیداز ذات بحت کہ مسجود الیہ جمیع ممکنات ومنشاء حقیقت کعبہ ربانی است مورد فیض ہیئت وحدانی من ::

مراقبہ حقیقت قرآن مجید۔ فیض میآیداز مبداء وسعت بیچون حضرت ذات کہ منشاء حقیقت قرآن مجیداست مورد فیض ... ہیئت وحدانی من ::

مراقبہ حقیقت صلوٰۃ :۔ فیض میآیداز کمال وسعت بیچوں حضرت ذات کہ منشاء حقیقت صلوٰۃ است مورد فیض ہیئت وحدانی من ۔

مراقبہ معبودیت صرفہ فیض میآیداز ذاتیکہ منشاء معبودیت صرفہ است مورد فیض وحدانی من است ::

Marfat.com

مراقبہ حقیقت ابراہیمی۔ فیض می آید از ذاتیکہ منشاء حقیقت ابراہیمی است مورد فیض ہیئت وحدانی من ::

مراقبہ حقیقت موسوی۔ فیض می آید از ذاتیکہ منشاء حقیقت موسوی است مورد فیض ہیئت وحدانی من ::

مراقبہ حقیقت محمدی۔ فیض می آید از ذاتیکہ منشاء حقیقت محمدی است مورد فیض ہیئت وحدانی من ::

مراقبہ حقیقت احمدی۔ فیض می آید از ذاتیکہ منشاء حقیقت احمدی ست مورد فیض ہیئت وحدانی من ::

مراقبہ حب صرف۔ فیض می آید از ذاتیکہ منشاء حب صرف است مورد فیض ہیئت وحدانی من ::

مراقبہ دائرہ لاتعین۔ فیض میآید از دست بحت کہ منشاء دائرہ لاتعین است مورد فیض ہیئت وحدانی من ::

ختم اوّل صبح

ختم جمیع خواجگان نقشبندیہ مجددیہ قدس اللہ تعالیٰ اسرارہم

سورت فاتحہ مبارکہ ہفت بار، درود شریف یکصد بار، سورت الم نشرح ہفتاد ونہ بار وسورت اخلاص شریفہ یکہزار بار سورت فاتحہ شریفہ ہفت بار درود شریف یکصد بار یا قاضی الحاجات یکصد بار یا کافی المھمات یکصد بار

Marfat.com

یا دافعِ البلیات یکصد بار یا شافی الامراض یک صد بار یا رفیع الدرجات یکصد بار یا مجیب الدعوات یکصد بار یا ارحم الراحمین یکصد بار بخواند و ثواب آں جملہ را بارواح جمیع حضرات نقشبندیہ بہ تفصیل سلسلہ و ترتیب آں خواندہ بخشد۔

ختم حضرت شاہ غلام علی صاحب دہلوی

یا اللہ یا رحمٰن یا رحیم یا ارحم الراحمین وصلی اللہ علیٰ خیر خلقہ محمد پنجصد بار

ختم حضرت مرزا مظہر جانجاناں صاحب دہلوی

درود شریف یکصد مرتبہ یا حی یا قیوم برحمتک استغیث پنجصد مرتبہ درود شریف یکصد مرتبہ

ختم حضرت خواجہ محمد سراج الدین صاحب دامانی

درود شریف یکصد مرتبہ اللھم انا نجعلک فی نحورھم ونعوذبک من شرورھم پنجصد مرتبہ درود شریف یکصد مرتبہ

ختم دوئم ظہر

ختم حضرت خواجہ حاجی محمد عثمان صاحب دامانی

درود شریف یکصد بار مرتبہ سبحان اللہ وبحمدہ سبحان اللہ العظیم وبحمدہ پنجصد مرتبہ درود شریف یک صد مرتبہ

ختم حضرت حاجی دوست محمد صاحب قندہاری

درود شریف یکصد مرتبہ رب لا تذرنی فردا وانت خیر الوارثین پنجصد مرتبہ

Marfat.com

درود شریف یک صد مرتبہ

ختم شاہ احمد سعید صاحب دہلوی

درود شریف یکصد مرتبہ یارَحِیْمَ کُلِّ صَرِیْخٍ وَمَکْرُوْبٍ وَغِیَاثَہٗ وَمَعَاذَہٗ
یارَحِیْمُ پنجصد مرتبہ درود شریف یکصد مرتبہ

ختم حضرت غوث الثقلین شیخ عبد القادر جیلانی رحمۃ اللہ علیہ

درود شریف یک صد مرتبہ حسبنا اللہ ونعم الوکیل پنجصد مرتبہ و
درود شریف یک صد مرتبہ ؁

ختم حضرت خواجہ محمد معصوم صاحب فاروقی

درود شریف یک صد بار لَا اِلٰہَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَکَ اِنِّیْ کُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِیْنَ
پنج صد مرتبہ درود شریف یکصد بار

ختم حضرت امام ربانی مجدد الف ثانی

درود شریف یک صد بار لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّۃَ اِلَّا بِاللّٰہِ پنجصد بار و
درود شریف یک صد مرتبہ

ختم حضرت خواجہ خواجگان شاہ نقشبند بخاری

درود شریف یک صد مرتبہ یَا خَفِیَّ الْلُّطْفِ اَدْرِکْنِیْ بِلُطْفِکَ الْخَفِیِّ پنج
صد مرتبہ درود شریف یک صد مرتبہ

ختم حضرت خواجہ محمد سراج الدین صاحب دامانی

Marfat.com

درود شریف یک صد مرتبہ اَللّٰھُمَّ اِنَّا نَجْعَلُكَ فِی نُحُوْرِھِمْ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُوْرِھِمْ پنجصد مرتبہ درود شریف یک صد مرتبہ ؛

ختم سوم عصر

ختم جمیع خواجگان نقشبندیہ مجددیہ قدس اللہ تعالیٰ اسرارہم

حسب ترتیب مندرجہ تحریر گذشتہ ختم سرور کائنات و مفخر موجودات محمد مصطفےٰ صلی اللہ علیہ و آلہ و صحابہ وسلم

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلٰوۃً تُنْجِیْنَا بِھَا مِنْ جَمِیْعِ الْاَھْوَالِ وَالْاٰفَاتِ وَتَقْضِیْ لَنَا بِھَا جَمِیْعَ الْحَاجَاتِ وَتُطَھِّرُنَا بِھَا مِنْ جَمِیْعِ السَّیِّئَاتِ وَتَرْفَعُنَا بِھَا عِنْدَكَ اَعْلَی الدَّرَجَاتِ وَتُبَلِّغُنَا بِھَا اَقْصَی الْغَایَاتِ مِنْ جَمِیْعِ الْخَیْرَاتِ فِی الْحَیٰوۃِ وَبَعْدَ الْمَمَاتِ اِنَّكَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ سہ صد و سیزدہ بار

ختم حضرت خواجہ محمد سراج الدین صاحب دامانی

درود شریف یکصد بار اللھم انا نجعلک فی نحورھم ونعوذبک من شرورھم پنجصد مرتبہ درود شریف یکصد مرتبہ ؛

خاتمہ در قصائد مدحیہ حضرت ایشاں مرحوم

عرض حال بحضور حضرت نبوی اجلال صاحب حال ملک بال جناب پیر صاحب کروڑی از مور د ملال سید راجن علیشاہ نوں کوٹی

ابر اکاریست باریدن بہر یک خشک و تر ❊ میشود سر سبز و در باغ ہر برگ و شجر

Marfat.com

بحر را جیبِ مراد از وے ز نقدِ دُر پر است
دامنِ کوہیست مالامال با کانِ گہر

از نباتِ گون گون دشت ست از وے بزمِ عروس
ہم زراعت شد ز قطراتش چو مردِ باہنر

گردِ رہ ہم صد جمعیت یافت از فیضانِ او
دیدہ روشن کرد از نورش رخِ دیوار و در

روئے خود را آسمان خود پاک کرد ست از غبار
یافت زو نورِ ضیا تا دیدۂ شمس و قمر

در خلوِ آسمان و ہم زمین بادِ بہار
میخرامد ہمچو در گلگشتِ سروِ خوش نظر

میتراود خرمی از چہرۂ وحش و طیور
شاد و فرحاں بنگرم یکرنگ طبعِ ہر بشر

چیست آں ابرِ کرامت خیز اے آگاہِ حال
آنکہ جیبِ چشمِ گل زو شد پر از نقدِ اثر

باز میگو زاں کفیلِ حالِ ہر زشت و نکو
تا کہ ما ہم بشنویم از نورِ فیضش بہرہ ور

بر سرِ اصرارِ سائل را چو راجے شاہ دید
گفت بشنو اے سراپا خیر و پاک از زنگِ شر

مصدرِ خلقِ حسن بل مظہرِ فیضِ رسول
منبعِ بحرِ ہدایت کاملاں را راہبر

وارثِ خیر الرسل یک حارثِ دشتِ سلوک
حاملِ اسرارِ قدرت آں عاملِ علمِ خبر

یافت ازیں غلامی نام و در فخرِ حسن
با منور دیدہ دل ہم چوں خورشیدِ سحر

گو من از سادات دانم خویش را لیکن بود
یک کمینہ چاکرِ درگاہِ وے گشتم مگر

بر امیدِ یک نگاہِ ناز آں مستِ الست
ایستادہ ہستم برہنہ پا بسر پائینِ در

قبلہ گاہا جز ندامت بر ریاضت تکیہ نیست
بیرسے و زر دیدر چوں تشنہ لب تبید

گرچہ عرضِ حال یک شوخیست ہم ترکِ ادب
لیک دوُر افتادہ نتواند کنوں ضبطِ دگر

Marfat.com

ساربانِ بے شتر را بشتر نبود مہار	وقفِ دستِ اختیار قلب اکنون و اگر

تا کہ بر منزل کرمی خواہم رسم با این چشم
دستگیری کن کہ افتادم بدشتِ پرخطر

ہم بصاحبزادگان گویند از بندہ سلام	با جلال الدین ہم ایں ہدیہ باد ارزان دگر
ہم بمنشی صاحب خوانندہ مکتوب خاص	باد نیز ایں ہدیہ ارزاں از غریب بے ہنر

قصیدہ بغرض حال خود بحضور حضرت قبلہ عالم و عالمیان دستگیر درماندگان کارساز بیچارگان حضرت قبلہ مولینا و اولینا مولوی غلام حسن صاحب سجادہ نشین گرے والہ دام فیوضہ و زاد برکاتہ مقبول باد

از محمد امین سکنہ گوجرانوالہ

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

عارفِ پاک باز بسم اللہ	سالک جاں نواز بسم اللہ
مسندِ زہد مرترا زیبد	باہمہ عز و ناز بسم اللہ
از وجودت جہاں خورسند	باد عمرت دراز بسم اللہ
دستِ جودت ہمہ دہد گنجے	حامی دل دراز بسم اللہ
چشمداراز فیاضیت عالم	سرِ بعجز و نیاز بسم اللہ
پہلوانِ شدیقینی لاریب	ہادی دیں نواز بسم اللہ

عہ منشی اللہ بخش ۱۲

یوسفِ حسن صد زلیخا را ‌ دلبری بے نیاز بسم اللہ

عاملِ کامل اندریں دنیا ‌ پیر راز و نیاز بسم اللہ

صید دلہا ہمے کنی بہ نگاہ ‌ واحدی شاہ باز بسم اللہ

آشنائے دِل الیم سقیم ‌ صاحبِ امتیاز بسم اللہ

دستگیر از بلائے فاقہ و فقر ‌ از کرم کارساز بسم اللہ

دائم اندر رضائے حق پویا ‌ سر بسجدہ نیاز بسم اللہ

شہرۂ نیک تو بہ ہر جہت است ‌ مرشدی سرفراز بسم اللہ

سگ دربار تو بہ گنج زر است ‌ حاسد اندر گداز بسم اللہ

قصۂ درد راقم ایں نامہ ‌ چارہ درد ساز بسم اللہ

غمگسارم بجز تو دیگر نیست ‌ ہمتوئی کارساز بسم اللہ

قیدِ ما و قید غربت و افلاس ‌ سرنگوں کردہ باز بسم اللہ

چارہ ام نیست زیں بلائے نجات ‌ زود تر آ فراز بسم اللہ

دست عاجز ایں بہ پیشت ہست
راہِ لِلّٰہ نواز بسم اللہ

Marfat.com

التجائے محقر

بگرامی اقدس جناب قبلہ و کعبہ مولینا حضرت غلام حسن صاحب سوہاگانوالے از عقیدتمند غلام محمد رنگین

اے خدا کے رازداروں کے حبیب راز دار — قبلۂ من زینت دنیا ہے روحانیت کے تاجدار

مرشد کامل و اکمل عارف فخر زمان — اے سخا و لطف اور رحمت کے بحر بیکراں

منبع جود و کرم اے معدن لطف و عطا — اے کہ تیری ذات ہے سرچشمۂ فیض و سخا

میں سمجھتا ہوں زمانے میں وہی ہے سرفراز — آستاں پر جو جھکاتا ہے بصد عجز و نیاز

خوبئ قسمت کہ میں ناپاک اس قابل ہوا — خوبئ قسمت کہ مجھ کو یہ شرف حاصل ہوا

یعنی تیرے حلقۂ خدام میں داخل ہوا — مجھ کو بھی خادم ترا ہونیکا حق حاصل ہوا

اللہ اللہ ذرۂ ناچیز کیا ممتاز ہے — مجھ کو اپنے اس مقدر پر بڑا ہی ناز ہے

گرچہ میری زندگانی ہے سراسر معصیت — آیۂ لاتقنطوا سے ہے امید مغفرت

میں سگ دنیا بڑا بدفعل ہوں بدکار ہوں — کیا ہوں بداعمال و بدافعال و بد اطوار ہوں

میں ہوں وہ بدبخت ہے جس سمت بھی اٹھتی نگاہ — مجھ کو آتا ہے نظر چار و طرف بخت سیاہ

ہاتھ میں دنیا نہیں اور ہے مرا عقبیٰ خراب — آخرت کا بھی ہے ڈر اور زندگانی ہے عذاب

جس طرف دیکھوں ہیں بس ناکامیاں آتی نظر
سو آفتیں دنیا کی ہیں اور اک اکیلی جان پر

Marfat.com

کیا بتاؤں چارہ گر میں تجھ کو رازِ آرزو
ہے شکستہ بس حسرت سے یہ سازِ آرزو

ایک عرصے سے شکستہ میرے دل کا ساز ہے
راز تھا جو آرزو کا وہ ابھی تک راز ہے

میری دنیا دل کی ہے اُجڑی زمانہ ہو گیا
میری قسمت مجھ سے ہے بگڑی زمانہ ہو گیا

دیدۂ تر سے جگر کا خون بہاؤں تا بہ کے
موتیوں کی کشتیاں بھر کر لٹاؤں تا بہ کے

حالِ دل کہتا ہوں میں دنیا سے گھبرائے ہوئے
آیا ہوں در پر تیرے اب ہاتھ پھیلائے ہوئے

مجھ کو ہے وہ درد جس کا ہی فقط تو چارہ گر
تیری رحم و لطف پر ہے آجکل میری نظر

مجھ کو بھی مطلوب ہے نسخہ اُسی اکسیر کا
اک جہاں قابل ہی جس کے فیضِ عالمگیر کا

واسطہ تجھ کو محمد مصطفےٰ کا واسطہ
واسطہ تجھ کو ہے محبوبِ خدا کا واسطہ

واسطہ تجھ کو عرب کی برگزیدہ ذات کا
واسطہ تجھ کو رسولِ فخرِ موجودات کا

جس طرح ممکن ہو مجھ ناچار کی امداد کر
مجھ ذلیل و خوار اور بدکار کی امداد کر

ابرِ رحمت اس طرف بھی چار بوندیں رحم کی ؎
جن سے ہو جاتی مرے ایمان کی کھیتی ہری ؎

رحم کر میرے لئے بھی تو اُٹھا دستِ دعا
دنیا و عقبیٰ مرا ہو سرخ رُو مردِ خدا

صدقِ دل سے میری خاطر یہ سفارش کیجیے
اُس بڑے دربار میں بس یہ گذارش کیجیے

دہر میں بے غم گذاروں اور نہ ہو عقبیٰ میں ڈر
جس طرف جاؤں قدم چومے مرے فتح و ظفر

دیکھیے اب ہاتھ آئے کب یہ دُرِّ آرزو
دیکھیے کب میری قسمت میں ہے ہونا سرخرو

Marfat.com

دیکھیئے یہ حسرت وارمان کا ہے ویرانہ ہو | شادی و اُمید کا کب یہ بھی لالہ زار ہو
دیکھیئے کب چشم رحمت رحم کی بارش کرے | دامنِ اُمید میں اُمید کے گوہر بھرے

کیجیئے مت دیر اتنی سوچ اور تدبیر میں
جان مضطر بھی نکل جائے اسی تاخیر میں

تمت بالخیر

والحمد للہ اولاً و آخراً وصلی اللہ علیٰ خیر خلقہ محمد و آلہ واصحابہ اجمعین
برحمتک یا ارحم الراحمین

ابن الصدیق عبد الکریم بلوچ احمدانی
شان مرتفی حضرت یزید نواز مرحوم

جام پور ضلع ڈیرہ غازیخان چاہ ڈورٹہ
موضع بستی رندان

محمد کبیر الدین رازی

Marfat.com